

Δ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΠΡΑΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΑΜΑΤΑ



002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1284

ΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑ'

9 69 ΤΤΔΒ
Παπαϊωάννου (2)
ΔΗΜ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

ΠΡΑΜΑΤΑ



ΣΠΟΥΔΑΜΑΤΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ'. ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ 1

ΑΘΗΝΑΙ 1929
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α.Ε.
ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 60

002
Κ1Σ
Σ72Α
1284

Τὰ γνήσια ἀντίτυπα ἔχουν τὴν ὑπογραφή τοῦ συγγραφέα.

Πλάτων



1. Ἡ πρώτη μέρα τοῦ σχολείου.

Τελείωσαν πιά οἱ ἐγγραφές. Ἦρθε ἡ μέρα, ποὺ θ' ἀρχίζουν τὰ μαθήματα. Εἶναι Δευτέρα. Ὅλα τὰ παιδιὰ εἴμαστε καλοφορεμένα. Εἶναι γιὰ μᾶς σὰ μιὰ γιορτὴ ἡ πρώτη μέρα τοῦ σχολείου.

Στὴ μέση στὴν αὐλὴ εἶναι ἓνα τραπέζι στρωμένο μὲ ἄσπρο καθαρὸ τραπεζομάντιλο. Κι ἐπάνω στὸ τραπέζι μιὰ μεγάλη λεκάνη γεμάτη νερὸ κι ἓνα κλωνάρι ἀπὸ βασιλικό.

Σημαίνει τὸ κουδούνι! Ὁ κύριος διευθυντὴς λέει ὅλα τὰ παιδιὰ νὰ μποῦν στὴ γραμμὴ κατ' ἀνάστημα καὶ νὰ παραταχτοῦν γύρω στὸ τραπέζι σὲ σχῆμα Π. Νὰ μείνῃ ἀνοιχτὴ, λέει, ἡ δυτικὴ πλευρά. Κι ἔτσι γίνεται.

Τὸ Π τῶν μαθητῶν εἶναι τώρα ἑτοιμο. Στὴν ἀνατολικὴ πλευρά στὴ μέση στέκεται ὁ πιὸ ψηλὸς μαθητὴς τοῦ σχολείου μας, ὁ Ἄρης. Αὐτὸς κρατεῖ στὰ χέρια του

τῇ γαλανῇ σημαίᾳ μας, ποὺ σαλεύει λίγο ἀπὸ τὸ ἀεράκι καὶ ὁ ἀσημένιος σταυρὸς τῆς λάμπει ἀπ' τὸν ἥλιο.

Στὴν ἀνοιχτὴ πλευρὰ τοῦ Π στέκονται οἱ ἑξι δάσκαλοί μας ἔχοντας στὴ μέση τὸν κύριο Διευθυντὴ.

Ὁ Παπαθύμιος, ὁ σεβάσμιος ἱερέας τοῦ "Αι—Νικόλα, στέκεται μπροστὰ στὸ τραπέζι βλέποντας ἀνατολικά. Φορεῖ μενεξεδένιο πετραχήλι καὶ βουτώντας σταυρωτὰ τὸν ἀσημένιο σταυρὸ μὲς τῇ λεκάνῃ παρακαλεῖ τὸν Κύριο νὰ στείλῃ τὸ πνεῦμα του τὸ "Ἅγιο γιὰ ν' ἀγιάσῃ τὸ νερό. Λέει ἀκόμη εὐχὲς γιὰ τὴν υγεία μας. Φέλνει ἔπειτα μὲ χοντρή, μὰ γλυκεῖα φωνή: «Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν Σου.....» καὶ βουτώντας τὸ κλωνάρι τοῦ βασιλικοῦ στὸν Ἅγιασμό ραντίζει σταυρωτά.

Ὑστερα πρῶτος ὁ κύριος Διευθυντὴς κι ἔπειτα μὲ τὴ σειρά οἱ ἄλλοι δάσκαλοί μας κι ἐμεῖς, περνοῦμε ὅλοι μπρὸς στὸν ἱερέα καὶ φιλοῦμε τὸ σταυρὸ, ποὺ κρατεῖ στὸ χέρι του. Μᾶς ραντίζει ἐκεῖνος ἕναν ἕναν μὲ τὸν Ἅγιασμό κι ἐμεῖς φιλώντας τὸ χέρι του φεύγομε γιὰ τὰ σπίτια μας. Εἴμαστε ὅλοι γελαστοί. Κι ὁ γκρινιάρης ὁ Μιχαλάκης εἶναι ἀλλιώτικος τὴν πρώτη μέρα τοῦ σχολείου.

2. Ἰσιάζομε τὰ θρανία.

Τὴν ἄλλη μέρα ποὺ μπήκαμε στὴν τάξη, ὁ δάσκαλος φώναξε τὸν κατάλογο. Δὲν ἔλειπε κανεὶς, ἦσαν ὅλοι παρόντες.

«Τώρα πρέπει νὰ ἰσιάζωμε τὰ θρανία» λέει ὁ δάσκαλος. «Σκεφτῆτε κανένα ἄλλο σχέδιο, ὅχι ὥπως εἶναι.»

Τὰ θρανία ἦταν τὸ ἓνα πίσω στ' ἄλλο σὲ τρεῖς σειρές.

Ὁ Νίκος σηκώνει τὸ χέρι καὶ τὰ μάτια του ἀσπράφτουν. Βρῆκε τὸ σχέδιο. Παίρνοντας τὴν ἄδεια τοῦ δασκάλου λέει:

«Ὑγὼ λέω νὰ τὰ βάλωμε σὲ τετράγωνο!»

«Ναί, ναί! Σὲ τετράγωνο!» φωνάζουν ὅλα σχεδὸν τὰ παιδιὰ, «ὅπως βάζαμε τὰ σκαμνιά μας στὴ Δευτέρα».

Ὁ Νίκος, ποὺ εἶπε τὸ σχέδιο, διευθύνει τὴν ταχτοποίηση. Σὲ λίγα λεπτὰ τῆς ὥρας τὸ τετράγωνο ἔγινε καὶ τὰ παιδιὰ κάθισαν.

Μὰ ἡ Μελοπομένη σὰν κάτι νὰ θέλῃ νὰ πῇ. Δὲν τῆς ἀρέσει τὸ σχέδιο. Παίρνει τὴν ἄδεια καὶ λέει:

«Καλὸ εἶναι τὸ σχέδιο, μὰ ὁ πίνακας ποῦ θὰ μπῇ;»

«Ἀλήθεια. Ὁ πίνακας ποῦ θὰ μπῇ;» λένε ὅλοι ἐκστατικοί.

«Ὑγὼ λέω νὰ τὰ βάλωμε σχῆμα Π» ἐξακολούθησε ἡ Μελοπομένη. «Κι ἐκεῖ στὸ ἄνοιγμα νὰ μπῇ ὁ πίνακας.»

Κι ἔτσι ἔγινε. Τὰ θρανία μπῆκαν σὲ σχῆμα Π, στὸ ἄνοιγμα μπῆκε ὁ πίνακας καὶ στὴ μέση τὸ τραπέζι.

Ἔτσι βλέπομαστε ὅλοι, ὅταν ἐργαζόμαστε, κι ἂν θέλαμε νὰ κοιτάζουμε τίποτε μὲ προσοχή, τὸ βάζαμε πάνω στὸ τραπέζι καὶ τὸ βλέπαμε ὅλοι καλά. Ἐκεῖ βάζαμε καὶ τὰ κουτάκια, ὅταν κάναμε Ἀριθμητικὴ. Δίπλα στὸν πίνακα, στὸ ἓνα πόδι τοῦ Π, ἔβαζε τὴν καρέκλα του ὁ δάσκαλός μας. «Ἔτσι μ' ἀρέσει κι ἐμένα!» εἶπε ὁ δάσκαλος, ὅταν κάθισε στὴν καρέκλα του. Μὰ εὐθὺς τότε σήμανε διάλειμμα καὶ βγήκαμε στὴν αὐλὴ.

3. Ἀποφασίζομε γιά τήν καθαριότητα.

“Όταν σήμανε τὸ κουδούνι γιά εἴσοδο, τρέξαμε ὅλοι νὰ μποῦμε στὴν τάξη. Μὰ ὁ δάσκαλος στεκόταν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα κόκκινος καὶ λίγο θυρωμένος.

«Μπράβο σας! μπράβο σας!» ἔλεγε σὲ δυὸ παιδιά, ποὺ ἀνοιγαν ἐκεῖνη τὴν ὥρα τὰ παράθυρα τῆς αἵθουσας.

«Κοιτάξετε μέσα ἐσεῖς!» λέει σ’ ἐμᾶς, ποὺ μᾶς σταμάτησε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα.

Κοιτάξαμε καὶ τί νὰ ἰδοῦμε! Ἡ αἵθουσα ἦταν συννεφιασμένη ἀπὸ τὴ σκόνη. Τὰ δυὸ παιδιά ἦταν σὰν τοὺς μυλωνάδες, ποὺ πασπαλίζονται ἀπὸ τ’ ἀλεύρι. Κι οἱ τρίχες στὰ βλέφαρά τους ἀκόμη ἦταν σκοτισμένες. Ἦταν ἀγνώριστα.

«Καμαρῶστε κι αὐτοὺς!» μᾶς εἶπε ὁ δάσκαλος τὴν ὥρα ποὺ ἔβγαιναν τὰ δυὸ παιδιά ἀπὸ τὴν πόρτα. «Ἐμπρός! Πηγαίνετε στὴν αὐλή!»

Σὰ ντροπιασμένοι ὅλοι κατεβήκαμε στὴν αὐλή.

Τὰ δυὸ παιδιά δὲ μιλοῦσαν διόλου. Μὰ κι ἐμεῖς οἱ ἄλλοι δὲ μιλοῦσαμε. Νιώθαμε πὼς αὐτὸ ποὺ ἔγινε ἦταν ἄσχημο πρᾶμα. Ὁ δάσκαλος εἶχε πεῖ στὰ δυὸ παιδιά ν’ ἀνοίξουν τὰ παράθυρα, ὅταν σήμανε διάλειμμα, κι αὐτὰ ὅχι μόνο δὲν ἀνοίξαν τὰ παράθυρα, ἀλλὰ καὶ χοροπηδοῦσαν ὅλη τὴν ὥρα στὴν αἵθουσα.

«Τί λέτε γι’ αὐτὸ ποὺ ἔγινε;» ρώτησε ὁ δάσκαλος, ὅταν σταθήκαμε ὅλοι σὲ κύκλο.

«Ἐγὼ λέω» εἶπε ὁ Φάνης «πὼς αὐτὸ ποὺ ἔγινε εἶναι πολὺ μεγάλο κακὸ. Εἶναι δυὸ φορὲς κακὸ. Τὴ

μιά φορά, γιατί ὁ ἀέρας στήν αἴθουσα, σά δὲν ἀνοίξουν τὰ παράθυρα, εἶναι μολυσμένος ἀπὸ τὴν ἀναπνοή μας. Εἶναι σά νὰ πίνουμε ὕστερα ἓνα δηλητήριο. Τὴν ἄλλη φορά, γιατί ἡ σκόνη σὰν μπῆ μὲ τὸν ἀέρα στὰ πλεμόνια μας, μᾶς φέρνει μέσα κάθε ἀρρώστια ποὺ εἶναι στὸν κόσμο. Ἡ σκόνη μέσα ἔχει μικρόβια ἀπὸ ἀρρώστιες. Ροφώντας λοιπὸν τὴ σκόνη ροφοῦμε καὶ τὶς ἀρρώστιες μαζί καὶ προπαντὸς τὴ φοβερὴ ἀρρώστια, ποὺ τὴ λένε φθίση.»

«Ἐσεῖς οἱ ἄλλοι τί λέτε;» ξαναρώτησε ὁ δάσκαλος. Μὰ κανεὶς δὲ μίλησε. Ὅλοι στέκονταν συλλογισμένοι. Ἐνιωθὺν ὅτι αὐτὰ ποὺ εἶπε ὁ Φάνης εἶναι σωστά. Ὁ Φάνης τὰ εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸν πατέρα του, ποὺ ἦταν γιατρός.

«Πολὺ σωστά εἶναι αὐτὰ, ποὺ λέει ὁ Φάνης» εἶπε ὁ δάσκαλος. «Καὶ τώρα τί πρέπει νὰ γίνη;»

«Νὰ μπῆ ἓνας ἐπιμελητής» εἶπε ἡ Αὔρα.

«Αὐτὸς θὰ κοιτάζῃ ἂν εἶναι καθαρὴ ἡ αἴθουσα καὶ ὅλα τὰ πράματα, θ' ἀνοίγῃ στὰ διαλείμματα τὰ παράθυρα καὶ δὲ θ' ἀφήνῃ κανέναν νὰ κάθεται στὴν τάξη, ἂν δὲν εἶναι ὥρα ἐργασίας.»

«Μάλιστα, μάλιστα!» λένε ὅλα τὰ παιδιά.

«Μὰ νομίζω πὼς δὲ φτάνει αὐτὸ μονάχα», λέει ὁ Γεώργιος. «Νομίζω πὼς πρέπει καὶ ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς νὰ εἶναι καθαρὸς καὶ στὸ σῶμα καὶ στὰ ροῦχα καὶ νὰ φροντίζῃ καὶ γιὰ τὴν καθαριότητα τῆς αἴθουσας. Νὰ μὴν πετᾷ χάμω ψίχουλα καὶ χαρτιά, νὰ μὴ φέρνῃ λάσπες καὶ τὰ λοιπά.»

«Σωστά! Λοιπὸν;» λέει ὁ δάσκαλος.

«Λοιπὸν νὰ πάρωμε αὐτὴ τὴν ἀπόφαση. Νὰ εἰ-

μαστε πρώτα καθαροί οί ίδιοι καὶ νὰ βάζουμε κάθε δυὸ ἑβδομάδες ἓναν ἐπιμελητὴ κι ἓνα βοηθό του γιὰ τὴν καθαριότητα στὴν τάξη» λέει ὁ Κωστάκης.

Καὶ τὰ παιδιὰ ἔμειναν ὅλα σύμφωνα. Ἀποφάσισαν νὰ εἶναι ὁ καθένας καθαρὸς κι ἔβαλαν κι ἐπιμελητὴ γιὰ τὴν καθαριότητα στὴν τάξη τὸ Φάνη καὶ βοηθό του τὴν Αὔρα.

Ἀπὸ τότε οὔτε ἀκάθαρτος ἦρθε κανεὶς στὸ σχολεῖο οὔτε τὰ παράθυρα ἔμειναν κλειστά στὰ διαλείμματα οὔτε σκόνη ἔγινε πιὰ στὴν αἴθουσα. Ὅλη ἡ τάξη ἔλαμπε ἀπὸ καθαριότητα.

4. Ἡ ἀπουσία τοῦ Τάκη καὶ τὰ πουλιά.

Τὰ παιδιὰ κάθισαν στὴ θέση τους καὶ περίμεναν τὸ δάσκαλο.

«Καλημέρα, παιδιὰ!» εἶπε σὲ λίγο ὁ δάσκαλος μπαίνοντας στὴν τάξη, «εἶναι ὅλοι παρόντες σήμερα;»

«Ὁχι, κύριε. Ὁ Τάκης λείπει καὶ σήμερα!» ἀποκρίθηκε ὁ ἐπιμελητής. Μὰ δὲν εἶχε ἀποτελειώσει τὴν ἀπόκριση καὶ νά, ὁ Τάκης μπῆκε στὴν τάξη.

«Τι ἔγινες χτὲς τ' ἀπόγεμα, Τάκη;» ρώτησε σοβαρά ὁ δάσκαλος.

Ὁ Τάκης χλώμιασε, κατέβασε τὰ μάτια καὶ μούρμυρισε: «Νά, κύριε, πηγήγα νυν' ἀνεβῶ.....»

Μὰ εὐθὺς πετάχτηκε ὁ Γιάννης:

«Κύριε, ἐγὼ τὸ ξέρω τι ἔπαθε ὁ Τάκης. Νά, ἀνέβηκε στὴ μουριὰ στὸν κῆπο νὰ φτάσῃ τὴ φωλιά τῆς καρδερίνας κι ἔπεσε στὴ δεξαμενὴ καὶ βγῆκε ἀπὸ κεῖ βρεμένος καὶ λασπωμένος κι ὥσπου νὰ πλυθῇ καὶ ν' ἀλλάξῃ πέρασε ἡ ὥρα καὶ δὲν ἦρθε σχολεῖο. Μοῦ τὰ εἶπε

ή μητέρα του, όταν πήγα να τή ρωτήσω γιατί δεν ήρθε
ό Τάκης στο σχολείο.»

«Τάκη, κάθισε στη θέση σου και πές μας τα όλα!»
είπε ο δάσκαλος.

‘Ο Τάκης κάθισε δειλά δειλά στη θέση του κι άρ-
χισε να λέη όλη τήν ιστορία.

“Όταν τελείωσε, ρώτησε ο δάσκαλος:

«Έχει κανείς να μάς πη τίποτε σχετικά;»

Πολλά παιδιά σήκωσαν τó χέρι. ‘Η άδεια δόθηκε
στην ‘Ελενίτσα.

«Εγώ λέω πώς ο Τάκης τιμωρήθηκε από τó
Θεό, γιατί σκέφτηκε να κάνη κακό στα πουλάκια. “Αν
τάπαιρνε από τή φωλιά τους, θα ψοφοῦσαν. Είναι κρῖμα
να πειράζουμε τά πουλιά, γιατί κι αυτά είναι πλάσματα
τοῦ Θεοῦ.»

«Εγώ λέω» λέει ὕστερα ο Θύμιος «πώς ο Τά-
κης δέν έπρεπε να σκεφτῇ κακό για τίς καρδερίνες,
όχι μόνο γιατί είναι πλάσματα τοῦ Θεοῦ, αλλά και γιατί
αὐτές κάνουν μεγάλα καλά στους ανθρώπους. Τρῶνε
μύγες, κουνούπια, κάμπιες, σκαθαράκια. Αὐτά τά
ζώφια μάς κάνουν κακό. Οί καρδερίνες λοιπόν τρώ-
γοντας τά κακά ζώφια είναι οί καλύτεροί μας φίλοι.»

“Επειτα μίλησαν κι άλλα δυό παιδιά κι είπαν τά
ίδια πράματα και συζητώντας μεταξύ τους βρῆκαν
ότι ή καρδερίνα, ο σπίνος, ο κατσουλιέρης, ή σουσου-
ράδα, τó χελιδόνι είναι από τά πιό ωφέλιμα πουλιά.

Στό τέλος μίλησε κι ο δάσκαλος και τούς είπε:

«Ήταν μιὰ φορὰ ἓνα ὁμορφο χωριό. Γύρω του ἦταν κῆποι γεμάτοι δέντρα καρπερά. Τὴν ἀνοιξὴ τὰ δέντρα ἀνθοῦσαν κι εὐωδιάζαν καὶ κατὰ τὸ τέλος τοῦ καλοκαιριοῦ ἦταν φορτωμένα κόκκινα μῆλα, γλυκὰ ἀγλάδια, ὀρεχτικά δαμάσκηνα.

Στὰ κλαδιά τῶν δέντρων λογιῶν λογιῶν πουλιά ἔχτιζαν τίς φωλιές τους καὶ τραγουδοῦσαν λιγερά. Ήταν θεοῦ χαρὰ τὸ χωριὸ ἐκεῖνο.

Μὰ κάμποσα κακὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ ἄρχισαν νὰ χαλοῦν τίς φωλιές τῶν πουλιῶν καὶ νὰ παίρνουν τὰ μικρὰ πουλάκια. Ἔτσι σιγὰ σιγὰ τὰ πουλιά ἔφευγαν, καὶ στὸ τέλος δὲν ἔμεινε κανένα στὸ χωριό. Οἱ μύγες, τὰ κουνούπια καὶ οἱ κάμπιες ἄρχισαν νὰ πληθαίνουν. Οἱ ἄνθρωποι ἀρρώσταιναν καὶ τὰ δέντρα ξεγυμνώνονταν, οὔτε φύλλα οὔτε ἄνθη εἶχαν. Τὰ κακὰ παιδιὰ οὔτε φωλιές πιὰ ἔβρισκαν, μὰ οὔτε καὶ ὀπωρικά.»

Αὐτὰ εἶπε ὁ δάσκαλος καὶ ἡ τάξη ἔβγαλε τὴν ἀπόφασή:

«Ποτὲ κανεὶς δὲ θὰ πειράξῃ τὰ ὠφέλιμα πουλιά. Αὐτὰ θὰ εἶναι οἱ καλύτεροί μας φίλοι.»

5. Γιορτάζομε τὴν ἀποκριά.

Τὸ σχολεῖο μας κάθε χρόνο γιορτάζει τὴν πρώτη μέρα τοῦ σχολείου, τὰ Χριστούγεννα, τὴν Πρωτοχρονιά, τὴν Εἰκοστή πέμπτη Μαρτίου, τὴ Λαμπρή, τὴν Πρωτομαγιά καὶ τὴν τελευταία ἡμέρα τοῦ σχολείου.

Φέτος ὅμως γιώρτασε καὶ τὴν Ἀποκριά. Ἡμέρες πρωτύτερα ἔκανε κάθε τάξη τὴν ἐτοιμασίαν της γιὰ τὴν εὐθυμὴ γιορτῇ. Ἡ μιὰ τάξη ἐτοίμαζε χρωματιστὲς

χαρταλυσίδες καὶ φαναράκια γιὰ νὰ στολιστῇ ἡ αἴθουσα. Ἡ ἄλλη μάθαινε χορὸ καὶ τραγούδια. Ἡ ἄλλη παιγνίδια. Μὰ καὶ ὁ καθένας κάτι ἐτοίμαζε κι ἀπὸ τὸ σπῆτι του. Ἄλλος ἐνδυμασία, ἄλλος μάσκα, ἄλλος ποίημα.

Ὅταν ἦρθε ἡ μέρα ποὺ εἴχαμε ὀρίσει τὴ γιορτῇ, ὅλα σχεδὸν τὰ παιδιὰ ἦρθαν μ' ἀποκριάτικες φορεσιές. Πιερότοι, βλάχες, ἀράπηδες, γύφτισσες· κάθε λογῆς φορεσιὰ ἔβλεπες.

«Σᾶς γνωρίσαμε, σᾶς γνωρίσαμε!» φωνάζαμε γιὰ τοὺς μασκαρεμένους. Κι ἐκεῖνοι ἀλλάζαν τὴ φωνή τους γιὰ νὰ μὴν τοὺς γνωρίσωμε τάχα.

Οἱ πιτσιρῆκοι τῆς Πρώτης χόρεψαν τὸ συρτὸ καὶ τραγουδοῦσαν τὰ «Εὐζωνάκια».

Ἡ Δευτέρα τάξη χόρεψε τὸν περὶ τὸν χορὸ. Τὸ τραγούδι τὸ ἔπαιζε ἡ κυρία Ἑλένη, ἡ δασκάλα, μὲ τὸ βιολί. Μερικὰ ὅμως παιδιὰ δὲν ἤξεραν καλὰ τὸ χορὸ.

«Πατοῦν σταφύλια!» ἔλεγαν γι' αὐτὰ οἱ ἄλλοι καὶ γελοῦσαν.

Ἡ Τρίτη καὶ ἡ Τετάρτη τάξη χόρεψαν ἓνα ἀστεῖο τραγούδι, ποὺ τοὺς τόμαθε ἓνα Κρητικὸ πούλο:

Τὴ στάχτη ἀνακάτευα,
τ' ἀηδόνι, τ' ἀηδόνι,
καὶ βροῖσκ' ἓνα βελόνι.
Τ' ἀκοῦτε σεῖς γειτόνοι;

Στὸν ὦμο μου τὸ φόρτωσα,
τ' ἀηδόνι, τ' ἀηδόνι,

στό γύφτο τὸ πηγαίνω.
Τ' ἀκοῦτε σεῖς γειτόνοι;

Γυφτάδες κόψτε σίδερα,
τ' ἀηδόνι, τ' ἀηδόνι,
καὶ φτιάστ' ἓνα τσεκούρι.
Τ' ἀκοῦτε σεῖς γειτόνοι;

Στὸν ὄμο μου τὸ φόρτωσα,
τ' ἀηδόνι, τ' ἀηδόνι,
καὶ πάω νὰ κόψω ξύλα.
Τ' ἀκοῦτε σεῖς γειτόνοι;

Στὴ μιτζιριὰν ἀνέβηκα,
τ' ἀηδόνι, τ' ἀηδόνι,
πέφτει καὶ μὲ πλωκώνει.
Τ' ἀκοῦτε σεῖς γειτόνοι;

Ἡ Πέμπτη καὶ ἡ Ἑκτη ἔπαιζαν τὸ γαϊτανάκι.

Μηλίτσx, πού σαι στο γκρεμνὸ
τὰ μῆλα φορτωμένη,
τὰ μῆλα σου λιμπίστηκα
καὶ τὸν γκρεμνὸ φοβοῦμαι.

Σὰν τὸν φοβᾶσαι τὸν γκρεμνὸ,
ἔλα τὸ μονοπάτι
νὰ σὲ χορτάσω μὲ γλυκὰ
καὶ μυρωδάτα μῆλα.



Αὐτὸ τὸ τραγούδι τραγουδοῦσαν καὶ χορεύοντας ὁμορφα ἔπλεζαν τὸ γαῖτανάκι κι ὕστερα τὸ ξέπλεζαν τραγουδώντας ἓνα ἄλλο τραγούδι. Αὐτὸ δὲν τὸ θυμοῦμαι· εἶχε δύσκολα λόγια.

Πεντέξι κορίτσια ἀπ' ὅλες τὲς τάξεις μοίρασαν σὲ ὅλα τὰ παιδιὰ καραμέλες.

Στὸ τέλος ἀνέβηκε στὸ τραπέζι ἡ Ἑλλή ἀπὸ τὴν τάξη μας κι εἶπε αὐτὸ τὸ ποίημα:

Ἡ Λίνα, ὁ Φώτης κι ὁ Τοτός,
φίλοι κι οἱ τρεῖς ἀχώριστοι,
μασκαρευτήκανε προχτὲς
καὶ γίνηκαν ἀγνώριστοι.

Φορέσαν ροῦχα παρδαλά,
χαρτένια καπελῖνα.....
οἱ δυὸ πιερότοι γίνηκαν
κι ἡ Λίνα κολομπίνα.

Τί γέλια, τί πανζουρλισμός!
Ἔχασαν τὸ μυαλό τους!
Ὅσοι τοὺς βλέπαν φώναζαν
«Καλῶς τοὺς πιερότους!»

Μὰ σὰν τοὺς εἶδε ὁ Ἀζὼρ
ἀπὸ τὴ μέση ἐχάθη
καὶ φοβισμένος τρύπωσε
βαθιά, σ' ἓνα καλάθι!

Κι ὅλοι τότε τρέξαμε σὰν τὸν Ἀζὼρ νὰ τρυπώσωμε
στὰ σπίτια μας, μᾶς εἶχε δὰ πάρει καὶ ἡ νύχτα.

6. Φιλοξενούμε την Τετάρτη.

Ἡ κυρία Μαρία, ἡ δασκάλα τῆς Τετάρτης, ἔλειπε μιὰ μέρα. Σ' ἐμᾶς ἔκανε μάθημα ὁ κύριος Διευθυντής.

«Παιδιά, σήμερα θὰ δεχτοῦμε στὴν τάξη μας καὶ τὴν Τετάρτη!» μᾶς λέει.

«Μάλιστα, μάλιστα!» φωνάξαμε πρόθυμα καὶ χαρούμενα.

Ἦρθαν τὰ παιδιά τῆς Τετάρτης κι ὀρθὰ γύρω ἀπὸ τὸ μεγάλο τραπέζι, ποὺ εἴχαμε στὴν τάξη μας, ἔκαμαν Ἀνάγνωση. Ἐμεῖς καθίσαμε στὰ θρανία καὶ κάμαμε ἐλεύθερη ἐργασία. Ἄλλοι ζωγράφισαν, ἄλλοι ἐργάστηκαν μὲ πηλό, ἄλλοι ἔφτιασαν μὲ χρωματιστὰ χαρτιά ζῶα ἢ λουλούδια καὶ τὰ κόλλησαν σ' ἄσπρο χαρτί.

Ἐγινε διάλειμμα. Κι ὅταν σήμανε εἴσοδο, τὰ παιδιά τῆς Τετάρτης ἔτρεξαν νὰ καθίσουν στὰ θρανία. Εἴχαν, βέβαια, καὶ σειρὰ νὰ καθίσουν, μὰ καὶ ἤθελαν νὰ κάμουν κι αὐτὰ ἐλεύθερη ἐργασία. Γι' αὐτὸ κι ἐμεῖς τρέξαμε μὲ τὰ βιβλία στὰ χέρια γύρω στὸ μεγάλο τραπέζι νὰ κάμωμε Ἀνάγνωση.

Ὁ Πέτρος ὅμως πήγαινε νὰ καθίση πάλι στὴ θέση, ποὺ καθόταν πρωτύτερα καὶ τραβοῦσε τὸν Ἀντώνη τῆς Τετάρτης ἀπ' τὸν ὄμο.

«Σήκω! Εἶναι ἡ θέση μου!» ἔλεγε ὁ Πέτρος.

«Μὰ τώρα κάθισα ἐγώ!» ἔλεγε ὁ Ἀντώνης.

Ἐπίμεναν καὶ οἱ δύο καὶ λίγο ἔλειψε ν' ἀρπαχτοῦν στὰ χέρια.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ὅμως ἔφτασε ὁ κύριος Διευθυντής. Τοὺς σήκωσε καὶ τοὺς δύο ἐπάνω καὶ ρώτησε:

«Καὶ τώρα τί λέτε ἐσεῖς οἱ ἄλλοι! Ποιός ἔχει δίκιο ἀπ' τοὺς δυό τους;»

«Εγὼ λέω πὼς ὁ Ἀντώνης δὲν ἔπρεπε νὰ καθίσῃ, ἀφοῦ ἡ θέσῃ ἦταν τοῦ Πέτρου» εἶπε ὁ Νίκος.

«Α, ὄχι, ὄχι!» φώναζαν μερικοὶ ἄλλοι.

«Ἕνας ἕνας, παρκαλῶ!» λέει ὁ κύριος Διευθυντής.

«Εγὼ, λέει ὁ Κωστάκης, λέω ὅτι ὁ Πέτρος δὲ φέρθηκε καλὰ. Μιὰ φορά, ποὺ φιλοξενοῦμε τὴν Τετάρτη, ὁ Ἀντώνης ἦταν καλὰ καθισμένος ἐκεῖ!»

«Αὐτὸ εἶναι! Μάλιστα, μάλιστα!» φώναζαν ὅλοι μέσα στὴν αἴθουσα.

«Κι ἐγὼ ἔτσι λέω!» λέει κι ὁ κύριος Διευθυντής.

«Μὰ κι ἕνας ἄλλος λόγος εἶναι, ποὺ ἔπρεπε ὁ Πέτρος νὰ περιποιηθῇ τὸν Ἀντώνη!» λέει ἔπειτα ἡ Ρηνούλα. «Ὁ Ἀντώνης εἶναι καὶ μεγαλύτερος καὶ γι' αὐτὸ ὁ Πέτρος κι ἂν καθόταν ἀκόμη, ἔπρεπε νὰ τοῦ παραχωρήσῃ τὴ θέσῃ του».

«Κι αὐτό, βέβαια!» εἶπαν ὅλοι κι ὁ κύριος Διευθυντής μαζί. «Πρέπει νὰ σεβώμαστε τοὺς ξένους καὶ τοὺς μεγαλύτερους!»

Ὁ Πέτρος ντροπιασμένος ἔπιασε θέσῃ γύρω στὸ τραπέζι κι ἔδειχνε πὼς ἀληθινὰ μετανόησε γιὰ τὸ λάθος του.



7. Στὴν κορφὴ στὸ βουνό.

Πολλὲς φορές στὶς ἐκδρομὲς μας εἶχαμε φτάσει ὡς τὰ πόδια τοῦ βουνοῦ, μὲν πιὸ ἐπάνω δὲν εἶχαμε ἀνεβῆ ἀκόμῃ.

Μιὰ μέρα τὸ ζητήσαμε ἀπὸ τὸν κύριο Διευθυντή, καὶ μᾶς εἶπε:

«Ἀκριβῶς κι ἐγὼ αὐτὸ σκεπτόμουν. Πρέπει νὰ πᾶμε ὡς τὴν κορφή. Μὰ θὰ ξεκινήσωμε πρὶν οὐράση ὁ ἥλιος κι ὁ καθένας θὰ ἔχη καὶ τὸ φαγί του!»

Τὴν ἄλλῃ μέρα δὲν ἔφεγγε καλὰ καλὰ ἀκόμῃ, ποὺ στὴ γραμμὴ τρεῖς τρεῖς, μὲ τὰ καλαθάκια στὰ χέρια μας, τραβούσαμε γιὰ τὸ βουνό. Ἦταν ἡμέρα Μαγιάτικη. Περάσαμε τὸν κάμπο γρήγορα. Δεξιὰ κι ἀριστερὰ τὰ σπαρτὰ κυμάτιζαν στὸ πρωινὸ ἀεράκι καὶ τὰ πουλιά κελαηδοῦσαν γλυκά. Στὴ μέση στὸν κάμπο ἦταν ἓνας λόφος καταπράσινος. Ἀνεβήκαμε πάνω τρέχοντας καὶ μ' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα βλέπαμε κατὰ τὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ. Ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ κυλοῦσε μεγαλόπρεπα ὁ χρυσοκόκκινος δίσκος τοῦ ἡλίου κι οἱ ἀκτῖνες του ἔφταναν ἀπαλὲς ἀπαλὲς στὰ μάτια μας. Καθίσαμε κεῖ καὶ τὸν βλέπαμε ὥσπου οἱ ἀκτῖνες του δυνάμωσαν καὶ μᾶς θάμπωναν.

Κατεβήκαμε τότε καὶ προχωρήσαμε. Περάσαμε ὅλον τὸν κάμπο καὶ φτάσαμε στὸ ριζοβούνι. Ἐνας βοσκὸς ἄρμεγε κεῖνη τὴν ὥρα τὰ πρόβατά του. Τὰ εἶχε στὴ στρούγκα. Αὐτὸς καθόταν ἐμπρὸς κι ἔπιανε μιὰ μιὰ τὶς προβατίνες καὶ τὶς ἄρμεγε στὴν καρδάρα. Ἀπὸ πίσω μιὰ ἡλιοκαημένη βοσκοπούλα μὲ τὴν γκλίτσα στὸ χέρι προχωροῦσε τὰ πρόβατα κατὰ τὸ

στρουγκολίθι. 'Ο σκύλος απέξω γαύγιζε, μὰ ξανό-
ρεχτα. Καταλάβαινε πὼς ἐμεῖς δὲν εἴμαστε ἐχθροὶ τῶν
προβάτων.

«'Ελᾶτε νὰ πιῆτε γάλα!» φώναξε ὁ βοσκὸς σὰ
μᾶς εἶδε. «'Ελᾶτε!»

Μὰ ποιὸς νὰ πρωτοπιῇ γάλα! 'Εμεῖς εἴμαστε τρι-
ανταπέντε παιδιὰ. Ποῦ μποροῦσε νὰ μᾶς χορτάσῃ γάλα.
Στείλαμε τρία παιδιὰ νὰ εὐχαριστήσουν τὸν καλὸ βο-
σκὸ καὶ νὰ τοῦ ποῦν πὼς δὲν μποροῦμε νὰ σταθοῦμε.
Εἴμαστε βιαστικοί, γιὰ ν' ἀνεβοῦμε στὸ βουνὸ πρὶν
μᾶς πάρῃ ἡ ζέστα.

—
'Αφήσαμε τὰ πόδια τοῦ βουνοῦ, τοὺς πρόποδες,
κι ἀνεβαίναμε τῇ δυτικῇ πλευρᾷ του. 'Αλλοῦ περνού-
σαμε τὰ μονοπάτια ἑνας ἑνας κι ἄλλοῦ σκαρφαλώνουμε
σὰν τὶς γάτες. Μὰ δὲν κουραζόμαστε, γιὰτὶ μᾶς
ἴσκιωναν τὰ ψηλὰ καὶ πυκνόφυλλα δέντρα. Δεξιὰ καὶ
ἀριστερὰ βλέπαμε νὰ κυλοῦν τὰ γάργαρα νερά τους τὰ
ρυάκια, ποὺ κατέβαιναν ἀπ' τὶς πηγές, κι ἀκούαμε τὸ
κελάρυσμά τους.

'Ανεβαίναμε μὲ χαρά. 'Εξαφνα ἀκούσαμε τὴ σφυ-
ρίχτρα τοῦ δασκάλου καὶ μαζευτήκαμε ὅλοι γύρω του.

«'Όταν σφυρίζω» μᾶς εἶχε πεῖ «θὰ σταματήσετε
ὅλοι νὰ ξεκουραστοῦμε καὶ νὰ κολατσίσωμε.»

Τρία ψηλὰ πυκνόφυλλα πλατάνια ἦταν ἐκεῖ στὴ
γραμμὴ καὶ στὸ καθένα ἀποκάτω ἔτρεχε καὶ μιὰ κρου-
στάλλινη πηγὴ. Καθίσαμε κεῖ, κολατσίσουμε καὶ ἤπιαμε
κρὺο νερό. Πάγωναν τὰ δόντια μας! Τόσο κρὺο ἦταν.

—
Σὲ λίγη ὥρα ἤμαστε στὴν κορφὴ. Βλέπαμε σ' ὅλα
τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντα, ἀνατολικά, δυτικά, βορινά,

νότια. Βλέπαμε χωριά μεγάλα και μικρά και κάτω
τῇ θάλασσᾳ. Γαλήνη βασιλεύει παντοῦ. Στῇ θάλασσᾳ
τὰ καράβια μ' ἀπλωμένα τὰ πανιά φαίνονται σὰ νὰ μὴν
κουνιῶνται διόλου.

Χορτάσαμε κοιτάζοντας γύρω κι ὕστερα καθί-
σαμε. Γύρω στὰ πόδια μας ἀπλωνόταν ἓνας μικρὸς
κάμπος. Τὸ καταπράσινο χορτάρι, ποὺ τὸν σκέπαζε,
ἦταν τόσο κοντὸ καὶ τόσο ἐλαστικό, ποὺ νόμιζε κα-
νεὶς πὼς ἦταν στρωμένος μὲ βελούδινο πράσινο χαλί.

Φάγαμε κεῖ, παίξαμε καὶ χορέψαμε τραγουδώντας
πολλὰ τραγούδια, μὰ πιὸ πολὺ αὐτό:

Καλότυχά εἶναι τὰ βουνά, ποτέ τους δὲ γερνᾶνε,
τὸ καλοκαίρι πράσινα καὶ τὸ χειμῶνα χιόνι,
καὶ καρτεροῦν τὴν ἀνοιξή, τ' ὁμορφο καλοκαίρι,
νὰ μπουμπουκιάσουν τὰ κλαριά, ν' ἀνοίξουνε τὰ δέντρα
νὰ βγοῦν οἱ στάνες στὰ βουνά, νὰ βγοῦν οἱ βλαχοπούλες,
νὰ βγοῦν καὶ τὰ βλαχόπουλα λαλώντας τὶς φλογέρες.

Στὰ σπίτια μας γυρίσαμε τὸ βράδυ ποὺ σουρού-
πωνε. "Αν φάγαμε δὲ θυμοῦμαι! Τέτοιον ὕπνο πῆρα!





8. Ἡ οἰκογένειά μας.

Ὁ πατέρας κι ἡ μητέρα, ὁ παππούς καὶ ἡ κυρού-
λα, δυὸ ἀγόρια κι ἓνα κορίτσι κάνουν τὴν οἰκογένειά μας.

Ὁ πατέρας μας, ὁ κύρ-Μιχάλης, ὅπως τὸν λένε
οἱ γείτονες, εἶναι ἔμπορος. Ἔχει στὸ μαγαζὶ λογιῶν,
λογιῶν ὑφάσματα, μπαμπακερά, λινά, μεταξωτά,
λινομέταξα, μάλλινα, μαλλομέταξα, καὶ τὰ πουλεῖ
μὲ τὴν πήχη.

Ἡ μητέρα μου, ἡ κυρά-Δέσπω, φροντίζει γιὰ
ὅλα τὰ πράματα τοῦ σπιτιοῦ καὶ μᾶς ἀγαπᾷ πολὺ.
Κάθε μεγάλη γιορτὴ, Χριστοῦγεννα, Ἀποκριές, Λαμ-
πρή, μᾶς φτιάνει καινούργια φορέματα.

Ὁ παππούς, ὁ γέρο-Μαθιός, εἶναι τσαγκάρης.
Δὲν εἶναι, βέβαια, ἀπὸ τοὺς τσαγκάρηδες, ποὺ ἔχουν
μεγάλα καταστήματα. Μὰ στὸ μικρὸ του μαγαζάκι
ἐργάζεται ἀδιάκοπα. Δὲν τοῦ λείπει καμιὰ μέρα ἡ
δουλειά. Ὁ παππούς συχνὰ μᾶς φιλεῖει καραμέλες
καὶ γλυκά, μὰ τὴν Πρωτοχρονιὰ μᾶς φέρνει μιὰ κόφα
γεμάτη παιγνίδια. Μιὰ ὀλόκληρη χρονιὰ περνοῦμε
παίζοντας μ' αὐτά.

Ἡ κυρούλα μας, ἡ κυρά-Ἀρχόντω, εἶναι ἡ πηγὴ τῶν παραμυθιῶν. Κάθε βράδυ, καὶ μάλιστα τὸ χειμῶνα, κρεμιόμαστε στὰ χεῖλη τῆς κυρούλας. Λέει, λέει καὶ ὅλο λέει λογῆς λογῆς παραμύθια. Μᾶς λέει καὶ γιὰ τὸ φύλακα Ἀγγελο, ποῦ ἔχει ὁ καθένας.

Ἡ Ἀρχοντούλα, ἡ μικρὴ ἀδερφή μας, εἶναι ἡ χαρὰ ὅλου τοῦ σπιτιοῦ μας. Ὅλοι τὴν ἀγαποῦμε, ὅλοι θέλομε τὴ συντροφιά της. Μὰ καὶ ἡ Ἀρχοντούλα μὲ κανέναν δὲν τὰ χαλάει. Μ' ὅλους παίζει, μ' ὅλους γελά. Ἐμεῖς τὴ μαθαίνομε ἱστορίες τοῦ σχολείου κι ἡ κυρούλα μικρὰ παραμυθάκια.

Ἐγὼ εἶμαι μαθητὴς στὴν Τρίτη τάξη κι ὁ ἀδερφός μου ὁ Μαθιὸς στὴν Τετάρτη. Πήγαίνομε μαζὶ στὸ σχολεῖο καὶ μαζὶ γυρίζομε πάλι, ὅταν σχολᾶμε. Ὁ Μαθιὸς μὲ βοηθάει πρόθυμα νὰ κλίνω κανένα ὄνομα καὶ νὰ λύνω τὰ προβλήματα τῆς Ἀριθμητικῆς. Καὶ ἂν ἐγὼ καμιά φορὰ ξεχνῶ νὰ τοῦ ζητήσω τὴ βοήθεια, μὲ ρωτᾷ μόνος του.

«Τάκη, ἔχεις προβλήματα σήμερα;»

9. Ὁ πατέρας.

Πῆρε καὶ βραδιάζει,
ἔκλεισε ἡ ἀγορά,
ἡ μητέρα σιάζει
τὸ τραπέζι μὲ χαρά.

Κάποιον σὰν κι ἐμένα
περιμένει μὲ χαρά,
κάποιος γνωρισμένα
στὴν ἐξώθυρα χτυπᾷ.

Τὸν ἀκούεις κάτου,
μητερίτσα μου καλή,
Νά! τὸ πάτημά του
τρίζει πάνω στὸ σκαλί.

Μύρισε ὁ ἀγέρας
ἔφεξε τὸ σπιτικό.....
Ἔρχεται ὁ πατέρας
μὲ χαμόγελο γλυκό.

10. Ὁ φύλακας Ἀγγελὸς μου.

Μοῦ λέν πῶς πάντα στὸ πλευρό μου
ἔχω ἓνα σύντροφο βοηθό,
τὸ φύλακα τὸν Ἀγγελό μου,
ὅπου βρεθῶ κι ὅπου σταθῶ.

Αὐτὸς μαζί μὲ τὴ μαμά μου
μὲ προφυλάει ἀπ' τὰ κακά,
τὴ νύχτα ξαγρυπνᾷ σιμά μου,
μοῦ φέρνει ὀνείρατα γλυκά.

Μ' ἀγάπη θέλει νὰ μὲ βλέπη
νά μαι καλὸ πάντα παιδί,
γι' αὐτὸ νὰ προσπαθῶ ἐγὼ πρέπει
ποτὲ κακὸ νὰ μὴ μὲ ἰδῇ.

Ὅταν θὰ κάνω καμιὰ πράξη,
μοῦ λέν, κακὴ καμιὰ φορά,
ἀπὸ κοντά μου θὰ πετάξῃ
μὲ τὰ κατάσπρα του φτερά.

Μὰ ἐγὼ πολὺ θὲ νὰ προσέχω
τὸν Ἄγγελό μου νὰ εὐχαριστῶ,
κοντά μου πάντα νὰ τὸν ἔχω
φύλακα, σύντροφο πιστό.

11. Τὸ ἀγγόνι τοῦ Τσαγκάρη.

- Παππού, μοῦ δίνεις λίγο σπάγγο;
— Φεύγα παιδάκι μου, ἀπ' τὸν πάγκο!
— Τί ἔχεις, παππούλη, ἐκεῖ στὸ γόνα
καὶ τὸ τρυπᾶς μὲ τὴ βελόνα!
— Δὲ σ' ἀγαπῶ σταλιά, κουκούτσι!
— Δὸς μου νὰ ράψω ἓνα παπούτσι;
— Σὰ μεγαλώσης, θὰ σοῦ δώσω.
— Τώρα, παππού!
— Θὰ σὲ μαλώσω!
Ἔλα, ποὺ νάχης τὴν εὐχή μου,
μὴ μοῦ σκουντᾶς τὸν ἄγκωνα, ἔλα,
πήγαινε στὴ γιαγιά, παιδί μου,
ποὺ θὰ σοῦ δώση καραμέλα.....
Νάτῃ, ἐκεῖ πέρα μὲ τὴ ρόκα,
τὴ βλέπεις;
— Δῶσε μου μιὰ πρόκα!
— Μὰ τί ἀγγονός! Τὰ θέλεις ὅλα!
Καὶ βιάζομαι τὴ μετζασόλα
τοῦ κύρ-Στρατῆ, τοῦ γραμματέα,
ποὺ θέλει νάβγῃ στὴν πλατέα!
Σύρε νὰ παίξῃς στὴν αὐλή!.....
— Ὁχι! Θὰ πάρω τὸ σουβλί!
.....
— Ὁχι! Ὁχι! παππού, τὸ δάχτυλό μου!

—Τί εἶναι! Σὲ τσίμπησε, μικρό μου;
Ποιὸς σοῦ πε τὸ σουβλὶ νὰ πάρης!
Μικρούλης ἤσουν γιὰ τσαγκάρης.....



12. Ἡ Χελιδονοφωλιά.

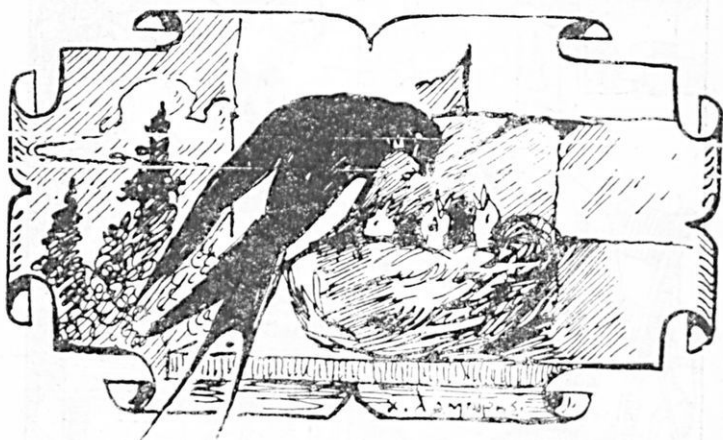
«Μητέρα, μητέρα! Ἔλα, σὲ παρακαλῶ, κάτι θὰ ἰδῆς. Θὰ σοῦ δείξω ἓνα πράμα πολὺ ὁμορφο!» φώναξε ἡ Ρηνούλα.

Ἡ μητέρα ἔπλεκε τὴν κάλτσα τῆς καὶ δίχως νὰ κινηθῇ ἀπὸ τὸ κάθισμά τῆς ἀποκρίθηκε:

«Καὶ τί εἶναι αὐτὸ τὸ ὁμορφο πρᾶμα ποὺ θὰ μοῦ δείξης, Ρηνούλα;»

«Ἐλα, σὲ παρακαλῶ, ἔλα καὶ θὰ ἰδῇς. Εἶναι πάρα πολὺ ὁμορφο πρᾶμα!»

Ἡ μητέρα σηκώθηκε τότε καὶ ἀκολούθησε τὴ Ρήνα. Πῆγαν μητέρα καὶ κόρη στὸ παράθυρο.



«Κοίταξε κεῖ πάνω!» ψιθύρισε ἡ Ρηνούλα στὴ μητέρα τῆς.

Ἡ μητέρα κοίταξε καὶ εἶδε στὴ στέγη μιὰ χελιδονοφωλιά.

Τρία μικρὰ κεφαλάκια πουλιῶν φαίνονταν ἔξω ἀπὸ τὴ φωλιά καὶ ἄνοιγαν τὸ στόμα καὶ ἔκαναν τρεμουλιαστά: τσίου! τσίου! τσίου!

Σὲ λίγο ἦρθε ἓνα χελιδόνι. Εἶχε στὸ ράμφος του μιὰ μύγα καὶ τὴν ἔβαλε στὸ ἀνοιχτὸ στόμα ἐνὸς μικροῦ πουλιοῦ. Ἐπειτα ἔφυγε καὶ σὲ λίγο γύρισε πάλι. Ἐ-

φερε ἄλλη μύγα καὶ τὴν ἔβαλε στὸ στόμα ἄλλου πουλιοῦ. Ἐπανάλαβε τὸ ἴδιο πολλὰς φορές. Τὰ χελιδονάκια ἔφαγαν ἀπὸ δυὸ μύγες τὸ καθένα καὶ χαίρονταν καὶ φώναζαν ζωηρά. Ἡ μητέρα τους πετοῦσε στὸν ἀέρα καὶ τραγουδοῦσε κι αὐτὴ ζωηρά.

—

«Ἀλήθεια, Ρηνούλα! Πολὺ ὁμορφο πρᾶμα εἶναι!» εἶπε ἡ μητέρα. «Μ' ἀρέσει πολὺ καὶ μοῦ φαίνεται σὰν κάτι ποὺ κάνω κι ἐγὼ μὲ σᾶς, μὲ σένα καὶ μὲ τ' ἀδέρφια σου.»

«Ναί, μητέρα! Ὅπως τὸ χελιδόνι ταῖζει τὰ μικρά του, ἔτσι κι ἐσύ ἐτοιμάζεις τὸ μεσημέρι γιὰ μᾶς τὸ τραπέζι. Κι ὅπως τὰ χελιδονάκια ἔχουν χαρά, ποὺ βλέπουν τὴ μητέρα τους νὰ τὰ φροντίζει, ἔτσι κι ἐμεῖς χαιρόμαστε ποὺ μᾶς φροντίζει ἡ μητέρα μας. Ἀ, τί εὐτυχισμένα εἶναι τὰ μικρά χελιδονάκια ποὺ ἔχουν τέτοια μητέρα. Θὰ πέθαιναν τὰ κακόμοιρα ἀπὸ τὴν πείνα, ἂν δὲν εἶχαν τόσο καλὴ μητέρα.»

«Βέβαια, θὰ πέθαιναν ἀπὸ τὴν πείνα!» πρόσθεσε ἡ μητέρα τῆς Ρηνούλας. «Μὰ ὁ Θεὸς ποὺ φροντίζει γιὰ τὰ χελιδονάκια καὶ γιὰ τὰ μικρὰ παιδάκια καὶ γιὰ ὅλον τὸν κόσμον, δὲ θέλει νὰ μείνῃ κανένας ἀπροστάτευτος».

13. Ἡ χελιδονοφωλιά.

Μιὰ φορὰ σὲ κάποια στέγη
δυὸ χαρούμενα πουλιά,
δυὸ σπαθᾶτα χελιδόνια,
πῆγαν κι ἔχτισαν φωλιά.

—

Κι ἓνα χέρι, τέτοιο χέρι,
πού δὲν πόνεσε σταλιά,
πάει στὴ στέγη κάποια μέρα
καὶ γκρεμίζει τὴ φωλιά.

Καὶ τὰ δυὸ τὰ χελιδόνια,
σὰ γυρίσαν στὴ φωλιά,
πιά δὲ βρῆκαν τὰ καημένα
τὰ μικράκια τοὺς πουλιά.

Στὸ κακὸ τὸ σπίτι τώρα,
πού χαλάσαν τὴ φωλιά,
δὲν πηγαίνουν τὰ πουλάκια,
δὲν ἀκοῦς γλυκολαλιά.

14. Εἶναι Θεός.

Εἶναι Θεός. Αὐτὸς σκορπᾷ
τὸν ἥλιο πού τὴ γῆ θερμαίνει
καὶ προστατεύει κι ἀγαπᾷ
ὁλόκληρη τὴν οἰκουμένη.

Εἶναι Θεός. Μᾶς ὁδηγεῖ
καὶ μᾶς διδάσκει αὐτὰ πού πρέπει
καὶ ρίχνει μιὰ ματιά στὴ γῆ
κι ὅλες τὶς πράξεις μας τὶς βλέπει.

Εἶναι Θεός. Κάθε πρωὶ
μᾶς στέλνει μιὰ καινούργια μέρα.
Αὐτὸς μᾶς δίνει τὴ ζωή.
Αὐτὸς μᾶς δίνει τὴ μητέρα.

15. Ὁ Νίκος καὶ τὸ φεγγάρι.

Ὁ Νίκος ἔχει ὥρα πολλή πού κάθεται στὸ παράθυρο. Βλέπει ἔξω μὲ λαχτάρα, γιατί νύχτωσε πιά κι ὁ πατέρας του δὲ φαίνεται ἀκόμη.

Ὁ πατέρας του εἶχε πάει σὲ δρόμο μακρινὸν καὶ γυρίζοντας ἀπὸ κεῖ τῇ νύχτα μποροῦσε νὰ πάθῃ κα-
νένα κακό.

Ἡ μητέρα ἄρχισε νὰ στενοχωριέται καὶ νὰ φο-
βᾶται. Ἐκλαίε λοιπὸν κι ἔλεγε:

«Νύχτωσε, παιδί μου, κι ὁ πατέρας δὲν ἦρθε. Ὁ
νοῦς μου πάει ὅλο στὸ κακό. Μήπως ἔχασε τὸ δρόμο;
Μήπως ἔπεσε σὲ κανένα λάκκο; Μήπως ἔπεσε στὰ
χέρια κακῶν ἀνθρώπων;»

Ὁ Νίκος βλέποντας ἔτσι ἀνήσυχη τῇ μητέρα του
κι ἀκούοντας τὰ λόγια της μπῆκε κι αὐτὸς σὲ ὑποψίες.

«Ἀχ! νὰ φαινόταν τωραδὰ ὁ πατέρας μου, τί χαρὰ
θὰ κάναμε!» συλλογιζόταν, κι ἔπιασε τὸ παράθυρο
καὶ κοίταζε ἔξω.

Ἡ μητέρα μὲ δάκρυα στὰ μάτια πῆγε κι ἀναψε
τὸ καντήλι στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ κι ἔκαμε τὴν
προσευχή της.

Ὁ Νίκος τὴν ἄκουσε νὰ παρακαλῇ τὸν καλὸ Χρι-
στὸ νὰ φυλάξῃ τὸν ἄντρα της ἀπὸ κάθε κακό.
Ἐκαμε κι αὐτὸς τὴν προσευχή του καὶ μόλις εἶπε τὰ
τελευταῖα λόγια «Φύλαξε καὶ τὸν πατέρα μου στὸ δρό-
μο του ἀπὸ κάθε κακό», εἶδε στὸν ὀρίζοντα νὰ βγαίνει
ὁλοστρόγγυλο τὸ φεγγάρι.

«Ἀχ, φεγγαράκι μου,» ψιθύρισε «φέξε στὸν πα-
τέρα νὰ βρῇ τὸ δρόμο του!»

Τὸ φεγγάρι ἀνέβαινε στὸν οὐρανὸ κι ἔφεγγε καθαρά πιά. Ὁ Νίκος πῆρε θάρρος καὶ σηκώθηκε νὰ πῇ στὴ μητέρα του πῶς βγῆκε τὸ φεγγάρι, μὰ δὲν πρόλαβε. Κάτω στὴν αὐλὴ ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ πατέρα.

«Ὁ πατέρας! ὁ πατέρας! Ἦρθε ὁ πατέρας!» φώναξε τότε ὁ Νίκος καὶ πηδώντας τρία τρία τὰ σκαλοπάτια κατέβηκε στὴν αὐλὴ καὶ πήδησε στὸν ὄμο τοῦ πατέρα του.



16. Ἡ Σελήνη.

Κοίταξε πάνω τῇ Σελήνῃ
ἐπρόβαλε ἀπ' τὸν οὐρανὸ
ἢ μὴ ψηλά ἀπ' τὸ βουνὸ
στὴ γῇ τὸ φῶς της χύνει;

Ὀλόφωτη, καμαρωτῇ
φέγγει σ' αὐτὸν ποὺ περπατεῖ,
ποὺ τὸν εὗρῃκε βράδυ
σ' ἐρημικὸ λαγκάδι.

Πάντοτε ὁ ἥλιος, ποὺ φωτίζει
τὴν ὥρα αὐτὴ καὶ τ' ἄλλα μέρη,
λίγο ἀπ' τὸ φῶς του τὴ δανεῖζει
σ' ἐμᾶς τὴ νύχτα νὰ μᾶς φέρη.

17. Ὁ Γιωργος καὶ τὰ ροδάκινα.

Μιὰ μέρα ὁ Γιωργος στεκόταν στὴν πόρτα στὸν
κῆπο τοῦ κύρ-'Αργύρη καὶ κοίταζε μέσα.

Ὁ κύρ-'Αργύρης κρατοῦσε στ' ἄριστερό του χέρι
ἓνα καλάθι καὶ μὲ τὸ δεξιὸ ἄπλωνε στὴ ροδακινιά καὶ
μάζεψε τὰ ὥριμα ροδάκινα. Ὅταν τὰ μάζεψε ὅλα κι ἔ-
βγαине μὲ τὸ καλάθι γεμάτο, ἔδωσε δύο στὸ Γιωργο
νὰ τὰ φάη. Ἦταν μεγάλα, κόκκινα, λαχταριστά.

«Εὐχαριστῶ, μπάρμπ-'Αργύρη!» εἶπε ὁ Γιωρ-
γος κι εὐθὺς ἔβαλε τὸ ἓνα στὰ δόντια του κι ἄρχισε
νὰ τὸ τρώη. Ἦταν πολὺ νόστιμο καὶ τοῦ ἔκανε ὕρεξη
ν' ἀρχίσῃ καὶ τὸ δεύτερο. Μὰ ὁ Γιωργος δὲν τὸ πεί-
ραξε τὸ δεύτερο. Τὸ ἔβαλε στὴν τσέπη του κι ἔτρεξε
στὸ σπίτι.

«Μητέρα, κάνει νὰ φάῃ ἡ Ἑλενίτσα ροδάκινο;»

«Ναί, ἂν εἶναι ὥριμο, κάνει. Γιὰ νὰ τὸ ἰδῶ;»

«Νά το! μητέρα. Μοῦ ἔδωσε δύο ὁ μπάρμπ-'Αρ-
γύρης καὶ κράτησα τὸ ἓνα γιὰ τὴν Ἑλένη. Νὰ τῆς τὸ
δώσω;»

«Ναί, Γιωργο! Νὰ τῆς τὸ δώσης· εἶναι ὥριμο καὶ
θὰ τῆς κάμῃ καλὸ. Μάλιστα ὁ γιατρὸς μᾶς εἶπε σήμερα
πὼς πρέπει νὰ τῆς δίνωμε κανένα ὥριμο ὀπωρικόν.
Πέρασε πιά ἡ ἀρρώστια της».

Ἡ Ἑλενίτσα σὲ λίγο ἔτρωγε μὲ μεγάλη χαρὰ τὸ
ροδάκινο, ποὺ τῆς ἔφερε ὁ ἀδερφός της.



18. Οἱ τριανταφυλλιές τῆς Ἑλενίτσας.

Ἦταν ἀνοιξή.

Τὰ δυὸ ἀδέρφια, ὁ Γιωργὸς καὶ ἡ Ἑλενίτσα, φύτευαν μιὰ μέρα στὸν κῆπο ἄνθη. Ἡ Ἑλενίτσα εἶχε δυὸ τριανταφυλλιές, μιὰ μικρὴ καὶ μιὰ μεγάλη, κι ἄνοιγε λάκκους νὰ τίς φυτέψῃ.

«Ἀχ, Ἑλενίτσα, νὰ εἶχα κι ἐγὼ τριανταφυλλιές σὰν τίς δικές σου!»

«Ἐχὼ δύο, Γιωργάκη, καὶ θὰ σοῦ δώσω τὴ μιὰ. Περίμενε λίγο, σὲ παρακαλῶ.»

Σὲ λίγο ἡ Ἑλενίτσα, ἀφοῦ φύτεψε τὴν πιὸ μικρὴ στὸ κῆπο τῆς, πῆγε καὶ φύτεψε καὶ τὴ μεγάλη στὸν κῆπο τοῦ Γιωργάκη.

Πέρασαν ἀπὸ τότε δυὸ μῆνες ἀπάνω κάτω. Στὶς εἰκοσιμία τοῦ Μάη ἡ Ἑλενίτσα εἶχε τὴ γιορτὴ τῆς. Ὁ Γιωργὸς ἔκοψε τότε τὰ καλύτερα ἀπὸ τὰ τριαντάφυλλα, ποὺ εἶχε ἡ τριανταφυλλιὰ του, κι ἔκαμε μιὰ ὠραία ἀνθοδέσμη. Ὅταν ἡ Ἑλενίτσα γύρισε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν μὲ τὰ γιορτινά της φορέματα κι ὅλοι τῆς ἔλεγαν «χρόνια πολλά!» ὁ Γιωργάκης τῆς ἔδωσε τὴν ὠραία ἀνθοδέσμη καὶ τῆς εἶπε κι αὐτός: «Χρόνια πολλά, Ἑλενίτσα!»

19. Τὸ τελευταῖο κουφέτο.

Ὁ Μιχαλάκης καὶ ἡ ἀδερφή του ἡ Ζωὴ δὲν ἤξεραν τί νὰ κάμουν.

Μέσα στὸ ὠραῖο κουτὶ μὲ τίς ἄσπρες κορδέλες, ποὺ τοὺς εἶχαν δώσει στὸ γάμο τῆς ξαδέρφης των, δὲν ἔμενε πιά παρὰ ἓνα κουφέτο. Τὸ κουτὶ ἦταν γιὰ τοὺς

δυὸ μαζί, καὶ πάντα τὴν ἴδια ὥρα τὸ ἀνοίγαν κι ὁ κα-
θένας ἔπαιρνε ἢ ἀπὸ ἓνα ἢ ἀπὸ δύο κουφετάκια. "Ἐτσι
ἦταν πάντα δίκια μοιρασμένα. Μὰ τώρα τί νὰ γίνη;

«Νὰ σοῦ πῶ» εἶπε ὁ Μιχαλάκης «νὰ τὸ φάω ἐγὼ
αὐτὸ καὶ τὴν ἐρχόμενη φορά, ποὺ θὰ μᾶς δώσουν κα-
νένα κουτί, νὰ φᾶς ἐσὺ τὸ τελευταῖο».

Μὰ αὐτὸ δὲν τῆς ἄρεσε διόλου τῆς Ζωῆς.

«Ὁχι, ὄχι!» φώναξε. «Νομίζεις πὼς γίνεται κάθε
μέρα γάμος γιὰ νὰ μᾶς δώσουν γρήγορα πάλι ἄλλο
κουτί; Δὲν ἔχομε ἄλλη μεγάλη ξαδέρφη. Ποιὸς ξέρει
ἂν θὰ μᾶς ξανακαλέσουν σὲ ἄλλο γάμο. Νὰ πᾶμε νὰ
ρωτήσωμε τὴ μητέρα, ἐκείνη θὰ ξέρη».

Μὰ ἡ μητέρα ἦταν ἔξω. Πῆγαν λοιπὸν τὰ παιδιὰ
στὴν ὑπηρετρία, τὴ Βασιλική, τῆς ἔδειξαν τὸ κουτί
καὶ τὸ τελευταῖο κουφέτο καὶ τὴ ρώτησαν τί νὰ κάμουν.

«Νὰ τραβήξετε κόμπο, ποιὸς θὰ τὸ φάη τὸ κου-
φέτο», εἶπε ἡ Βασιλική.

«Ἄ, ναί! Καλὰ λές!» συμφώνησε ἡ Ζωή. «Νά,
πάρε τὸ μαντίλι μου».

Μὰ ὁ Μιχαλάκης, ποὺ ἦταν μικρότερος, δὲν ἤξερε
τί θὰ πῇ νὰ τραβήξουν τὸν κόμπο, καὶ ἡ Βασιλική
τοῦ τὸ ἐξήγησε.

«Νά, βλέπεις» εἶπε «τίς τέσσερες γωνιές τοῦ μαν-
τιλιοῦ. Στὴ μιὰ θὰ δέσω ἓνα κόμπο, ἔτσι. "Ἐπειτα
τὸ κρύβω ὅλο τὸ μαντίλι καὶ τὸν κόμπο στὸ χέρι μου
καὶ σεῖς δὲ βλέπετε παρὰ τίς ἄκρες. Τραβᾶτε ὅποια
ἄκρη θέλετε, κι ὅποιος πάρη τὸν κόμπο, θὰ φάη τὸ
κουφέτο. Κατάλαβες;»

Κι ὁ Μιχαλάκης εἶπε πὼς κατάλαβε πολὺ καλά.

Ἡ Βασιλικὴ ἔκρυψε τότε τὸ μαντίλι στὸ χέρι της
κι ἄφησε δύο ἄκρες μόνο νὰ ἐξέχουν.



«Λοιπὸν συμφωνημένα;» ρώτησε ἡ Βασιλική. «Ὁ
κόμπος κερδίζει τὸ κουφέτο;»

«Ναί, ναί!» ἀπάντησαν βιαστικά καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ.
«Τραβῆξτε λοιπόν!»

Τράβηξαν, κι ὁ κόμπος ἔτυχε τῆς Ζωῆς.

«Τί καλὰ!» εἶπε αὐτὴ κι ἄπλωσε τὸ χέρι καὶ πῆρε τὸ κουφέτο. Μὰ πρὶν προφτάσῃ νὰ τὸ βάλῃ στὸ στόμα της, στάθηκε καὶ κοίταξε σαστισμένη τὸ Μιχαλάκη.

Αὐτὸς κατακόκκινος χτυποῦσε καταγῆς τὰ πόδια του καὶ φώναζε δυνατὰ:

«Δὲ θέλω! Δὲ θέλω νὰ φᾶς ἐσὺ τὸ κουφέτο! Εἶναι κουτὸ παιγνίδι ὁ κόμπος! Ἡ μητέρα δὲ μᾶς βάζει ποτὲ νὰ τραβοῦμε κόμπο! Θέλω τὴ μητέρα! Ἡ Βασιλικὴ εἶναι κακιὰ, εἶναι ἀνόητη! Ἔχει κουτὲς ιδέες!»

Ἡ καημένη ἡ Βασιλικὴ θέλησε νὰ τὸν ἡσυχάσῃ. Μὰ ὁ Μιχαλάκης ἐξακολούθησε νὰ φωνάζῃ καὶ δὲν ἤθελε νὰ πάψῃ. Ἄν τὸν ἄκουε κανεὶς, θὰ νόμιζε πὼς ἡ Βασιλικὴ ἀπὸ τὸ νοῦ της ἔβγαλε τὸ παιγνίδι τοῦ κόμπου ἐπίτηδες γιὰ νὰ πάρῃ ἡ Ζωὴ τὸ κουφέτο.

Καὶ ἡ Ζωὴ θέλησε κάτι νὰ τοῦ πῇ, μὰ τὴν ἔσπρωχνε μὲ τὰ δυὸ του χέρια καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ τίποτε.

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀκούστηκε ἀπέξω ἡ φωνὴ τῆς μητέρας καὶ μπῆκε μέσα μὲ τὸ καπέλο, καθὼς ἦταν ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψή τῆς θείας.

Ἡ Ζωὴ ἔτρεξε νὰ τὴ φιλήσῃ. Μὰ ὁ Μιχαλάκης ἔμεινε κοντὰ στὸ τραπέζι κατακόκκινος καὶ κλαμένος.

Δὲ φώναζε πιά, μὰ εἶχε τὸ κεφάλι κρεμασμένο, τὰ φρύδια σουρωμένα καὶ τὸ δάχτυλο στὸ στόμα.

«Τί ἔχει ὁ Μιχαλάκης;» ρώτησε πρῶτα πρῶτα ἡ μητέρα.

Ἡ Ζωὴ τὰ διηγῆθηκε ὅλα κι ὅσο τ' ἄκουε ὁ Μιχαλάκης, τόσο θυμόταν τὴν κακοτυχιά του καὶ κρε-

μοῦσε τὰ χεῖλη του καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ποτάμι.

“Ὅταν τὸν κοίταξε ἡ μητέρα, τὴν ἔπιασαν τὰ γέλια. Τόσο κόκκινος καὶ ἀστεῖος φαινόταν. Κι ὅσο γελοῦσε ἡ μητέρα, τόσο πιὸ πολὺ θύμωνε ὁ Μιχαλάκης καὶ χτυποῦσε τὰ πόδια.

“Ὑστερα ἀπὸ λίγο τὸν πλησίασε.

“Ἐλα δῶ, νὰ μοῦ πῆς μὲ ποιὸν εἶσαι θυμωμένος;”

“Μὲ τὴ Βασιλική” εἶπε φωναχτὰ ὁ Μιχαλάκης. “Αὐτὴ εἶπε νὰ τραβήξωμε τὸν κόμπο. Ἐσὺ δὲ μᾶς κάνεις ποτὲ κόμπους. Αὐτὴ ἔχει πάντα ἀνόητες ιδέες!”

“Πές μου ἓνα πρᾶμα” εἶπε ἡ μητέρα. “Ἄν εἶχες τραβήξει ἐσὺ τὸν κόμπο, θὰ τὴν ἔβρισκες τόσο ἀνόητη τὴν ιδέα τῆς Βασιλικῆς;”

“Ὁ Μιχαλάκης ἀνοιξε λίγο τὸ στόμα, μὰ δὲν ἀπάντησε τίποτε. Αὐτὸ δὲν τὸ εἶχε σκεφτῇ διόλου καὶ κατὰλαβε, γιατίι δὲν ἦταν κουτὸ παιδί, πὼς τὴν εἶχε πάθει.

“Ἀκουσέ με νὰ καταλάβης” εἶπε ἡ μητέρα του. “Ὅταν τραβᾷ κανεὶς κόμπο, εἶναι σὰ μιὰ μικρὴ λοταρία. Τόσο τὸ καλὺτερο γιὰ ὅποιον κερδίσῃ, καὶ τόσο τὸ χειρότερο γιὰ ὅποιον χάσῃ. Μὰ μιὰ ποὺ θὰ συμφωνήσῃς ἀπὸ πρὶν, δὲν μπορεῖς νὰ παραπονεθῇς ἔπειτα. Καὶ ἂν χάσῃς, πρέπει νὰ τὸ παραδεχτῇς χωρὶς νὰ μурμουρίσῃς διόλου. Ἐγὼ δὲν ἔτυχε νὰ σᾶς βάλω νὰ τραβήξετε κόμπο, γιατίι μ’ ἀρέσει καλὺτερα νὰ κάνῃ ὁ καθένας τὸ χατήρι τοῦ ἄλλου χωρὶς κόμπο. Μὰ μιὰ ποὺ ἔπαιξες, τελείωσε πιά, δὲν μπορεῖς νὰ πάρῃς πίσω τὸ λόγο σου”.

Ἡ μητέρα τοὺς φίλησε καὶ τοὺς δυὸ καὶ πῆγε νὰ βγάλῃ τὸ καπέλο της.

Τότε ἡ Ζωή, ποὺ δὲν εἶχε φάει ἀκόμη τὸ κου-

φέτο, τὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη της καὶ τὸ πρόσφερε στὸ Μιχαλάκη. Μὰ αὐτὸς δὲ θέλησε τώρα μὲ κανέναν τρόπο νὰ τὸ πάρῃ. Εἶχε καταλάβει πὼς ὅ,τι ἀποφασίση ὁ κόμπος, εἶναι καλὰ ἀποφασισμένο, καὶ μάλιστα μόνος του ἔβαλε τὸ κουφέτο στὸ στόμα τῆς Ζωῆς.

«Τώρα», εἶπε ἐκείνη, ἀφοῦ τὸ ἔφαγε «ἔλα νὰ ξαναβάλωμε τὸ κουτί στὸ συρτάρι γιὰ νὰ μὴ χαλάσῃ».

Καθὼς τὸ ἔβαζαν, ἔξαφνα ἄκουσαν κάτι ποὺ κυλοῦσε μέσα στὸ συρτάρι.

«Μπά, τί εἶναι αὐτό;»

Ἦταν ἓνα κουφέτο, ποὺ εἶχε πέσει φαίνεται τὸν καιρὸ ποὺ ἦταν γεμάτο τὸ κουτί καὶ εἶχε μείνει ἐκεῖ.

«Τί καλὰ!» εἶπε ἡ Ζωή. «Λοιπὸν αὐτὸ ποὺ ἔφαγα ἐγὼ δὲν ἦταν τὸ τελευταῖο! Νά, πάρε το!»

Ὁ Μιχαλάκης στάθηκε μιὰ στιγμή καὶ ξεροκατάπιε. Ἐπειτα εἶπε μὲ ἀπόφαση:

«Θέλεις νὰ τραβήξωμε κόμπο καὶ γι' αὐτό;»

«Ὁχι, ὄχι!» εἶπε ἡ Ζωή. «Αὐτὸ εἶναι δικό σου, καταδικό σου. Στὸ ζαχαροπλαστεῖο ποὺ γέμισαν τὸ κουτί, ἴσως θὰ μάντεψαν πὼς θὰ τὸ δώσουν σὲ δυὸ παιδιὰ, κι ἔβαλαν ἴσα ἴσα σωστά τὰ κουφέτα.» Ὁ Μιχαλάκης πείστηκε κι ἔφαγε τὸ κουφέτο. Μὰ γιὰ πολλὰς ἡμέρες ἔπειτα ὅλο ἤθελε νὰ τραβήξῃ κόμπο γιὰ κάθε πρᾶμα. Καὶ τὸ ἤθελε αὐτό, γιατί ἔπρεπε νὰ δείξῃ σ' ὅλους ὅτι τώρα κατάλαβε καλὰ πὼς ὅποιος παίζει, ὅ,τι παιγνίδι κι ἂν εἶναι, πρέπει νὰ ξέρῃ ὅχι μόνον νὰ κερδίζῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ χάνῃ ὁμορφα.

20. Μαθαίνει ὁ γέρος γράμματα;

Ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη εἶχε στὸ σπίτι δύο σκύλους. Ὁ Ἑκτωρ ἦταν γέρος δέκα χρονῶν κι ἡ Σπίθα ἦταν σκυλίτσα μόνον ἑνὸς χρόνου.

Ὁ Κωστάκης εἶχε μάθει τὴ μικρὴ Σπίθα πολλὰ παιγνίδια. Τὴν εἶχε μάθει νὰ χορεύῃ, νὰ στέκεται σκοπὸς, νὰ παίρνῃ τὸ καπέλο του ἀπὸ τὸ κεφάλι, νὰ βρίσκη



τὸ τόπι πὺ τὸ πετοῦσε μακριά, νὰ πηγαίνει στὴ βρύση.

Ὁ Κωστάκης ἔβλεπε τὸ γέρο-Ἕκτορα πὺ κοιτάζε τὴ Σπίθα ὅταν ἔκανε τὰ παιγνίδια, καὶ νόμιζε πὺς θέλει κι αὐτὸς νὰ μάθῃ.

«Ο γέρο-"Εκτορας, πού είναι πιό μεγάλος, θα τὰ μάθῃ εὐκολώτερα τὰ παιγνίδια!» συλλογίστηκε ὁ Κωστάκης.

"Αρχισε λοιπὸν νὰ κάνῃ μαθήματα στὸ γέρο-"Εκτορα.

«Ἐλα, "Εκτωρ· στάσου ὀρθὸς στὸν τοῖχο!» καὶ τοῦ σήκωνε τὰ μπροστινὰ πόδια καὶ τ' ἀκουμποῦσε στὸν τοῖχο.

Μὰ ὁ γέρο-"Εκτωρ κρατοῦσε τὰ πόδια του ἐκεῖ μόνο ὥσο τὸν βοηθοῦσε ὁ Κωστάκης, εὐθὺς ὕστερα τὰ φηνε κι ἔπεφταν στὸ πάτωμα τὰπ!

Καὶ δέκα φορὲς θ' ἀκούμπησε ὁ Κωστάκης τὰ πόδια τοῦ γέρο-"Εκτορα στὸν τοῖχο, μὰ ἐκεῖνος καμιὰ φορὰ δὲν κατῶρθωσε νὰ σταθῇ ὀρθός. "Ολο κι ἔπεφτε βαριά στὸ πάτωμα.

«Ἄ, χοντροκέφαλε!» λέει ἐπιτέλους ὁ Κωστάκης καὶ τοῦ δίνει μιὰ μὲ τὸ ραβδὶ τοῦ παπποῦ.

Μὰ καὶ πάλι ὁ "Εκτωρ δὲ μάθαινε. Ἦταν γέρος πιά κι εἶναι δύσκολο ὁ γέρος νὰ μάθῃ. Γι' αὐτὸ λέει κι ἡ παροιμία:

«Μάθε, γέρο, γράμματα
τώρα στὰ γεράματα».

21. Οἱ δύο φίλοι.

ἽΟ σκύλος λέει τῆς γάτας:

«Τὰ νύχια σου ἐτοιμάζεις,
φυσᾶς καὶ καμπουριάζεις.

Μὰ τί ἔχεις καὶ θυμώνεις;

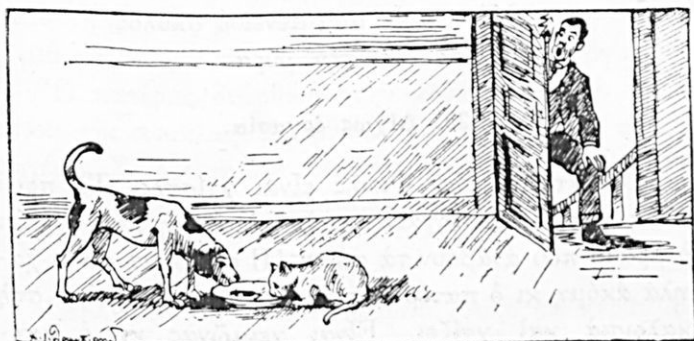
Ὡς πότε οἱ τσακωμοί;»

Κι ἐκείνη: «Μὴ ζυγώνεις!

Σὲ σκίζω στὴ στιγμὴ!»

«Γιὰ στάσου,» λέει ὁ σκύλος.
«Δὲ θές νὰ εἶμαι φίλος;
Μιλῶ στὰ σοβαρά!»
καὶ κούναε τὴν οὐρά.
«Τρωγόμεστε βδομάδες,
παίρνεις καὶ δίνεις ξύλο.
Ἄς πάψουν οἱ καυγάδες
καὶ δέξου με γιὰ φίλο.
Δὲ σκέφτηκες κομμάτι
πὼς ἀπ' τὴν γκρίνια αὐτὴ
θὰ μείνω μ' ἓνα μάτι,
θὰ μείνης μ' ἓνα αὐτί;»

Ἡ γάτα μὲ ἡσυχία
τὸ πόδι κατεβάζει·
τοῦ σκύλου ἡ ὁμιλία
σὲ συλλογὴ τὴ βάζει.
Λόγο τιμῆς ἐδῶσαν!
Ἦταν ἐχθροί, φιλιῶσαν,
ξέχασαν τὶ εἶχε γίνει.
Συντρόφεψαν. Εἰρήνη!



«Βλέπω καλά; Εἶχε χάζι!»
τ' ἀφεντικὸ φωνάζει.
«Ποιοὶ νάν' οἱ δυὸ ἐκεῖ κάτω,
ποὺ τρῶνε στὸ ἴδιο πιάτο;»

22. Τοῦ σκύλου ἡ οὐρά.

Ἔχω ἀκούσει χίλια λόγια,
χαροπά, λυπητερά.
Μὰ ποτὲ καμιὰ φορά
δὲ μιλήσανε τὰ λόγια
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Ἀνταμώθηκαν ἀνθρώποι
κι ἔχουν κλάψει ἀπὸ χαρά.
Μὰ κανεὶς καμιὰ φορά
«Καλῶς ὤρισες» δὲν εἶπε
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

Καὶ σὲ φίλους καὶ σὲ ξένους
ἔχω δώσει τὴ χαρά.
μὲ ξεχάσαν μιὰ φορά.....
Μὰ πιστὸς μοῦ μένει ὁ σκύλος
καὶ σαλεύει τὴν οὐρά.

23. Δίχως ἐργασία.

Ὁ πατέρας τῆς Φανῆς εἶναι χτίστης. Τὸ πρῶτὸ
μὲ τὰ χαράματα πηγαίνει στὴν οἰκοδομὴ καὶ γυρίζει
τὸ βράδυ ποὺ ἀνάβουν τὰ φῶτα. Ἡ οἰκοδομὴ εἶναι χα-
μηλὰ ἀκόμη κι ὁ πατέρας στέκεται ὅλη τὴν ἡμέρα στὴ
σκαλωσιὰ καὶ χτίζει. Εἶναι χειμῶνας κι ὁ κατη-

μένος ὁ πατέρας κρυώνει καὶ γυρίζει στὸ σπίτι κουρασμένος.

Ὅταν μιὰ μέρα ἦταν παγωνιά δυνατή, ὁ πατέρας γύρισε ἀμέσως ἀπὸ τὴν οἰκοδομὴ κι εἶπε στὴ μητέρα:

«Ἡ ἐργασία σταμάτησε. Ἡ ἀμμοκονία εἶναι παγωμένη. Δὲν μπορούμε πιά νὰ ἐργαστοῦμε!»

«Αὐτὸ εἶναι κακό!» εἶπε ἡ μητέρα. «Ἐμειναν ὅλοι δίχως ἐργασία;»

«Ναί, ναί!» Ὅλοι οἱ χτιῖστες πῆγαν στὰ σπίτια τους.

Ὅταν τὸ μεσημέρι ἡ Φανὴ γύρισε ἀπὸ τὸ σχολεῖο κι εἶδε τὸν πατέρα νὰ κάθεται κοντὰ στὴ φωτιά, φώναξε χαρούμενη:

«Ἄ, τί καλὰ! Σήμερα δὲ θὰ σοῦ φέρω τὸ φαγὶ στὴν οἰκοδομὴ!»

Μὰ ὁ πατέρας δὲ μιλοῦσε διόλου.

«Ναί. Ὁ πατέρας ὅμως εἶναι δίχως ἐργασία! Καταλαβαίνεις;» εἶπε ἡ μητέρα.

«Δίχως ἐργασία; Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι ἄσχημο! Ἔτσι πατέρα; Θὰ μείνης καὶ μιὰ μέρα στὸ σπίτι ποὺ εἶναι ζεστά. Καὶ ξέρεις ὅλα τὰ παιγνίδια μου εἶναι κομμάτια. Ἀπὸ τὴ μεγάλη μου κούκλα ἔχει κοπῇ τὸ κεφάλι καὶ ἡ μιὰ ρόδα ἀπ' τὸ καρτσάκι τῆς κούκλας βγαίνει.»

Ὁ πατέρας διώρθωσε τὴν κούκλα καὶ τὸ καρτσάκι τῆς κούκλας. Διώρθωσε ἀκόμη ὅσα τοῦ εἶπε ἡ μητέρα. Στερέωσε τὴ σκούπα, καθάρισε τὴν καπνιά ριτζάκι, χρωμάτισε δύο σκαμνιά, ἔκοψε μικρὰ μικρὰ ρστζύλα.

Ἄλλ' ἔξω τὸ κρῦο δυνάμωνε. Ἀπὸ τὰ κεραμίδια τῆς στέγης κρέμονταν κρύσταλλα. Ἡ Φανὴ γιὰ νὰ πάη

στο σχολεῖο φόρεσε τὸ χοντρὸ πανωφόρι καὶ πάλι κρύωνε. Ἡ μητέρα στὸ μαγειρεῖο τυλίχτηκε ἓνα μεγάλο σάλι καὶ πάλι κρύωνε. Τὰ ξύλα τὰ ἔβαζαν σωρὸ σωρὸ στὴ φωτιά. Στὸ τέλος σώθηκαν κι αὐτὰ καὶ σώθηκαν καὶ τὰ κάρβουνα. Ἡ μητέρα εἶχε κάποιο κομπόδεμα στὸν κομμό. Ἐτρεξε καὶ τόφερε. Τὸ ἔδωσε τοῦ πατέρα καὶ μέτρησε τὰ λεπτά.

«Ἰσα ἴσα γιὰ ἓνα σακὶ κάρβουνα!» εἶπε ὁ πατέρας. «Τίποτε ἄλλο δὲν μπορούμε ν' ἀγοράσωμε!»

Τὸ μεσημέρι δὲν ὑπῆρχε πιά οὔτε σούπα οὔτε κρέας. Μόνο πατάτες ὑπῆρχαν κι ἓνα κομμάτι ψωμί.

«Μητέρα, δὲ θὰ φᾶμε σήμερα κρέας;» ρώτησε ἡ Φανή.

«Παιδί μου, δὲ μπορούμε πιά ν' ἀγοράσωμε κρέας», ἀποκρίθηκε ἡ μητέρα.

Σὲ δυὸ ἡμέρες τελείωσε καὶ τὸ ψωμί.

Τότε ἡ μητέρα φώναξε τὴ Φανή καὶ τῆς εἶπε:

«Φανή, πήγαινε στὸ φούρναρη καὶ πάρε ἓνα μαῦρο ψωμί!»

Μὰ ὅταν ἡ Φανή τῆς εἶπε: «Μητέρα, δὲς μου λεπτά!» ἡ μητέρα ἔκλαψε κι ἀποκρίθηκε:

«Δὲν ἔχω διόλου. Πές μόνο στὸν ψωμά, ὁ πατέρας εἶναι δίχως ἐργασία, καὶ θὰ τοῦ πληρώσωμε τὸ ψωμί, ὅταν ὁ πατέρας πιάσῃ δουλειὰ στὴν οἰκοδομή!»

Ἡ Φανή πῆγε καὶ τὰ εἶπε ὅλα. Ὁ ψωμάς μουρμούρισε λίγο, ἀλλὰ μολοταῦτα τῆς ἔδωσε ἓνα μαῦρο ψωμί καὶ τὸ ἔγραψε.

«Ὅταν ἔπειτα ἡ Φανή πῆγε στὸν μπακάλη ν' ἀγοράσῃ βούτυρο, γύρισε ἀδειανή.

«Πρῶτα νὰ φέρῃς τὰ λεπτά» εἶπε ὁ μπακάλης. «Ἐγὼ δὲ γράφω βερεσέδια.»

Τότε ἡ μητέρα στὶς φέτες τοῦ ψωμιοῦ ἔβαλε πατάτες ψημένες καὶ τὶς πασπάλισε μ' ἀλάτι.

Ὁ καιρὸς ὅσο πῆγαινε καὶ χειροτέρευε. Ὁ ψωμὰς σὲ λίγες ἡμέρες γύρισε τῇ Φανῇ ἀδειανή.

«Δὲ σᾶς δίνω πιὰ ἄλλο ψωμί!» εἶπε.

Ἡ μητέρα ἔκλαιε πάλι κι εἶπε στὸν πατέρα:

«Δὲν ξέρω πιὰ τί θὰ φᾶμε. Δὲν ἔχω οὔτε δεκάρα!»

Τότε πῆγαν ὅλοι λυπημένοι στὰ κρεβάτια τους.

Ἡ μητέρα ὅλη τὴ νύχτα δὲν ἔκλεισε μάτι. Ἀκουε ἔξω τὸν ἀέρα ποὺ βούιζε καὶ τὰ παράθυρα ποὺ ἔτριζαν καὶ δὲν τῆς πῆγαινε ὕπνος.

Τὸ πρῶτὸ ἦταν ὅλα σκεπασμένα μὲ χιόνι, κάτασπρα. Στoὺς δρόμους ἦταν τόσο πολὺ τὸ χιόνι, ποὺ ἡ συγκοινωνία σταμάτησε. Οὔτε τράμ μποροῦσε νὰ πάη, οὔτε αὐτοκίνητο, οὔτε τίποτε. Ἕνας κλητῆρας τῆς δημαρχίας φώναζε νὰ τρέξουν ἐργάτες μὲ φτυάρια νὰ πετάξουν τὸ χιόνι ἀπ' τοὺς δρόμους, κι ἄλλοι μ' ἀξίνες νὰ σπᾶσουν τοὺς πάγους. Ὁ πατέρας, ποὺ εἶχε τρεῖς ἐβδομάδες τώρα δίχως ἐργασία, πῆρε τὸ φτυάρι κι ἔτρεξε.

Σὲ λίγες ἡμέρες, ποὺ ἤρθαν τὰ Χριστούγεννα, ἡ Φανὴ πῆρε ὅπως κι ἄλλοτε τὰ δῶρα της. Πῆρε μιὰ μεγάλη κούκλα κι ἓνα καινούργιο φόρεμα. Ἐφαγαν κότα σούπα καὶ ψητὸ χοιρινὸ καὶ λουκανικά. Πῆραν καὶ φροῦτα· μῆλα, καρύδια, σταφίδες.

«Καλὰ ποὺ ὁ πατέρας κερδίζει πάλι, ἀλλιῶς θὰ περνούσαμε ἄσχημα Χριστούγεννα».

Τώρα τὸ χιόνι κι ὁ πάγος ἔλιωσαν κι ὁ πατέρας ἐργάζεται πάλι στὴν οἰκοδομὴ, χτίζει.

24. Τί κερδίζει ἡ μητέρα.

Ὁ Μιχάλης πούλησε τὶς ἑφημερίδες καὶ γύριζε στὸ σπίτι. Ἦταν γεμάτος χαρά. Τὰ λεπτὰ ποὺ μάζεψε ἀπὸ τὶς ἑφημερίδες χόρευαν στὴν τσέπη του.

«Πόσοι εἶστε στὸ σπίτι ποὺ κερδίζετε;» τὸν ρώτησε κάποιος ποὺ γύριζε μαζί του στὸ δρόμο.

«Δυό! Ὁ πατέρας κι ἐγώ!» ἀποκρίθηκε ὁ Μιχάλης.

«Κι ἡ μητέρα σου; Δὲν κερδίζει τίποτε ἡ μητέρα σου;»

«Ἡ μητέρα μου; Ὁχι. Αὐτὴ δὲν κερδίζει τίποτε!»

«Τί κάνει τότε ὅλη τὴν ἡμέρα;»

«Τί κάνει; Καὶ ρωτᾷς ἂν ἡσυχάζῃ διόλου; Αὐτὴ σηκώνεται τὸ πρωὶ πρώτῃ καὶ πλαγιάζει τὸ βράδυ τελευταία. Φτιάνει τὸν καφέ, ξυπνᾷ τὸν πατέρα, τοῦ ἐτοιμάζει τὸ κολατσιό. Ἐπειτα ξυπνᾷ τὰ παιδιὰ καὶ τὰ ἐτοιμάζει γιὰ τὸ σχολεῖο. Κι ὅταν ἐμεῖς εἴμαστε στὸ σχολεῖο, ἡ μητέρα σιάζει τὰ κρεβάτια, σκουπίζει τὰ δωμάτια, ταχτοποιεῖ, μαγειρεύει τὸ μεσημεριανὸ φαγί. Τ' ἀπόγεμα μπαλώνει, πλέκει, ἐτοιμάζει κάτι γιὰ τὸ βραδινὸ φαγί!»

«Καὶ τί κερδίζει γιὰ ὅλα αὐτά;»

«Χά, χά, χά! Ἡ μητέρα δὲν ἐργάζεται γιὰ λεπτά. Ἐργάζεται δωρεάν. Δὲν παίρνει τίποτε!»

Κι ἀλήθεια ἡ μητέρα δὲν παίρνει τίποτε. Κοπιάζει ἀπὸ τὴ χαρὰυγὴ ὥς τὸ βράδυ καὶ δὲν παίρνει λεπτά. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐργάζονται ὀχτὼ καὶ δέκα ὥρες, ἐνῶ ἡ μητέρα, ποὺ δὲν πληρώνεται τίποτε, ἐργάζεται πιδ πολλές.



25. ΟΙ ἐπισκέπτες τοῦ κήπου.

Καλοκαίρι! Θεοῦ χαρά! Ὁ κήπος τώρα ἔχει τοὺς πιὸ πολλοὺς ἐπισκέπτες. Δὲν περνᾷ μέρα πού νά μὴν ἔχη ἐπισκέπτες.

Τὰ παιδιὰ μπαίνουν μὲ χαρὰ στὸν κήπο καὶ παίζουν. Προσέχουν ὅμως τὰ παιδιὰ νά μὴν πατοῦν στίς βραγιές καὶ νά μὴν κόβουν τὰ λουλούδια γιὰ νά μποροῦν νά τὰ χαίρωνται ὅλοι καὶ οἱ γονεῖς καὶ τ' ἀδέρφια καὶ ὁ ἄλλος κόσμος. Τὰ λουλούδια δὲ λείπουν ποτὲ ἀπὸ τὸν κήπο· τελειώνει τὸ ἓνα καὶ ἀνοίγει τὸ ἄλλο, μὲ τὴ σειρά του τὸ καθένα.

Τὸ καλοκαίρι εἶναι καὶ ὥραϊα ὁπωρικὰ στὸν κήπο. Τὰ παιδιὰ δὲν πειράζουν τὰ ἄγουρα ὁπωρικά. Ὅταν ὠριμάσουν, ὁ πατέρας τὰ μαζεύει καὶ τὰ δίνει στὰ παιδιὰ πού κρατοῦν ἀποκάτω τὰ καλάθια. Τότε τὰ παιδιὰ τρῶνε καὶ κανένα γιὰ τὸν κόπο τους.

Ἐξὸν ἀπ' τὰ παιδιὰ καὶ ἄλλοι ἐπισκέπτες ἔρχονται στὸν κήπο.

Ἔρχεται ἡ μικρὴ κάμπια καὶ λέει:

«Έδω είναι τὸ τραπέζι μου στρωμένο!» Κι ἀρχίζει νὰ τρώη τρυφερά φύλλα στὰ λάχανα καὶ στὰ δέντρα. Ὅταν ἀνθίζει ἡ κερασιά, ἔρχεται ἡ μέλισσα καὶ λέει:

«Έδω είναι κάτι καὶ γιὰ μένα!» καὶ χώνει τὴν προβοσκίδα τῆς στὰ ἄνθη καὶ ρουφᾷ τὸ γλυκὸ μέλι τους.

Ὅταν τὰ κεράσια εἶναι ὥριμα, ἔρχεται ὁ σπουργίτης. Αὐτὸς δὲ λέει τίποτε παρὰ κάθεται ἀνάμεσα στὰ κλαδιὰ καὶ τρώει γενναῖα ἀπ' τὰ κόκκινα κεράσια. Αὐτὸς εἶναι ἐχθρὸς τοῦ κήπου. Γι' αὐτὸ ὁ κηπουρὸς φροντίζει νὰ τὸν διώχνῃ μὲ κάθε τρόπο· κρεμᾷ παλιοκούρελα, κτυπᾷ τενεκέδες, ρίχνει πολλὰ φορὲς καὶ τουφεκιές.

Ὅταν ὥριμάσουν τὰ μῆλα, τρέχουν στὴ μηλιά μικροὶ καὶ μεγάλοι, κορίτσια κι ἀγόρια, ἄντρες καὶ γυναῖκες καὶ γέροι καὶ γριὲς ἀκόμη.

Καθημερινὸς κι εὐχάριστος ἐπισκέπτης τοῦ κήπου σὰν τὴ μέλισσα εἶναι κι ἡ πεταλούδα. Αὐτὴ πετᾷ ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι κι ἀπὸ φύλλο σὲ φύλλο, κάθεται καὶ στὸν κορμὸ τῶν δέντρων. Μὰ δὲν κάνει κανένα κακὸ. Μόνο γιὰ νὰ παίξῃ ἔρχεται στὸν κήπο.

Τέλος στὸν κήπο περνοῦν τὴ ζωὴ τους κι ἀμέτρητα σκαθάρια καὶ σκουλήκια.

26. Τὸ χιόνι.

Εἶναι παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων. Τὰ σπουργίτια σὰν ταραγμένα φωνάζουν καὶ πετοῦν ἀπὸ τὰ δέντρα τοῦ κήπου στὰ παράθυρα τοῦ σπιτιοῦ κι ἀπὸ κεῖ στὸ φράχτη καὶ στοὺς θάμνους καὶ πάλι στὰ δέντρα. Ἦσυχία δὲν ἔχουν. Ὅλο τὸ ἀπόγεμα τῆς παραμονῆς πηγαινοέρχονται στὰ παράθυρα καὶ βλέπουν μέσα τὰ ὦρα τῶν Χριστουγέννων.

«Α, τί δῶρα εἶδαμε στὸ σπίτι! Σ' ἓνα τραπέζι ἐπάνω εἶναι μιὰ φρουτιέρα μ' ἀφράτα μῆλα, καὶ μιὰ μεγάλη λεκάνη μὲ καρύδια. Σ' ἓνα ἄλλο τραπέζι εἶναι ψωμιὰ κεντημένα. Ἐπάνω στὸν καναπὲ εἶναι μιὰ ὁμορφη καπὸτα γιὰ τὸν Τάκη κι ἓνα κόκκινο πανωφόρι γιὰ τὴ Φώτω. Δίπλα σ' αὐτὰ εἶναι ἓνα καινούργιο πάπλωμα γιὰ τὴ γιαγιά νὰ μὴν κρυώνει.»

Ἔτσι ἔλεγαν στὰ φυτὰ καὶ στὰ πράματα τοῦ κήπου τὰ σπουργίτια.

«Ἐσεῖς κι ἂν δὲν παίρνετε, τουλάχιστο τὰ βλέπετε τὰ δῶρα τῶν Χριστουγέννων! Ἐνῶ ἐγὼ ἡ καημένη οὔτε νὰ τὰ ἰδῶ δὲν μπορῶ. Ἀ! τί χαρὰ θὰ εἶχα, ἂν μποροῦσα νὰ πετῶ!» εἶπε ἡ τρόμπα, ποὺ ἦταν δίπλα στὸ πηγάδι τοῦ κήπου.

Τὰ σπουργίτια γέλασαν μ' ὅλη τους τὴν καρδιά. Μὰ ὅλοι οἱ ἄλλοι στὸν κήπο ἔδιναν δίκιο στὴν τρόμπα.

Τὰ ξύλινα παλούκια τοῦ φράχτη ἔλεγαν:

«Νὰ παίρναμε κι ἐμεῖς γιὰ δῶρο μιὰ κάπα!»

Κι ἡ στέγη τοῦ σπιτιοῦ:

«Νάπαιρνα κι ἐγὼ κανένα πανωφόρι!»

«Α, ἐγὼ προτιμοῦσα ἓνα ζεστὸ πάπλωμα σὰν τῆς γιαγιάς» ἔλεγε ἡ πρασινάδα! «Θὰ σκέπαζα τὰ ἴκωτσάνια μου νὰ μὴ κρυώνουν μ' αὐτὸ τὸ φοβερὸ κρύο!»

«Κι ἓνα βιβλίο μ' ὥραϊες ἱστορίες δὲ θὰ ἦταν ἀσχημὸς» ἔλεγαν οἱ θάμνοι. «Εἶναι πολλὲς φορές ἀπελπιστικὸ νὰ μὴ ζυγώνη κανεὶς νὰ σοῦ πῇ καμιὰ ἱστορία!»

«Α, τί ὁμορφα εἶναι στὸ σπίτι μέσα τώρα τὰ Χριστουγεννα!» εἶπε κι ἡ μηλιά. «Ἐκεῖνα τ' ἀφράτα μῆλα μπορεῖ νάβει ἀπὸ τὰ δικά μου, μὰ ἐγὼ δὲν παίρνω τί-

ποτε. Οὐτ' ἓνα σκέπασμα». Καὶ κοίταξε λυπημένη τὰ γυμνά κλωνάρια της.

Ἔτσι ὁ καθένας στὸν κῆπο ἐπιθύμησε καὶ κάτι. Μὰ ποιὸς νὰ τὸ δώσῃ; Ἴσως ὁ Χριστὸς ποὺ γεννιόταν ἐκείνη τῇ βραδιά! «Αὐτὸς ὅμως ἔχει νὰ κάμῃ πολὺ μὲ τοὺς ἀνθρώπους!» συλλογίζονταν.

Λυπημένα ὅλα, καὶ τὰ δέντρα καὶ οἱ θάμνοι καὶ τὰ παλούκια κι ἡ πρασινάδα κι ἡ στέγη τοῦ κιοσκιοῦ κι ἡ γριά τρόμπα, κοίταξαν στὸν οὐρανό, ἵπου εἶναι σκοτεινός, συννεφιασμένος.

«Τὸ φρονιμώτερο εἶναι νὰ κοιμηθοῦμε!» εἶπε ἡ πρασινάδα. «Ἐμεῖς δὲ θὰ μπορέσωμε νὰ ἰδοῦμε ἀπὸ τίς μεγαλοπρέπειες τῶν ἀνθρώπων, ἀφοῦ μάλιστα μᾶς πῆρε καὶ ἡ νύχτα!»

«Ναί, ναί!» εἶπαν ὅλα στὸν κῆπο καὶ σὲ λίγο τίποτε δὲν ἀκουόταν ἐκεῖ. Ἦταν μεγάλη ἡσυχία. Ὅλοι κοιμόνταν.

Ἀλλὰ τί ἦταν αὐτὸ ποὺ ἔξαφνα κατέβαινε ἀπὸ τὸν οὐρανό; Κάτι μικρὲς μικρὲς κάτασπρες τουλουπίτσες. Ἦταν οἱ χιονόψιχες. Τί ἤθελαν; Γιατί ἔρχονταν κάτω στὴ γῆ; Καὶ τόσο σιγὰ ἔρχονταν, τόσο σιγὰ, ποὺ δὲν τίς ἄκουε κανεὶς διόλου. Πέφτοντας μιλοῦσαν μεταξὺ τους πολὺ μυστικά.

«Πόσο κρύο εἶναι!» ψιθύριζαν μερικές. «Καλὰ ποὺ ἡ μητέρα μας, τὸ σύννεφο, μᾶς ἔντυσε τὸ ἄσπρο πανωφόρι.» Εἶχαν μεγάλη χαρὰ γιὰ τὸ ἄσπρο τους πανωφόρι καὶ γι' αὐτὸ πολλές, οἱ πιὸ μικρὲς καὶ ζωηρές, χόρευαν στὸν ἀέρα. Ἀνάμεσα στίς ἄλλες ἦταν καὶ δυὸ πολὺ μεγάλες χιονόψιχες. Αὐτὲς πετοῦσαν σιγὰ

σιγά και γνωστικά στο δρόμο και κρατοῦσαν και τις άλλες σε τάξη.

«Τώρα κάνετε καλά τη δουλειά σας!» ἔλεγαν.
«Μὴν ξεχνᾶτε τίποτε. Καὶ σιγά νὰ μὴν ξυπνήση κανεὶς
στον κῆπο! Τὸ πρωὶ νὰ βρεθοῦν ὅλα ξαφνισμένα!»

«Ναί, ναί!» εἶπαν οἱ χιονόψιχες σιγανά. Τώρα
εἶχαν φτάσει οἱ πρῶτες κάτω στον κῆπο. Τίποτε δὲν
κουνιόταν ἐκεῖ μέσα, ὅλα κοιμόνταν ἡσυχά ἡσυχά.
Αὐτὸ ἤθελαν κι οἱ χιονόψιχες, γιατί προμελετοῦσαν
ἓνα μεγάλο ξάφνισμα. Ἔπεσαν πρῶτα πρῶτα στὰ
δέντρα και στοὺς θάμνους και τὰ στόλισαν ὁμορφα.
Δὲν ξέχασαν οὔτε τὸ παραμικρὸ κλαδάκι. Ὅλα φαί-
νονταν σὰ νὰ ἦταν βουτηγμένα σε ζάχαρη. Καὶ πόσο
γοργές ἦταν οἱ μικρὲς χιονόψιχες στὴν ἐργασία τους
και πόσο σιγανά τὴν ἔκαναν. Ἦταν εὐχάριστο ποὺ ἦταν
τόσο πολλές, γιατί εἶχαν πολλὰ νὰ κάνουν. Ἡ στέγη
τοῦ κιοσκιοῦ ἔπρεπε νὰ πάρη ἓνα γιὰ καὶ πανωφοριοῦ
ὅπως τὸν εἶχε ἐπιθυμήσει. Μὰ αὐτὸ δὲν ἦταν διόλου
εὐκόλο, γιατί τὸ κίόσκι ἦταν γέρικο και δὲν εἶχε ἡσυ-
χον ὕπνο. Ἐτριξε κάποτε λυπητερὰ και οἱ χιονόψιχες
φοβήθηκαν μὴν ξυπνήση. Ἐβλεπε τὸ καημένο ὄνειρα
και παραμιλοῦσε, ὅπως ἀπαράλλαχτα παραμιλοῦν και
πολλοὶ ἄνθρωποι στὰ ὄνειρα ἐπάνω.

Ἡ ὑπερισσότερη ὅμως ἐργασία χρειαζόταν γιὰ νὰ
γίνη τὸ πάπλωμα τῆς πρασινάδας. Οἱ χιονόψιχες ἄφη-
ναν τὰ πανωφόρια τους ἐπάνω στὴν πρασινάδα. Ἔπε-
φταν ἀδιάκοπα χιλιάδες πολλές. Μὰ τὸ πάπλωμα δὲν
ἐγινε ἀκόμη τόσο παχύ, ὥστε νὰ τὴ ζεσταίνη και

Μὰ ἡ τρόμπα θύμωσε καὶ κουνώντας τὸ χερούλι εἶπε στὴν καλλιακούδα:

«Φύγε, γρήγορα, καλλιακούδα, γιὰ νὰ μὴν τὶς φᾶς!»
Καὶ ἡ καλλιακούδα φοβήθηκε καὶ πέταξε.

«Γιὰ νὰ περπατήσωμε στὸ καινούργιο χαλί!»
εἶπε πετώντας ἡ καλλιακούδα κι ἔκατσε πάνω στὸ πά-
πλωμα τῆς πρασινάδας.

«Πολὺ καλὸ χαλί!» εἶπε. «Μὰ δὲν ἔχει καὶ κανένα
κέντημα!» Καὶ πήδησε δῶ καὶ πήδησε κεῖ, πήδησε
παντοῦ κι ἔτσι τὸ χαλί κεντήθηκε μὲ τὰ δάχτυλά της.

Ἡ καλλιακούδα εἶχε τὴν ὀρεξὴ νὰ κάμῃ ἀκόμη
περισσότερα κεντήματα στὸ χαλί, μὰ ἔξαφνα ἄκουσε
rrr..... κι ἔφυγε. Τί ἦταν; Ὁ Τάκης καὶ ἡ Φώτω
εἶχαν πάρει γιὰ Χριστουγεννιάτικο δῶρο ἓνα κόκκινο
καροτσάκι. Σὰν τοὺς ἔστειλε ὁ καλὸς Χριστὸς καὶ τὸ
χιόνι, εἶχαν πιὸ μεγάλη χαρά. Ταξίδευαν μὲ τὸ καρο-
τσάκι γύρω στὴν πρασινάδα. Ἐκαμαν κάμποσα ταξίδια
κι ὅταν μαζεύτηκαν κι ἄλλα παιδιὰ τῆς γειτονιάς, ἔ-
καμαν στάση κι ἄρχισαν τὸ χιονοπόλεμο. Ἐφτιαναν
μπάλες ἀπὸ χιόνι καὶ τὶς κυλοῦσαν ἐδῶ καὶ τὶς κυ-
λοῦσαν ἐκεῖ κι εἶχαν μεγάλη χαρά.

Ἐπειτα τὰ παιδιὰ μαζεύτηκαν μπροστὰ στὸ κιό-
σκι κι ἔφτιασαν ἓνα χιονάνθρωπο. Τὸν ἔφτιασαν σά-
σκοπό. Τοῦ ἔβαλαν κι ἓνα ξύλο στὸ πλάι γιὰ τουφέκι
καὶ τοῦ εἶπαν: «Αὐτοῦ κάτσε, νὰ φυλάξῃ καλὰ τὸν κῆπο!»

Ἦταν μεγαλόπρεπος ὁ χιονάνθρωπος κι ὅλοι στὸν
κῆπο τὸν ἔβλεπαν μὲ χαρά.

«Ἀποχτήσαμε ἓναν τέλειο σύντροφο!» εἶπαν τὰ



παλούκια τοῦ φράχτη. «'Αν ξέρη νά λήη καὶ ἱστορίες, θὰ περάσωμε πολὺ καλὰ!»

Δὲν τόλμησε ὅμως κανεὶς νὰ μιλήσῃ στὸ χιονάνθρωπο.

Εὐτυχῶς ἄρχισε μόνος του:

«Καλημέρα σας!» εἶπε.

«Καλημέρα!» ἀπάντησαν ἀπ' ὅλες τὶς μεριές.

«Σήμερα εἶναι ὠραῖος καιρός!» εἶπε ὁ χιονάνθρωπος.

Δὲν τοῦ ἦρθε τίποτε ἄλλο στὴν ἰδέα.

«Ναί! Μὰ ἀπόψε τὴ νύχτα χιόνισε!»

«Χμ!.....» ἔκαμε ὁ χιονάνθρωπος. «Φυσικά, χιόνισε. Ἀλλιῶς θὰ ἤμουν ἐγὼ ἐδῶ; Ἄν δὲ χιόνιζε, θὰ ἔκανα κανένα μεγαλύτερο ταξίδι μὲ τὰ σύννεφα καὶ θὰ ἔβλεπα περισσότερον κόσμον».

«Ἀλήθεια!» εἶπαν οἱ θάμνοι. «Ἀλλὰ τώρα ποὺ ἔκαμες ἓνα ὁμορφο ταξίδι ὥς ἐδῶ, ἔχεις τὴν καλοσύνη νὰ μᾶς διηγηθῇς τίποτε γι' αὐτό;»

«Εὐχαρίστως!» ἀποκρίθηκε ὁ χιονάνθρωπος καὶ ἄρχισε νὰ λήη γιὰ τὸ ταξίδι του.

«Ἐχετε ἰδεῖ πιά τὰ παιδιὰ ποὺ ταξίδευαν πρωτύτερα στὰ καροτσάκια τους. Εἶδατε τί χαρὰ ποὺ εἶχαν; Δὲν εἶναι ἔτσι; Ἄ, τί χαρὰ θὰ εἶχαν τὰ παιδιὰ, ἂν κατοικοῦσαν ἐκεῖ ἀπ' ὅπου ταξίδεψα ἐγὼ! Ἐκεῖ εἶναι ὅλον τὸ χρόνο χιόνι ἐπάνω στὴ γῆ. Ἐκεῖ τὰ παιδιὰ θὰ μπορούσαν καθημερινὰ νὰ ταξιδεύουν στὰ καροτσάκια. Καὶ θὰ εἶχαν ἐκεῖ πιὸ πολλὴ χαρὰ, γιατί τὰ καροτσάκια τὰ σέρνουν ζῶα. Καὶ πεινοῦν ἐκεῖ τὰ δυστυχισμένα ζῶα! Τὰ εἶδα νὰ διώχνουν τὸ χιόνι μὲ τὴ μούρη τους γιὰ νὰ βροῦν ἀποκάτω τὴν τροφή τους. Οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖ φοροῦν πάντοτε χοντρά, μαλλιαρά πανωφόρια. Ναί,

ὅταν ταξιδεύει κανείς στα χιονοσύνεφα, βλέπει πολλά περίεργα πράγματα».

Καὶ σὲ λίγο ἐξακολούθησε ὁ χιονάνθρωπος.

«Ἐχετε ἰδεῖ ποτέ σας σπίτι ἀπὸ χιόνι; Ὅχι βέβαια. Ἐγὼ ὅμως εἶδα. Κι εἶχε μάλιστα καὶ πόρτες καὶ παράθυρα καὶ καπνοδόχο καὶ κατοικοῦσαν μέσα ἄνθρωποι. Ἐχετε ἴσως τὴν ἰδέα πὼς οἱ ἄνθρωποι κρύωναν στὴ χιονοκαλύβα τους; Ὡ, ὄχι! Τὸ χιόνι τὴν κρατεῖ πολὺ ζεστή. Τὸ χιόνι κρατεῖ ζεστὸ ὅ,τι κι ἂν σκεπάσῃ. Εἶδα μιὰ φορὰ ἓναν ἄνθρωπο ποὺ εἶχε τὴ μύτη παγωμένη. Τί νομίζετε λοιπὸν πὼς ἔκαμε αὐτός; Πῆρε χιόνι ἀπὸ χάμω κι ἔτριψε κάνα δυὸ φορές τὴ μύτη του καὶ τὴ γιάτρεψε καὶ εὐγνωμονοῦσε γι' αὐτὸ τὸ χιόνι».

«Σ' ἓνα μου ἄλλο ταξίδι εἶδα πρὸ πολλοὺς ἀνθρώπους ποὺ χαίρονταν γιὰ τὸ χιόνι. Ἐνας ἀπ' αὐτοὺς νύχτωσε κάποτε στὸ δάσος. Φανάρι δὲν εἶχε καὶ θὰ ἔχανε τὸ δρόμο, ἂν δὲν ἦταν τὸ χιόνι νὰ τοῦ τὸν δείχνῃ. Εἶδα καὶ κάποιον ποὺ δὲ χαίρόταν διόλου γιὰ τὸ χιόνι. Ἦταν ὁ ἑλάτος ποὺ βαστοῦσε τὸ βαρὺ φορτίο τοῦ χιονιοῦ στὰ κλωνάρια του. Εἶδα ἐπίσης νὰ μὴ χαίρωνται γιὰ τὸ χιόνι οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐξ αἰτίας του πῆραν τὰ φτυάρια γιὰ νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἡ χιονοθύελλα τοὺς χτυποῦσε στὰ μάτια καὶ δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ ἰδοῦν».

Ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ φάνηκε ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα.

«Οὐφ!» ἔκαμε ὁ χιονάνθρωπος. «Αὐτὸς ποὺ προβάλλει ἐκεῖ στὰ σύννεφα εἶνε ὁ θάνατός μας καὶ θὰ τὸ ἰδῇτε αὐθύς».

Μὰ στήν ἀρχή δὲν ἔβλεπαν τίποτε. Θαμπώθηκαν ὅταν ξαφνικὰ τὸ χιόνι φεγγοβόλησε στὸν ἥλιο. "Ὅλο τότε ἦταν θαυμάσια. "Ενα ἀληθινὸ μεγαλεῖο μαγεμένον ἀπ' τὸν ἥλιο.

«Μὴν πιστεύετε στὸ μεγαλεῖο αὐτό!» Εἶπε ὁ χιονάνθρωπος. «Σὲ λίγο δὲ θὰ εἶναι πιὰ. Θὰ προτιμοῦσα νὰ ταξίδευσά στα ψηλὰ βουνά, ποὺ κάνει κρύο ἀνυπόφορο, ἐκεῖ ποὺ τὰ χιόνια δὲ φοβοῦνται τὸν ἥλιο, παρὰ παγώνουν καὶ ζοῦν αἰώνια».

"Ετσι μίλησε ὁ χιονάνθρωπος.

Ἀλλὰ τώρα τί ἔπαθαν καὶ κλαῖνε ὅλα στὸν κῆπο;

Ἀπὸ τὰ δέντρα, ἀπὸ τοὺς θάμνους, ἀπὸ τὰ παλούκια, ἀπὸ τὸ κιόσκι, ἀπὸ τὴν τρόμπα πέφτουν μεγάλες σταλαματιές στὸ χιόνι καὶ ἡ κάθε μιὰ τοῦ κάνει μιὰ τρύπα.

Μήπως κλαῖνε γιατί ὁ χιονάνθρωπος, ποὺ τοὺς διηγήθηκε τόσα ὠραῖα πράγματα, τοὺς μίλησε τελευταῖα γιὰ τὸ θάνατο;

"Α, ὄχι! Ἦρθε δροσερὸς καιρὸς. Οἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἔρχονται πιὸ πολλές, πιὸ δυνατές, καὶ ἡ κάθε μιὰ λιώνει λιγάκι ἀπὸ τὸ χιόνι καὶ λιώνει λίγο λίγο καὶ τὸ μεγαλεῖο, ποὺ ἦταν ὡς τὴν ὥρα ἐκείνη μὲς τὸ χιονισμένον κῆπο.

27. Χιόνι.

Τί καλὰ πού ναι στὸ σπίτι μας
τώρα, ποὺ ἔξω πέφτει χιόνι!
Τὸν μπερντὲ παραμερίζοντας
τ' ἄσπρο βλέπω ἐκεῖ σεντόνι
νὰ σκεπάζῃ ὅλα τὰ πράγματα,

δρόμους, σπίτια, δέντρα, φύλλα.
Πόσο βλέπω μ' εὐχαρίστηση
μαζεμένη τόση άσπρίλα!

—
"Ομως κοίτα τουρτουρίζοντας
τὸ κορίτσι ἐκεῖνο τρέχει.
Τώρα στάθηκε στὴν πόρτα μας,
ψωμί, λέει, πὼς δὲν ἔχει,
πὼς κρυώνει, πὼς ἐπάγωσε.....
«Έλα μέσα, κοριτσάκι;
τὸ τραπέζι μας ἐστρώθηκε
κι ἀναμμένο εἶν' τὸ τζάκι!»





28. Ἀνοιξιάτικη αὐγή.

Τὰ ἄστρα σβήστηκαν. Ἡ μέρα
γλυκοφέγγει ντροπαλή
καὶ στὸν ξάστερον ἀέρα
κελαηδοῦν κορυδαλοί.

Γύρω στ' ἄνθη τὰ περίσσια
τῆς λευκῆς ἀγραμπελιᾶς,
φερουγίζουν τὰ μελίσσια
μὲ τὴν ἔννοια τῆς δουλειᾶς

Σὲ χωράφια ἀνθοστρωμένα
καὶ γεμάτα χλωρασιά,
χίλια ἀρνάκια σκορπισμένα
βόσκουν χόρτα καὶ δροσιά.

Κι ἀνασαίνουνε τὰ δάση
μὲς τῇ διάπλατῃ γιορτῇ,
ποὺ γιορτάζει ὅλ' ἡ πλάση
ἀνθισμένη, φτερωτή.

29. Ἡ ἀνοιξιάτικη αὐγή.

Τὸ σκοτάδι τῆς νύχτας χάνεται. Σκιάζει τὸ χάραμα τῆς αὐγῆς. Ὁ οὐρανὸς γίνεται σιγὰ σιγὰ κόκκινος. Τὰ φοβιτσιάρικα ἀγρίμια κρύβονται στοὺς θάμνους. Τὰ πουλιὰ ξυπνοῦν. Πέρα μακριὰ στὸ βουνὸ ἀνεβαίνει κυλώντας ὁ φλογισμένος δίσκος τοῦ ἡλίου. Εἶναι πιά μέρα. Τὰ λουλούδια ἀνοίγουν τὰ πέταλά τους. Οἱ ἀκτῖνες λαμπυρίζουν σὲ κάθε σταλαματιά δροσιᾶς. Οἱ μέλισσες πετοῦν νὰ βροῦν τὸ γλυκὸ μέλι. Οἱ πεταλοῦδες πετοῦν κι αὐτὲς ἀδιάκοπα στ' ἀνθισμένα κλαδιά. Οἱ χωρικοὶ ρίχνουν τροφή στὰ παχυνὰ τῶν ζώων κι ἡ νοικοκυρὰ ταΐζει στὴν αὐλὴ τὶς κότες. Τὰ περιστέρια πετοῦν κι αὐτὰ στὴν αὐλὴ. Ὁ βοσκὸς βγάζει τὸ κοπάδι στὴ βοσκή καὶ χαίρεται βλέποντας τ' ἀρνάκια ποὺ πηδοῦν ζωηρὰ μπρὸς στὰ μεγάλα.

Ὅλα χαίρονται ἀπὸ καρδιά γιὰ τὴν καινούργια μέρα.

Καὶ στὴν πόλη; Τί γίνεται στὴν πόλη; Ἡ ἴδια κίνηση, ἡ ἴδια ζωὴ καὶ στὴν πόλη. Τὰ μαγαζιά ἀνοίγουν. Τ' αὐτοκίνητα καὶ τὰ ἀμάξια τρέχουν στοὺς δρόμους. Οἱ ἐργάτες καὶ οἱ ἐπαγγελματίες πηγαίνουν στὶς ἐργασίες των. Τὰ παιδιά καὶ στὴν πόλη καὶ στὸ χωριὸ πηγαίνουν στὸ σχολεῖο.

30. Ἡ ἀνοιξη κι ἡ μέλισσα.

Εἶναι ἀνοιξη! Τὰ χιόνια στὰ βουνὰ ἔλιωσαν. Τὰ πράσινα χορταράκια ξεφύτρωσαν καὶ τὰ μπουμπούκια τῶν δέντρων ἔγιναν τρυφερὰ φυλλάκια. Ἡ μέλισσα, ποὺ κοιμόταν ὅλον τὸ χειμῶνα στὴν κυψέλη της, ξύπνησε. Ἐτριψε τὰ μάτια της καὶ βγῆκε στὴν πόρτα

νά κοιτάξῃ ἂν ἔφυγαν οἱ πάγοι, τὰ χιόνια, ὁ βοριάς.

Σὰν εἶδε τὸν οὐρανὸ καθαρό, σὰν ἔνιωσε τὴ ζεστὴ
λιακάδα, βγῆκε ἀπὸ τὴν κυψέλη, καθάρισε τὰ φτερά
της καὶ ζούμ! πέταξε στὸν ἀέρα.

Πῆγε πρῶτα πρῶτα στὴ μελιὰ καὶ ρώτησε:

«Ἐχεις τίποτε γιὰ τὴν πεινασμένη μέλισσα; Δὲν
ἔφαγα ὅλο τὸ χειμῶνα καὶ πεινῶ κι ἐγὼ κι οἱ συντρό-
φισσές μου!»

«Ὁχι, ὄχι, καλὴ μου μέλισσα! Ἦρθες πολὺ νωρὶς
σὲ μένα. Τὰ ἄνθη μου εἶναι ἀκόμῃ στὰ μπουμπούκια.
Πήγαινε στὴν κερασιά».

Ἡ μέλισσα ζούμ! πέταξε στὴν κερασιά.

«Καλὴ μου κερασιά, δὲν ἔχεις κανένα λουλούδι
γιὰ τὴν πεινασμένη μέλισσα;»

«Ἐλα πάλι αὐριο», ἀποκρίθηκε ἡ κερασιά. «Σή-
μερα τὰ λουλούδια μου εἶναι ἀκόμῃ ὅλα κλεισμένα.
Ὅταν θὰ εἶναι ἀνοιχτά, καλῶς ναρθῇτε!»

Ἀπὸ κεῖ ἡ καημένη ἡ μέλισσα πέταξε στὴν του-
λούπα. Αὐτὴ εἶχε ἓνα μεγάλο χρωματιστὸ ἄνθος, μὰ
οὔτε καλὰ μύριζε οὔτε καὶ μέλι εἶχε.

Ἡ μέλισσα ἀπελπισμένη ἤθελε νὰ γυρίσῃ πίσω
στὸ σπίτι της, μὰ τότε εἶδε σὲ μιὰ γωνιά ἓνα ὁμορφο
λουλουδάκι. Ἦταν ὁ μενεξές. Περίμενε τὴ μέλισσα
καὶ μόλις τὴν ἀντίκρουσε, ἀνοιξε τὰ πέταλά του ποὺ
ἦταν γεμάτα εὐωδία καὶ γλύκα. Ἡ μέλισσα πέταξε
κεῖ κι ἔφαγε καὶ χόρτασε κι ἔφερε καὶ στὸ σπίτι της.



31. Ἡ μέλισσα.

Ζούμ! ζούμ! ζούμ!
Μέλισσα τριγύρω.
Δὲ σὲ βλάπτουν τὰ παιδάκια,
πέτα δῶ στὰ λουλουδάκια.

—
Ζούμ! ζούμ! ζούμ!
Μέλισσα τριγύρω.
Ζήτα ὁλόγλυκες σταγόνες
στοὺς δροσάτους μας ἀνθῶνες.

—
Ζούμ! ζούμ! ζούμ!
Μέλισσα τριγύρω.
Τὴν κηρήθρα καὶ τὸ μέλι
νὰ μᾶς κάνης στὴν κυψέλη.

32. Στην κυψέλη.

«Μή, μή! Μή χτυπᾷς τὴ μέλισσα! Δὲ σοῦ κάνει κακό! Οἱ ἐργατικὲς μέλισσες δὲν ἔχουν καιρὸ νὰ προσέξουν σὲ σένα. "Ὅσο ἡ μέρα εἶναι ζεστή, ὅσο ὁ ἥλιος φαίνεται στὸν οὐρανό, οἱ μέλισσες ἐργάζονται ἀκούραστα καὶ τότε μόνον κεντρίζουν, ὅταν τὶς πειράξῃ κανεὶς ἢ ὅταν δὲν τὶς ἀφήνῃ νὰ ἐργαστοῦν.

Κοίταξε πῶς στριμώνονται στὴ στενὴ εἴσοδο τοῦ σπιτιοῦ τους! "Ἄλλες βγαίνουν κι ἄλλες θέλουν νὰ μποῦν. Μὰ ποτέ τους δὲ μαλώνουν. Μπαίνουν καὶ βγαίνουν ἥσυχα κι εἰρηνικά. Κίτρινοι σβῶλοι εἶναι κολλημένοι στὰ πόδια τους. Εἶναι παντελόνια ἀπὸ τὴν κίτρινῃ σκόνῃ τῶν λουλουδιῶν, ἀπὸ τὴ γύρη."Ὅταν μπαίνουν στὴν κυψέλη, τινάζουν τὴ γύρη καὶ ἀνακατεύοντάς τὴν μὲ μέλι φτιάχνουν ψωμί γιὰ τὰ μελισσόπουλα.

Ἀπὸ τὸ γυάλινο παράθυρο, ποῦ εἶναι στὸ πλάι τῆς κυψέλης, μπορούμε νὰ ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὸ ἐργαστήριον τῶν μικρῶν καλλιτεχνῶν. Μολαταῦτα ἄς μὴν τὶς ἐνοχλήσωμε πολὺ καὶ ἄς σταθοῦμε πάλι κοντὰ στὴν εἴσοδο. Ἐδῶ μπορούμε ὥρες ὀλόκληρες νὰ κοιτάζουμε τὴν ἀκατάπαυστὴ κίνηση τοῦ μικροῦ κόσμου. "Α, πόσο ἐργατικὸς κόσμος εἶναι αὐτός! Πόσο μᾶς κάνει μὲ τὴ συμπεριφορὰ του νὰ τὸν ἀγαποῦμε! Μπαίνει, βγαίνει, βουίζει, πετᾷ στὰ λουλούδια, φέρνει μέλι καὶ τὸ βάζει στὶς κηρῆθρες, ποῦ τὶς ἔχει φτιάσει καλύτερα κι ἀπὸ τὸ μεγαλύτερο τεχνίτη τοῦ κόσμου.

Μολαταῦτα ἡ ἐργατικὴ μέλισσα δὲν εἶναι ἐγωίστρια. "Ὅσα φτιάχνει, δὲν τὰ φτιάχνει μόνο γιὰ τὸν ἑαυτὸ της. Θυμήσου τὴν Ἑκκλησίαν. Τὰ ὄραϊα κεριὰ μὲ τὸ γλυ-

κό τους φῶς γίνονται ἀπὸ τὸ κερὶ τῆς μέλισσας. "Αμ τὸ μέλι της; Καὶ τί δὲ κάνομε μὲ τὸ μέλι της;



33. Ἡ κυψέλη.

Τί ζωὴ εὐτυχισμένη
κάν' ἡ μέλισσα ἐκεῖ!
Μὲς τὸ μέλι πάντα μένει,
μὲς τὸ μέλι κατοικεῖ.

—

Τὴν κυψέλη της κοιτάζω
καὶ ζηλεύω καὶ πονῶ,
τῇ μητέρα μ' ἀγκαλιάζω
καὶ τῇ ζήλεια μου ξεχνῶ.

—

Εἶναι πιὸ γλυκὰ ἀπ' τὸ μέλι
τῆς μητέρας τὰ φιλιὰ,
κι εἶναι πάντοτε κυψέλη
ἡ θερμὴ της ἀγκαλιά.

34. Ὁ κατσουλιέρης.

Ἡ νύχτα ἔρριξε τὸ σκοτάδι της! Τὰ χωράφια ἔγι-
ναν σκοῦρα. Τὸ λιβάδι εἶναι ἥσυχον. Περνοῦν ὄρες καὶ

στήν ἀνατολή πέρα γλυκοχαράζει ἡ αὐγή. Ὁ ἥλιος στέλνει τίς πρῶτες του ἀκτῖνες ψηλὰ στὰ ἄσπρα συννεφάκια. Ἀνάμεσα στοὺς σκούρους σβώλους τοῦ χωραφιοῦ κάτι κουνιέται. Εἶναι δύο κατσουλιέρηδες. Ἀνεβαίνει ὁ ἓνας σ' ἓνα σβῶλο καὶ κελαηδεῖ, κι ὁ ἄλλος ἀπ' ἄλλο σβῶλο τοῦ ἀπαντᾷ. Λένε «Καλημέρα!» Ὁ κατσουλιέρης εἶναι ὁ πρῶτος τραγουδιστὴς τῆς ἀνοιξῆς. Ἀπὸ τὸ Φλεβάρη ἀκόμη ἀρχίζει τὸ κελάδημά του. Πρῶτ' ἄνω ἀνοίγει τὰ φτερά κι ἀνεβαίνει τραγουδώντας. Ἀνεβαίνει ἴσια ἐπάνω, φτάνει ὡς τὰ σύννεφα, χάνεται. Μὰ τὸ κελάδημά του ἀκούεται καθαρὰ κι ἀπὸ ψηλὰ ἐκεῖ. Εἶναι χαρούμενο. Εἶναι λιγερό. Ὑστερα ἀρχίζει πάλι νὰ κατεβαίνει. Κατεβαίνει σιγὰ σιγὰ στὴν ἀρχὴ κι ἔπειτα πετᾷ γρήγορα στὸ χωράφι, στὸ λιβάδι.

Ὁ κατσουλιέρης τώρα ἐπιθεωρεῖ προσεχτικὰ κάθε σβῶλο κι ἐξετάζει κάθε σπόρο. Ἐδῶ βλέπει ἓνα παράξενο σκουλικάκι, παραπέρα ἓνα ζουμερὸ φύτρο. Εἶναι τ' ὥραϊο κολατσιό του.

Στὴ μέση στὰ χωράφια, μακριὰ ἀπὸ τὸ δρόμο, εἶναι μία γουβίτσα. Ἐκεῖ φέρνει ὁ κατσουλιέρης ξερὰ κλαδιά, χόρτα καὶ φτερά καὶ φτιάχνει τὴ φωλιά του.

Σιγὰ σιγὰ οἱ μέρες μεγαλώνουν, ὁ ἥλιος γίνεται ζεστότερος καὶ τὰ σπαρτὰ ψηλώνουν. Ὁ κατσουλιέρης κάθεται τώρα πάνω στ' ἀσπροκόκκινα αὐγά του μετὰ τίς σταχιτιὲς γραμμὲς καὶ τὰ σκοῦρα στίγματα. Σὲ λίγες μέρες τσίου! τσίου! τσίου! φωνάζουν τὰ μικρὰ στὴ φωλιά τους κι οἱ γονεῖς τους τοὺς φέρνουν ἀκατάπαυστα φαγί.

Μεγάλο κυνήγι γίνεται τώρα στὰ χωράφια. Μύγες, κουνούπια, σκουληκάκια, σκαθαράκια, ὅλα πιάνονται

ἀπὸ τοὺς κατσουλιέρηδες. Κι ὅταν πιά ὠριμάσουν τὰ
στάχυα κι ἀνθίσουν τ' ἄγρια χορτάρια, τότε τὸ τραπέζι
εἶναι στρωμένο καὶ γιὰ τὰ μικρὰ κατσουλιεράκια.



35. Ὁ κορυδαλός.

Μὲ τὰ φτερά
τὰ σταχτερά,
μὲ τὸ μικρὸ διάδημα
πετάει στὸν αἰθέρα.
Μὲ λιγερὸ
καὶ δροσερὸ
καὶ ζωηρὸ κελάδημα
ζυπνᾷ τὴν ἀτμοσφαῖρα.

Βαθμὸ, βαθμὸ
μ' ἓνα ρυθμὸ
ἀνέβηκε, δὲ φαίνεται
μὲ φῶς περιχυμένο.
Στὸν οὐρανὸ

τὸ γαλανὸ
ἀόρατα κυμαίνεται
τὸ τρισευτυχισμένο!

Μὰ γιατί
τὰ παραιτεῖ
τὰ φωτερὰ οὐράνια
καὶ κάτω πάλι βλέπει;
Ἔχει φωλιά
π' ἔχει πουλιά
στῆς γῆς τὴν ἐπιφάνεια
καὶ ταίρι ποὺ τὰ σκέπει.

Ὅσο καλὰ
ποὺν' ἀψηλὰ
χάμ' ἔχει τὰ πουλάκια του
πῶς νὰ τὰ λησμονήσῃ;
Μὲ συλλογὴ
καὶ μὲ στοργή
μαζεύει τὰ φτεράκια του
νὰ πᾶει νὰ τὰ φιλήσῃ.

Πῶς ἀγαπῶ
κάθε σκοπὸ
ποὺ ψέλνεις μὲ κατάνυξη
ξανθὸ κορυδαλάκι!
Εὐλογητὸς
νὰ εἶν' Αὐτός,
ποὺ στόλισε τὴν ἀνοιξή,
μὲ σὰν κι ἐσὲ ψαλτάκι!

26. Τὰ παιδιὰ καὶ οἱ πεινασμένοι σπίνοι.

Δυὸ μικρὰ ἀδέρφια, ὁ Γιωργάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα, πῆραν ἀπὸ ἑνα σακουλάκι σιτάρι καὶ πῆγαιναν στὸ μύλο νὰ τ' ἀλέσουν.

Ἦταν χειμῶνας βαρὺς. Τὸ χιόνι σκέπαζε τὴ γῆ σὰν ἓνα ἄσπρο σεντόνι κι ὁ βοριάς φυσοῦσε παγωμένος. Τὰ χεράκια τῶν παιδιῶν πάγωναν καὶ τὰ εἶχαν τρυπωμένα στὸν κόρφο τους. Στὸ κεφάλι φοροῦσαν ἀπὸ ἓνα μαντίλι γιὰ νὰ σκεπάζουν τ' αὐτιά τους καὶ τὸ πρόσωπο. Μόνο τὰ μάτια τους εἶχαν ξέσκεπα.

Σὲ λίγη ὥρα τὰ δυὸ παιδιὰ ἔφτασαν κοντὰ στὸ μύλο. Ἐκεῖ ποὺ περνοῦσαν δίπλα στὸν κῆπο τοῦ μωλωνᾶ, εἶδαν ἐπάνω στὸ φράχτη λίγους σπίνους. Τὰ καημένα τὰ πουλάκια κοίταζαν στὰ μάτια τὰ παιδιὰ κι ἔκαναν «τσίου! τσιού!» σὰ νὰ τοὺς ἔλεγαν:

«Βοηθῆστε μας, παιδιὰ! Δὲ βρίσκομε τίποτε νὰ φᾶμε καὶ θὰ ψοφήσωμε ἀπὸ τὴν πείνα».

Ἡ Ἐλενίτσα ἄκουσε τὴ φωνὴ τῶν σπίνων κι ἔνιωσε τὸν πόνο τους. Ἡ καρδιά της σκίστηκε.

«Ἄ, τί κρῖμα!» συλλογίστηκε. «Γιατί τὰ κακόμοιρα τὰ πουλάκια νὰ ψοφήσουν ἀπὸ τὴν πείνα;» Κι ἄνοιξε ἀμέσως τὸ σακουλάκι της καὶ πέταξε μπρὸς στὰ πουλιὰ μιά χούφτα σιτάρι.

Ὁ Γιωργάκης, σὰν εἶδε τὴν Ἐλενίτσα ποὺ ἔρριξε τὸ σιτάρι στὰ πουλιὰ, τὴ μάλωσε καὶ τῆς εἶπε:

«Ἐλενίτσα, τί θὰ πῆς στὴ μητέρα ποὺ τ' ἀλεύρι σου θὰ εἶναι λιγώτερο; Ἐγὼ θὰ πῶ πῶς πέταξες τὸ σιτάρι στὰ πουλιὰ».

«Ναί, καημένε, Γιωργάκη!» ἀποκρίθηκε ἡ Ἐλε

νίτσα. «Βέβαια δὲ ζήτησα τὴν ἄδεια τῆς μητέρας, γι’



αὐτὸ ποὺ ἔκαμα. Μὰ πιστεύω ἡ μητέρα θὰ μὲ παινέψῃ
ὅτι μάθη πὼς λυπήθηκα τὰ κακόμοιρα τὰ πουλάκια

Κι ἡ μητέρα κάθε τόσο πού στέλνει φαγὶ στὴ φτωχὴ γειτόνισσα πού ἔχει δυὸ μωρά, δὲν παίρνει τὴν ἄδεια ἀπὸ κανέναν. Μιὰ μέρα ρώτησε τὸν πατέρα καὶ τῆς εἶπε πὼς τέτοιες δουλειὲς δὲ θέλουν ρώτημα. Μόνο τὴν Ἐλενίτσα νὰ ρωτήσης κι ἡ μητέρα τοῦ εἶπε: «Ἐλενίτσα, τί λὲς ἐσύ; νὰ στείλωμε λίγο φαγὶ στὴν κυρὰ Ἀνίτσα πού πέθανε ὁ ἄντρας της κι ἔχει νὰ θρέψῃ δυὸ μωρά καὶ δὲν ἔχει κανέναν νὰ τὴ βοηθήσῃ;» «Ναί, μαμά μου» τῆς ἀποκρίθηκα ἐγὼ κι ἀπὸ τότε συχνὰ τῆς πηγαίνω φαγὶ καὶ ψωμὶ καὶ δυὸ φορές τοῦ ἔδωσε ἡ μητέρα καὶ τῆς πῆγα καὶ φορεματάκια γιὰ τὰ μωρά».

«Ἀλήθεια, Ἐλενίτσα;»

«Ναί, Γιωργάκη!»

«Τότε καλὰ ἔκαμες. Θὰ πάω κι ἐγὼ νὰ πετάξω μιὰ χούφτα σιτάρι στὰ κακόμοιρα. Ἐπιτέλους ἄς φᾶμε ἐμεῖς λιγώτερο» εἶπε ὁ Γιωργάκης κι ἔρριξε κι αὐτὸς μιὰ χούφτα σιτάρι στὰ πεινασμένα πουλιά.

—

Ὁ καλὸς μυλωνὰς ἄκουσε ὅλα ὅσα εἶπαν τὰ δυὸ ἀδερφάκια κι εἶδε τί ἔκαμαν γιὰ τὰ πεινασμένα πουλιά. Σὲ λίγο πού ἔδινε στὰ δυὸ παιδιὰ τὰ σακουλάκια τοὺς μὲ τ' ἀλεύρι, τοὺς εἶπε:

«Παιδιὰ, δὲ σᾶς κράτησα ἀλεστικὸ αὐτὴ τὴ φορά. Οἱ μικροὶ σπίνου, πού ἔφαγαν ἀπὸ τὸ σιτάρι σας, μὲ παρακάλεσαν νὰ μὴ σᾶς κρατήσω ἀλεστικὸ καὶ τοὺς ἄκουσα».

Τὰ δυὸ ἀδερφάκια χαμογέλασαν. «Ὅταν πῆραν τ' ἀλεύρι καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὸ σπίτι τοὺς, εἶδαν στὸ φράχτη τοῦ κήπου τοῦ μυλωνᾶ πάλι τοὺς σπίνους πού φώναζαν χαρούμενα:

«Τσόν! τσόν! τσόν!»

Τί νὰ ἔλεγαν ἄραγε;

38. Τὸ μεγάλο τραπέζι.

Ἡ Φρόσω καὶ ὁ Τάκης γύρισαν τὸ μεσημέρι ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Ἡ μητέρα εἶχε στρωμένο τὸ τραπέζι. Ψωμί, κρέας μὲ πατάτες καὶ ὀπωρικά ἦταν ἐπάνω στὸ τραπέζι. Ἐφαγαν ὅλοι μὲ ὄρεξη καὶ προπάντων τὰ δυὸ παιδιά.

Ὅταν τελείωσε τὸ φαγὶ καὶ ἡ Φρόσω εἶπε τὴν προσευχή, πού ἔλεγαν στὸ σπίτι κάθε φορά ὕστερα ἀπὸ τὸ φαγί, εἶπε ὁ πατέρας:

«Τ' ἀπόγεμα, παιδιά, θὰ σᾶς δείξω ἓνα ἄλλο τραπέζι μεγάλο!»

«Τί τραπέζι εἶνε αὐτό, πατέρα; Ποῦ εἶναι;» ρώτησαν μὲ μιὰ φωνὴ τὰ δυὸ παιδιά.

«Ἐχετε ὑπομονὴ καὶ θὰ τὸ ἰδῆτε» ἀποκρίθηκε ὁ πατέρας.

Τ' ἀπομεσήμερο ὁ πατέρας καὶ τὰ δυὸ παιδιά εἶχαν πάει στὸ δάσος, πού ἦταν ἐκεῖ κοντὰ στὸ σπίτι τους. Οἱ μουριές ἦταν γεμάτες γλυκὰ μοῦρα καὶ τὰ παιδιά ἔφαγαν κάμποσα. Στὶς κερασιές οἱ σπουργίτες ἔτρωγαν κεράσια. Στὰ λουλούδια οἱ μέλισσες ροφοῦσαν τὸ γλυκὸ μέλι. Ἐνας λαγὸς σηκώθηκε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ χορτάρια καὶ ἔτρεχε μὲ σηκωμένα τὰ μεγάλα αὐτιά του. Τὰ χελιδόνια στὸν ἀέρα ἔπιαναν κουνούπια. Παρακάτω στὸ λιβάδι ἔβοσκαν πρόβατα, ἀγελάδες, ἄλογα.

Σὲ λίγο οἱ ἐκδρομεῖς ἀνέβηκαν στὸ βουνό, πού ἦταν λίγο ἐπάνω ἀπὸ τὸ δάσος. Ἀπὸ κεῖ εἶδαν κάτω τὰ πολλὰ χωράφια. Μέσα στὰ χωράφια πρασίνιζαν

τά σιτάρια, τά κριθάρια, τὰ τριφύλλια, οἱ πατάτες.
Πρὸς τὰ πόδια τοῦ βουνοῦ, ποὺ ἔτρεχαν γάργαρα νερά,
ἦταν κῆποι μὲ μηλιές, συκιές, ροδακινιές, καρυδιές
καὶ ἄλλα δέντρα, ὅλα γεμάτα καρπούς.

—

Τότε ἡ Φρόσω εἶπε στὸν πατέρα της:

«Καὶ τὸ μεγάλο τραπέζι; Ποῦ εἶναι πατέρα, τὸ
μεγάλο τραπέζι;»

«Δὲν τὸ εἶδες; Τί λὲς ἐσύ, Τάκης;»

Ὁ Τάκης, ποὺ ἐκείνη τὴν ὥρα φαινόταν συλλογι-
σμένος, εἶπε:

«Δὲν τὸ κατάλαβες, Φρόσω; Δὲ βλέπεις τοὺς ὥ-
ραίους καρπούς καὶ τὰ τρυφερά χορτάρια, ποὺ μ' αὐτὰ
τρέφονται τόσα πλάσματα τοῦ θεοῦ; Ἐγὼ νομίζω
πὼς αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο τραπέζι, ποὺ ἐτοιμάζει ὁ
θεὸς κάθε χρόνο γιὰ τὰ πλάσματά του».

«Αὐτὸ νομίζω κι ἐγὼ» ἀποκρίθηκε ἡ Φρόσω.

«Ἀκριβῶς αὐτὸ ἤθελα κι ἐγὼ νὰ καταλάβετε»
πρόσθεσε χαμογελώντας ὁ πατέρας.

38. Ἡ καταιγίδα.

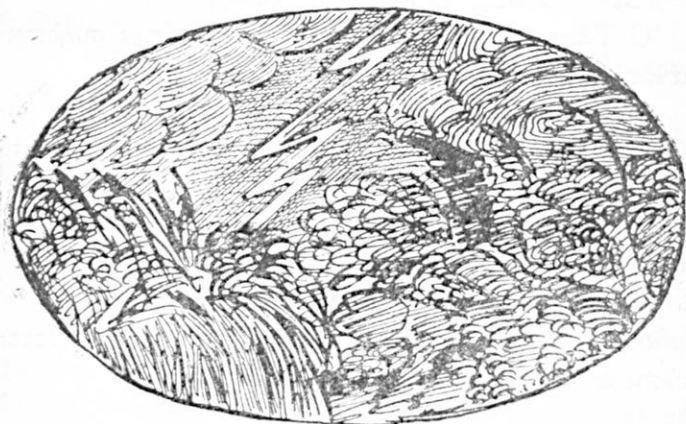
Εἶναι θαυμάσια καλοκαιρινὴ μέρα. Εἶναι ὁ καιρὸς
ποὺ μαζεύονται οἱ καρποί. Ὁ ἥλιος στέλνει τίς ἀκτῖ-
νες του καυτὲς ἀπὸ τὸν ξάστερον οὐρανὸ καὶ τὰ χω-
ράκια λαμπυρίζουν ἀπὸ τὰ ὄριμα στάχυα. Εἶναι και-
ρὸς νὰ θεριστοῦν καὶ νὰ δεθοῦν τὰ χρυσὰ δεμάτια καὶ νὰ
κουβαληθοῦν μὲ τὰ ζῶα καὶ μὲ τὰ κάρα στὰ σπίτια.

Μὰ ἔξαφνα ἄσπρα σύννεφα μαζεύονται στὸν οὐρα-
νό. Ἀνεβαίνουν λίγο λίγο ψηλὰ καὶ μοιάζουν μὲ χιο-
νισμένα βουνά. Σκεπάζουν σὲ λίγο τὸν ἥλιο. Ὁ οὐ-

ρανός σκοτεινιάζει κι ένας άνεμοστρόβιλος περνᾷ στὶς λεῦκες στὸ δρόμο κι ἀκούεται στὸ λύγισμά τους θόρυβος. Τὰ πουλιά φοβισμένα πετοῦν καὶ μιὰ ὑπόκωφη βοή κυλιέται στὸν ἀέρα.

«Ἡ καταιγίδα! Ἐφτασε ἡ καταιγίδα! Ἐδῶ ὅποιος μπορεῖ! Βοήθεια νὰ γλιτώσωμε τὰ δεμάτια!»

Τὰ ἄσπρα σύννεφα γίνονται τώρα σκοῦρα καὶ πέφτουν ἀραιές, μεγάλες σταλαματιές. Φίτ! λαμποκοπᾷ ἡ πρώτη ἀστραπή.



Τὰ δεμάτια φορτώθησαν στὸ ἀναμεταξὺ καὶ τώρα εἶναι ἀσφαλισμένα στὴν ἀποθήκη. Ἐξω χαλασμός κυρίου! Ἡ βροχὴ πέφτει μὲ τ' ἄσκι! τὰ ρέματα βουτίζουν! Οἱ ἀστραπὲς φεγγοβολοῦν! Οἱ βροντὲς εἶναι τρομαχτικές! Οἱ τοῖχοι τρέμουν καὶ τὰ παράθυρα τρίζουν στὰ σπίτια!

Ἀλλὰ σὲ λίγο περνᾷ τὸ μεγάλο κακό! Νά, ὁ ἥλιος προβάλλει πίσω ἀπὸ τὰ σύννεφα! Τὰ πουλιά κελαηδοῦν τινάζοντας τὰ βρεμένα φτερά τους καὶ πάνω στὴν πνιγμένη χώρα ἀπλώνει τὰ χρώματά του τὸ οὐράνιο τόξο.

39. Τὸ καλοκαίρι.

Ἡρθες, ἥρθες, καλοκαίρι
κι ὁ Θεὸς πολλὰ
μὲ τὸ ἅγιο του τὸ χέρι
σκόρπισε καλά.

Στὶς μυρτιὲς κρυμμέν' ἀηδόνια
ψέλνουν λιγερὰ
καὶ πετοῦν τὰ χελιδόνια
μ' ἐλαφρὰ φτερά.

Μὲς τοὺς κάμπους πρασινίζουν
χόρτα δροσερὰ
καὶ στοὺς λόφους ψιθυρίζουν
τὰ γοργὰ νερά.

Ὅμορφ' ἄνθη στοὺς ἀέρες
χύνουν μυρουδιὰ
κι ἀνθοδέσμες στὶς μητέρες
φέρνουν τὰ παιδιὰ.

40. Ὁ θέρος.

"ὦ, τί χαρούμενη ζωὴ στὰ χωράφια! Ὁ γεωργὸς
ἔχει βαρειά δουλειὰ καὶ μολαταῦτα σκουπίζοντας τὸν
ἰδρωτὰ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τραγουδεῖ ἓνα χαρούμενο σκοπὸ.
"Ἀχ! πῶς λαμποκοποῦν τὰ δρεπάνια καὶ ρίχνουν στὴ
γῆ τὴ μακριὰ καλαμιὰ μὲ τὰ βαριὰ στάχυα. "Ἐνας
θεριστὴς ἐκεῖ τροχίζει μὲ τὴ λίμα τὸ δρεπάνι, γιατί
κόβει μ' αὐτὸ πολλὰ μαζὶ καλάμια καὶ πρέπει νάναι
κοφτερό.

Τὸ χωράφι μὲ τὸ σιτάρι θερίστηκε. Μόνο μιὰ ἄκρη



μένει ἀκόμη ἀθερίστη. Ἐκεῖ μέσα κρύφτηκε ὁ λαγός.
Μὰ νάτος τώρα, πηδᾷ γρήγορα, τρέχει σὰν ἀστραπή.

Οἱ θερίστρες μὲ τ' ἄσπρα τοὺς μαντίλια μαζεύουν τὰ κομμένα καλάμια μὲ τὰ στάχυα καὶ τὰ κάνουν χερόβολα. Οἱ χεροδύναμοι θεριστὲς τὰ δένουν ἔπειτα σὲ δεμάτια κι ἄλλοι τὰ κουβαλοῦν μὲ τὰ ζῶα ἢ μὲ τὰ κάρα στὴ θημωνιά.

Ὁ καροτσέρης φωνάζει τ' ἄλογα καὶ χτυπᾷ τὸ καμιτσίκι ὥσπου νὰ περάσῃ τ' ἀνώμαλο χωράφι. Ὑστερα πιά ὁ δρόμος εἶναι ἴσιος. Τ' ἄλογα τρέχουν καὶ σέρνουν γρήγορα τὸ φορτωμένο κάρο κι ὁ καροτσέρης τραγουδεῖ.

41. Στὸ λιβάδι.

Τὴν ἀνοιξή τὸ λιβάδι εἶναι καταπράσινο. Ἄ, τί ὁμορφα περπατεῖ κανεὶς μὲς τὸ λιβάδι. Τὰ παπούτσια του πατοῦν στὰ μαλακά. Τὰ πόδια δὲν κουράζονται. Τὰ μάτια χορταίνουν πρασινάδα καὶ περνοῦν ἀκούραστα τὰ ὁμορφα λουλούδια. Ἐκεῖ εἶναι τὰ ὠραῖα ἄσπρα λουλούδια μὲ τὸν κίτρινο δίσκο στὴ μέση. Αὐτὰ πρὶν ἀνοίξουν εἶναι μπουμπούκια μὲ κόκκινες λουρίδες. Εἶναι οἱ μαργαρίτες. Κάθε φορὰ ποὺ θὰ πάω στὸ λιβάδι, φέρνω καὶ μιὰ ἀνθοδέσμη μαργαρίτες στὸ σπίτι.

Τὸ Μάη φαίνονται ἓνα σωρὸ χρυσοκίτρινα λουλούδια στὸ λιβάδι. Ἡ μητέρα τὰ ὀνομάζει ραδίκια. Φαίνονται ἀπὸ μακριά. Τὰ ραδίκια ἀνθίζουν μόνο ὅταν εἶναι ἥλιος. Τὴ νύχτα καὶ τίς βροχερὲς ἡμέρες κλείνουν. Κοιμοῦνται κι αὐτὰ ὅπως κοιμοῦνται καὶ οἱ μαργαρίτες. Ὅταν τὰ κίτρινα λουλούδια τῶν ραδικιῶν ξεραθοῦν, τότε βλέπει κανεὶς ἐπάνω στὸ λιβάδι βόλους φτερωτοῦς. Εἶναι οἱ καρποὶ τῶν ραδικιῶν. Ὁ ἄνεμος συχνὰ παίξει μαζί τους τοὺς σκίζει καὶ τοὺς σηκώνει στὸν ἀέρα.

Μιά μέρα καθίσαμε κάμποσο στο λιβάδι καὶ παί-
ζαμε. "Όταν κουρασθήκαμε ἀπὸ τὸ παίγνιδι, ξαπλω-
θήκαμε στὴν πρασινάδα. Ὁ οὐρανὸς φαινόταν πολὺ
μεγάλος. Εὐωδία ἦταν σκορπισμένη γύρω μας. "Ασπρες
πεταλοῦδες καὶ γυαλιστερὲς γαλαζίες μύγες πετοῦσαν
χαμηλὰ στὰ λουλούδια. Ὁ ἥλιος ἦταν ζεστός.

"Όταν τελευταῖα πῆγα ἓνα πρωὶ στὸ λιβάδι, δὲν εἶδα
πιά πρασινάδα. "Όλο τὸ λιβάδι ἦταν σταχτί. Γιατί ἄραγε;
"Όσο πλησίαζα ὅμως τόσο πιὸ ὁμορφο μοῦ φαινόταν.
Σὲ κάθε κοτσάνι πρασινάδας ἦταν κρεμασμένες μιὰ
ἢ δυὸ σταλαματιὲς δροσιᾶς σὰ μαργαριτάρια. "Εξαφνα
φάνηκε ὁ ἥλιος κι ὅλα τὰ μαργαριτάρια ἄρχισαν νὰ
λαμποκοποῦν. "Εβλεπα πράσινο, κίτρινο, κόκκινο,
γαλαζιο κι ἄλλα ἀκόμη χρώματα. Θέλησα νὰ πάρω
μιὰ χρωματιστὴ σταλαματιά στὸ χέρι, μὰ τότε τὰ
χρώματα χάθηκαν.

Πῆγα καὶ μιὰ φορὰ ἀκόμη στὸ λιβάδι. Τώρα
ἦταν πιὸ πολὺ ὁμορφο. Φαινόταν σὰ νὰ τὸ ράντισαν
μὲ ζάχαρη. "Εκοψα ἓνα κοτσάνι πρασινάδας. Καθαρά,
ἄσπρα, γυαλιστερὰ κρυσταλλάκια ἦταν ἐπάνω του. Τὰ
ἄγγισα μὲ τὰ δάχτυλά μου κι εὐθὺς ἔλιωσαν.

«Αὐτὸ εἶναι πάχνη!» εἶπε ἡ μητέρα μου.

42. Οἱ βάτραχοι.

Στὸ λιβάδι κάτω, μέσα στὰ νερὰ κατοικεῖ ἓνας
χαρούμενος κόσμος. Εἶναι οἱ βάτραχοι. Τὸ βράδυ
τὴν ἀνοιξη καὶ τὸ καλοκαίρι, ἐνῶ ὁ ἄλλος κόσμος
ἡσυχάζει, οἱ βάτραχοι ἔχουν συναυλία. Μιά ὁλόκληρη
μουσική. "Ενας γεροβάτραχος μὲ πράσινο κοστούμι,
μὲ τρεῖς κίτρινες ραφὲς στὴ ράχη ξαπλώνει τὰ μακριὰ
του πόδια, βγάζει τὸ πλακουτὸ κεφάλι μὲ τὰ μεγάλα

μάτια έξω από τὸ νερὸ κι ἀνοίγει τὸ πλατύ του στόμα
γιὰ νὰ τραγουδήσῃ.

«Κουά, κουά, κουάξ! Κέ-κε-κέξ!»

Μόλις αὐτὸς κάνει τὴν ἀρχή, προβάλλει εὐθὺς
ἔπειτα ὅλος ὁ χορὸς τῶν μουσικῶν. "Ἄλλοι τραγουδοῦν
κι ἄλλοι τεντώνουν τὰ πισινά τους πόδια μὲ τίς πέτσες
στὰ δάχτυλα καὶ χορεύουν.

Κάπου κάπου οἱ γλεντζέδες μας σταματοῦν τὸ



γλέντι γιὰ νὰ φᾶνε. Χάφτουν θαυμάσια τότε μύγες,
κουνούπια, σκαθάρια, ποὺ κάθονται ἤσυχα στὰ φύλλα
τῶν μικρῶν νεροφυτῶν. Τεντώνουν ἐξω τὴν πλατειά τους
γλῶσσα κι ἀρπάζουν μ' αὐτὴ τ' ἀνύποπτα ζωῶφια.

Μὰ κι ἓνα φύλλο ἀκόμη ἂν τύχῃ καὶ κουνηθῇ, οἱ
βάτραχοι μπλοῦμ! καὶ χάνονται βαθιά στὸ νερό.

43. Ἡ συναυλία.

Τῆς δεξαμενῆς οἱ βαθρακοὶ
βράδῳ βράδῳ στήσανε χορὸ
κι ἔχουν συναυλία μουσικὴ
μὲς τὸ καταπράσινο νερό.

Λέει ὁ πιὸ τρανὸς στὴν κομπανία:
«Βρέ-κε-κέξ!» τὸ τέμπο νὰ κρατῇτε.

Κουά! κουά! κουάξ! Μὲ πάθος νὰ τὸ πῆτε».
Θέ μου, τί οὐράνια μελωδία!

Τὰ πουλιά στὸ δέντρο τάχουν χάσει,
τὸ φεγγάρι ἀκούει ἀπὸ ψηλά.
Βαθρακοὶ σεγκόντοι, πρίμοι, μπάσοι,
τραγουδοῦν: ντό, ρέ, μί, φά, σόλ, λά!.....

Ἀξαφνα σὲ φύσημα ἐλαφρὸ
βλέπουν ἓνα φύλλο πούχε πέσει,
τὸ τραγούδι ἐκόπηκε στὴ μέση,
μπλούμ! χαθῆκαν ὅλοι στὸ νερό.

44. Ἡ γενναία λαγίνα.

Λένε πὼς ὁ λαγὸς εἶναι τὸ πιὸ φοβιτσιάρικο ζῶο.
Γι' αὐτὸ θέλοντας νὰ ποῦν γιὰ ἓναν ἄνθρωπο, ποὺ τὸ
σκάζει μπρὸς στὸν κίνδυνο, τὸν λένε «λαγόκαρδο».
Μὰ ὁ λαγὸς μπορεῖ νὰ γίνη γενναῖος, ὅταν θελήσῃ
νὰ προστατέψῃ τὰ παιδιὰ του.

Μιὰ θαυμάσια ἀνοιξιὰτικὴ μέρα μιὰ λαγίνα καθό-
ταν στὴ μέση στὰ παιδιὰ της σ' ἓνα δροσερὸ λι-
βάδι καὶ τὰ βύζαινε.

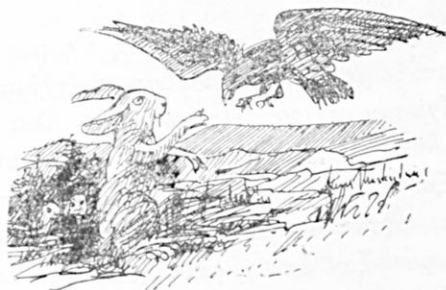
Ἐκείνη τὴν ὥρα ἓνα γεράκι τριγύριζε στὸν ἀέρα
ἀποπάνω στὸ λιβάδι καὶ κοίταζε νὰ βρῇ κάτι νὰ φάῃ.
Ἐνα τρυφερὸ λαγουδάκι θὰ τοῦ ἔκανε τὸ καλύτερο
φαγητό.

Ἡ λαγίνα ἀφωσιωμένη στὰ μικρά της ξέχασε ὅλο-
τελα νὰ κοιτάζῃ καὶ πότε πότε γύρω μήπως ἐρχόταν
κανένας ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς της. Ὅταν τώρα ἀντίκρυ-
σε τὸ γεράκι, ἦταν ἐκεῖνο τόσο κοντά, ποὺ δὲν πρό-
φτανε νὰ σύρῃ μαζὶ της τὰ μικρὰ λαγουδάκια, γιατί

δὲν μπορούσαν ἀκόμη νὰ τρέξουν γρήγορα, ὅπως τρέχουν οἱ μεγάλοι λαγοί.

Τί ἔκαμε λοιπὸν ἡ λαγίνα; Ἄφησε τὰ παιδιὰ της νὰ τ' ἀρπάξῃ τὸ γεράκι μὲ τὰ γατζωτά του νύχια; Ὁχι!

«Ἡ γλυτώνω τὰ παιδιὰ μου ἢ πεθαίνω κι ἐγὼ μαζί τους!» συλλογίστηκε καὶ ρίχτηκε ἄφοβα στὸ γεράκι μὲ τὰ νύχια τῶν μπροστινῶν ποδιῶν της.



Τὸ γεράκι ἀναγκάστηκε γιὰ μιὰ στιγμή νὰ τραβηχτῇ πίσω. Μὰ δὲν ἤθελε καὶ τόσο εὐκολὰ ν' ἀφήσῃ τὸ τρυφερὸ κυνήγι του. Χιμοῦσε πάλι στὴ λαγίνα καὶ τῆς ξέσκιζε τὴ μούρη. Ὡστόσο ἡ καημένη ἡ λαγίνα ἀψηφοῦσε τὸν κίνδυνο κι ἐξακολουθοῦσε νὰ χτυπᾷ τὸ γεράκι.

Ἐπάνω στὴ φοβερὴ στιγμή, ποὺ ἡ λαγίνα κόντευε νὰ νικηθῇ, δυὸ ἐργάτες ἀκουσαν τὴ μάχη κι ἔτρεξαν κι ἔδιωξαν τὸν ἀδιάτροπον ἀρπάχτη. Ἡ λαγίνα εὐθὺς τότε μάζεψε τὰ παιδιὰ της καὶ χάθηκε μέσα στὸ δάσος. Ἐκεῖ τρύπωσε στοὺς πυκνοὺς θάμνους. Δὲν εἶχε πιά φόβο ἀπὸ τὸ γεράκι.

Πράματα Σπουδάματα

45. 'Από ποῦ ἔρχεται τὸ ρυάκι;

Βαθιά μέσα στὴ γῆ ἦταν μιὰ φορά μιὰ σταλαματιὰ νερό. 'Επειδὴ ὅμως ἐκεῖ ἦταν τόσο σκοτεινὰ καὶ ἡ σταλαματιὰ ἦταν μόνη τῆς, στενοχωριόταν. Προχώρησε λοιπὸν πρὸ πέρα. Στὸ δρόμο βρῆκε μιὰ ἄλλη σταλαματιὰ καὶ πρὸ πέρα ἄλλη κι ὅσο προχωροῦσε κι ἄλλες πρὸ πολλές. "Ὅλες πήγαιναν μαζί τῆς.

"Ὅταν πιά οἱ σταλαματιᾶς ἔγιναν τόσο πολλές, ὅχι μόνο φόβο δὲν εἶχαν, μὰ καὶ δύναμη πρὸ πολλὴ αἰσθάνονταν μέσα τους.

"Ἄς ἀνοίξουμε ἐκεῖ πάνω στὴ γῆ μιὰ τρυπίτσα γιὰ νὰ κοιτάξουμε ἔξω νὰ ἰδοῦμε τὸν ἥλιο!" εἶπαν. Καὶ δὲν ἔχασαν καιρό. Προχώρησαν ὅλες μαζί, ἔσπρωξαν δυνατὰ τὴ γῆ, ἀνοίξαν μιὰ τρυπίτσα καὶ κοίταξαν ἔξω κι εἶδαν τὸ λαμπερὸ ἥλιο καὶ τὸ γαλάζιο οὐρανό. "Α, πόσο ὁμορφα ἦταν ὅλα ἐπάνω στὴ γῆν Πῆ!..... φώναζαν ἀπὸ χαρά, πῆ!.....!

"Ὅσες σταλαματιᾶς ἦταν ἐκεῖ κοντά, τίς ἄκουσα! καὶ πήγαν κι αὐτὲς κι ἤθελαν νὰ ἰδοῦν τὸν οὐρανό. Τὰ παιδιὰ, ποῦ ἦταν ἐκείνη τὴ στιγμή ἐκεῖ, φώναζαν χαρούμενα:

"Ἄ! ἐδῶ εἶναι μιὰ ἀληθινὴ πηγὴ!" κι ἔσκαψαν καὶ πήραν μὲ τίς χουφτες των νερό κι ἤπιαν ὥσπου χόρτασαν. 'Αλλὰ τὸ νερό δὲ σώθηκε. Γιατὶ ἔβγαιναν πάντα σταλαματιᾶς ἀπὸ τὴν τρύπα. Σὲ λίγο ἔγιναν τόσο πολλές, ποῦ δὲ χωροῦσαν ἐκεῖ. Τότε οἱ πρῶτες ἔτρεξαν πρὸ πέρα καὶ οἱ ἄλλες ἀκολουθοῦσαν. 'Ἐτσι ἔφτασαν μέσα στὴν πρασινάδα καὶ πέρασαν ἐπάνω ἀπὸ κόκκινα, κίτρινα κι ἄσπρα λουλούδια.

«ὦ, ἓνα ρυάκι! Ἐνα ρυάκι!» φώναξαν τὰ λουλούδια. «Μεῖνε ἐδῶ, καλό μας ρυάκι, καὶ παῖξε μ' ἐμᾶς;»

Μὰ τὸ ρυάκι ἀποκρίθηκε:

«Ὁχι, ὄχι! Ἔχω δρόμο ἀκόμη». Καὶ τὸ ρυάκι προχώρησε. Ὅταν ἔφτασε λίγο πιὸ κάτω, ἔτρεξε ἓνα ἄλλο ρυάκι ἀπὸ τὰ πλάγια κι εἶπε:

«Καλημέρα, ἀδερφάκι! Πάρε με μαζί σου!»

«Ναί, ἔλα μαζί μου!» εἶπε τὸ ρυάκι καὶ προχώρησαν μαζί πιὸ κάτω. Στὸ δρόμο ἤρθαν κι ἄλλα πολλὰ ρυάκια καὶ τὰ πῆραν κι αὐτὰ μαζί τους.

Ὅταν ὁ κόσμος τὰ εἶδε ὅλα μαζί, ὅταν εἶδε ἓνα ρυάκι πιὸ πλατὺ καὶ πιὸ δυνατὸ, εἶπε:

«Ἰδέστε! Τὸ ρυάκι ἔγινε ποτάμι!»

Ὅσο τὸ ρυάκι ἦταν μικρὸ ἀκόμη, τὰ παιδιὰ τὸ πηδοῦσαν. Μὰ ὅταν μεγάλωσε οὔτε οἱ μεγάλοι δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ πηδήσουν. Γι' αὐτὸ ἔβαλαν ἀποπάνω του δυὸ μεγάλα πάτερα ἀδερφωμένα καὶ τὸ περνοῦσαν. Αὐτὸ ἦταν τὸ γεφυράκι. Ἀργότερα, ὅταν τὸ ρυάκι ἔγινε ποτάμι, δὲν ἔφταναν πιά δυὸ πάτερα καὶ οἱ ἄνθρωποι ἔχτισαν ἓνα γεφύρι ἀποπάνω του.

Τὸ ποτάμι γυρίζει τώρα τῇ φτερωτῇ τοῦ μύλου καὶ προχωρεῖ καὶ χύνεται στὴ θάλασσα. Ἐκεῖ χύνονται ὅλα τὰ ποτάμια καὶ περιμένουν ὥσπου ὁ καλὸς Θεὸς νὰ τὰ κἀνῃ σύννεφα. Ἀπ' τὰ σύννεφα ὕστερα πέφτουν οἱ σταγόνες τῆς βροχῆς καὶ ἡ γῆ τίς πίνει καὶ τίς φέρνει ἐκεῖ πού ἦταν στὴν ἀρχή.

46. Ἡ βροχή.

Γύρω γύρω ἀπλώθηκε
μαύρη συννεφιά
καὶ τοῦ ἡλίου σκέπασε
τὴ χρυσὴ ὁμορφιά.

Τρομαγμένα πέταξαν
τὰ τρελλὰ πουλιά
κι ἔφυγαν καὶ κρύφτηκαν
μέσα στὴ φωλιά.

Βρέχει καὶ ποτίζεται
τὸ ξερὸ τὸ γῶμα
κι ἀπὸ γλόη πράσινη
ἐτοιμάζει στρῶμα.

Τ' ἀεράκι φύσησε
μ' ὅση δύναμη ἔχει
κι ἄστραψε καὶ βρόντησε
κι ἄρχισε νὰ βρέχει.

Βγαίνουν τ' ἄνθη ὁλόδροσα
μ' ὁμορφιά καὶ χάρη
καὶ φυτρώνει τ' ἄφθονο
καὶ παχὺ σιτάρι.

Καὶ μ' ἐκεῖνο τρέφονται
πλούσιοι καὶ φτωχοὶ
κι εὐλογοῦν χαρούμενοι
τὴν καλὴ βροχή.

47. Τὸ κυνήγι τῶν κουνελιῶν.

Ὁ πατέρας τοῦ Σόλωνα ὑποσχέθηκε στὸν ἀδερφό του τὸν Ἀντρέα νὰ πάη μιὰ μέρα νὰ τὸν βοηθήσῃ στὸ κτῆμα. Ὅταν ἦταν ἑτοιμος ἕνα πρωὶ νὰ πάη, εἶπε στὸ Σόλωνα:

«Ἐρχεσαι νὰ πᾶμε στοῦ θεοῦ Ἀντρέα τὸ κτῆμα;»
Ὁ Σόλωνας ἔτρεξε ἀμέσως καὶ πῆρε τὸ καπέλο του.



Σὲ μισή ὥρα πατέρας καὶ γιὸς ἦταν στὸ κτῆμα τοῦ κύρ-Ἀντρέα.

Ὁ πατέρας παίρνει ἕνα φτυάρι ἀπὸ τὸ στάβλο, ποὺ ἦταν δίπλα στὸ ὠραῖο κιόσκι, καὶ πάει ἐκεῖ ποὺ σκάβει ὁ κύρ-Ἀντρέας.

Ὁ Σόλωνας βλέπει τὰ δυὸ ξαδέρφια του, τὸν Πελοπίδα καὶ τὴ Φώτω, ποὺ παίζουν στὸ κιόσκι καὶ τρέχει ἐκεῖ.

«Σόλωνα, Σόλωνα, ἔλα! Θὰ σοῦ δείξω τὰ κουνέλια στὸ στάβλο!» φώναξε ὁ Πελοπίδας μὲν εἶδε τὸ Σόλωνα καὶ ἄφησε ἀμέσως τὸ παιχνίδι.

Τὰ τρία παιδιὰ τώρα εἶναι στὸ στάβλο. Μιὰ γωνία

τοῦ στάβλου χωρισμένη μὲ σανίδες εἶναι γιὰ τὰ κουνέλια. Μιά χαμηλὴ πορτοῦλα πρέπει νὰ περάσῃς σκύβοντας γιὰ νὰ μπῇς στὸ στάβλο τῶν κουνελιῶν. Δίπλα στὴν πόρτα μόλις μπῇς εἶναι ἓνα παχνὶ γεμάτο λαχανόφυλλα.

Τὰ παιδιὰ στέκονται ἀπέξω, σκύβουν καὶ βλέπουν πῶς τὰ κουνέλια τραβοῦν τὰ φύλλα ἀπὸ τὸ παχνί.

«Ἐνὰ σταχτί, ἓνα μαῦρο κι ἓνα ἄσπρο ἔχω ἐγώ! Τὸ μαῦρο εἶναι λίγο ἄγριο. Θέλετε νὰ τὰ βγάλω ἔξω;» λέει ὁ Πελοπίδας.

«Ναί, ναί! Νὰ τὰ βγάλῃς, νὰ τὰ βγάλῃς!» ἀποκρίνονται ὁ Σόλωνας κι ἡ Φώτω.

Ὁ Πελοπίδας σέρνεται στὸ στάβλο τῶν κουνελιῶν καὶ σὲ λίγο γυρίζει κρατώντας στὰ χέρια του κάτι ποὺ σπαρταρᾷ. Εἶναι τὸ ἄσπρο κουνέλι. Ὁ Πελοπίδας τὸ ἔχει πιασμένο ἀπ' τ' αὐτιά.

«Ἀχ, καημένε! Θὰ τοῦ ξερριζώσῃς τ' αὐτιά!» φωνάζει ἡ Φώτω

Ὁ Πελοπίδας γελᾷ. «Χά, χά, χά! Δὲν τὸ ξέρεις, Φώτω, πῶς τὰ κουνέλια τὰ πιάνουν ἀπ' τ' αὐτιά;» κι ἀφήνει τὸ κουνέλι καταγῆς.

«Εἶναι ἡμερο, μὰ πολὺ ἡμερο!» λέει. «Τρώει ἀπὸ τὸ χέρι μου! Γιὰ ιδέστε!» Καὶ παίρνει στὴν παλάμη του λίγη βρόμη ἀπὸ τὸ κασόνι. Κάθεται γονατιστά, ἀπλώνει τὸ χέρι μὲ τὴ βρόμη καὶ φωνάζει:

«Ἐλα, Κίτσο! Ἐλα!»

Τὸ κουνέλι σιμώνει πηδώντας καὶ τρώει τὴ βρόμη. Τὰ παιδιὰ τὸ κοιτάζουν περίεργα. Εἶναι ἄσπρο σὰν τὸ χιόνι κι ἔχει τὰ μάτια κόκκινα κι ὀλοστρόγγυλα καὶ τ' αὐτιά μεγάλα σὰν τοῦ γαιῖδάρου.

Μὰ ἔξωφ'να κάτι βρόντησε κοντά του καὶ πήδησε ἔξω.
«'Α! τὸ μαῦρο! τὸ ἔσκασε γιὰ ἔξω! 'Ελᾶτε γρή-
γορα, πρέπει νὰ τὸ πιάσωμε!» φωνάζει ὁ Πελοπίδας.

Πετιοῦνται ἔξω κι ὁ Πελοπίδας δένει τὴν πόρτα.
Πατώντας στὰ νύχια τῶν ποδιῶν τριγυρίζουν τὸ στά-
βλο. Τὸ μαῦρο κουνέλι στέκεται κεῖ κάπου, ἀνοιγο-
κλείνει τὰ μάτια καὶ τεντώνει τ' αὐτιά του.

«Πήγαινε σὺ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά!» λέει ὁ Πελο-
πίδας σιγά. Κι ὁ Σόλωνας τρέχει γύρω στὸ κιόσκι
κι ἔρχεται ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά.

Τὸ κουνέλι κάθεται στὸν τόπο, δὲν κουνιέται.
Μόνο τ' αὐτιά του παίζουν λίγο, ἡ μικρὴ μουσοῦδα
του πηγαινοέρχεται καὶ τὰ μουστάκια του τρεμου-
λιάζουν. Ὁ Πελοπίδας πατώντας στὶς μύτες τῶν πο-
διῶν ζυγώνει τὸ μαῦρο κουνέλι. Μὰ σὰν ἄπλωσε τὸ
χέρι νὰ τὸ πιάσῃ, ἐκεῖνο ἔφυγε ἀποκάτω ἀπὸ τὰ πόδια
του κι ἔτρεξε στὰ χωράφια. Ἡ μικρὴ κολοβὴ οὐρά
του κουνιέται μιὰ πάνω καὶ μιὰ κάτω.

Ὁ Πελοπίδας, ἡ Φώτω κι ὁ Σόλωνας τρέχουν κοντά
του. Τὸ κυνηγοῦν, μὰ ποῦ νὰ τὸ πιάσουν!

Σὲ λίγο γυρίζοντας βλέπουν τὸ μαῦρο κουνέλι νὰ
κάθεται μπροστὰ στὸ ἀμάξι καὶ νὰ σηκώνῃ πάλι τ'
αὐτιά του. Τὸ σιμώνουν, μὰ ἐκεῖνο φράπ! μὲ τὰ πι-
σινὰ του πόδια καὶ χώνεται στὸ χαγιάτι.

«Εκεῖ στὴ γωνιά κάθεται. Τὸ βλέπεις;» ψιθυ-
ρίζει ὁ Πελοπίδας. «Περίμενε καὶ θὰ τὸ πιάσω!»
Τραβᾷ σιμὰ στὴ σκοτεινὴ γωνιά. Σκύβει καὶ βουτᾷ
τὰ χέρια νὰ πιάσῃ τὸ μαῦρο κουνέλι.

«Πφ!.....» κάνει ἐκεῖ κι ἓνας χοντρός μαῦρος
γάτος πηδᾷ ἔξω ἀπὸ τὴ γωνιά.

Ὁ Πελοπίδας πέρφτει ἀπὸ τὸ φόβο του ἀνάσκελα!
«Ἄ, πόσο τρομάξαμε!» φώναξαν τ' ἄλλα παιδιὰ.

Σὲ λίγο ὁ Πελοπίδας σηκώθηκε· τοῦ πέρασ' ἡ τρομάρα.

«ὦ, νάτο! Κάθεται ἀποπίσω στὸ χεραμάξι! Πρόσεξε νὰ μὴ φύγη ἔξω!» λέει καὶ πηγαίνει κρυφὰ κρυφὰ.

«Τόπιασα! Τὸ ἔχω δῶ!» φωνάζει καὶ τραβᾷ ἔξω τὸ μαῦρο κουνέλι ἀπὸ τὰ μακριὰ αὐτιά του. Ἐκεῖνο τινάζει μὲ δύναμη τὰ πισινά του πόδια καὶ θέλει νὰ ξεφύγη, μὰ ὁ Πελοπίδας τὸ κρατεῖ στερεά. Ὅταν γύρισαν στὸ κιόσκι, ὁ πατέρας τοῦ Πελοπίδα μὲ τὸν ἀδερφό του ἐτοιμάζονταν νὰ κολατσιόσουν.

«Ποῦ εἴστε λοιπόν; Σᾶς περιμένουμε νὰ φᾶμε!» εἶπαν στὰ παιδιὰ.

«Τὸ μαῦρο κουνέλι μᾶς τόσκασε!» λέει ὁ Πελοπίδας.

«Ναί, αὐτὸ εἶναι ἓνας ἀντάρτης. Κλεῖστο πάλι καλὰ μέσα!» λέει ὁ κύρ-'Αντρέας.

Ὁ Πελοπίδας φέρνει τὸ μαῦρο κουνέλι στὸ στάβλο καὶ γυρίζει νὰ πάρη κι αὐτὸς ἀπὸ τὸ ὠραῖο κολατσιό, ποῦ εἶχαν φέρει μαζὶ τους.

48. Οὐράνιες κλωστές.

Ὁ Παῦλος καὶ ἡ Ἰσμήνη βοηθοῦν τὴ μητέρα στὸ περιβόλι. Ἡ μητέρα βγάζει πατάτες καὶ τὰ δυὸ παιδιὰ διαλένε τίς ἄσπρες καὶ στρογγυλές καὶ τίς ρίχνουν στὸ καλάθι. Κι ὅταν γεμίζει τὸ καλάθι, πηγαίνουν καὶ τ' ἀδειάζουν στὸ καροτσάκι.

Ἡ Ἰσμήνη κρατεῖ τὴν τῶρα ἀνοιχτὸ τὸ σακί, ποῦ εἶναι πάνω στὸ καροτσάκι, κι ὁ Παῦλος προσπαθεῖ

νά σηκώση μόνος του τὸ καλάθι, γιὰ ν' ἀδειάσῃ τὶς πατάτες στὸ σακί.

«Μή, Παῦλο, μή!» φωνάζει ἡ μητέρα. «Μή, δὲν κάνει, ἄφησε τὸ καλάθι κάτω, δὲν τὸ μπορεῖς ἀκόμῃ!»

Ὁ Παῦλος εἶναι κατκόκκινος ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ καλάθι. μὰ κι ἀπὸ τὴ ντροπὴ του, ποὺ δὲν μπορεῖ ἀκόμῃ νὰ τὸ σηκώσῃ.

«Ἐννοια σου, Παῦλο, μὴν κοκκινίζεις, γιατί τὸ ἄδειασμα τοῦ καλάθι δὲν εἶναι γιὰ τὰ παιδιά. Γιὰ τὰ παιδιά εἶναι τὸ διάλεγμα. Καὶ νὰ εἶσαι εὐχαριστημένος ποὺ μπορεῖς νὰ μὲ βοηθᾷς στὸ διάλεγμα. Γιατὶ ἄλλιως ἔπρεπε νὰ τὰ κάνω ὅλα μόνη μου.

Τώρα τὰ παιδιά διαλένε μόνα τους προσεχτικά, κι ἡ μητέρα ἀδειάζει τὸ κάθε καλάθι ποὺ γεμίζουν. Δέκα μικρὰ καλάθια ἔχουν διαλέξει καὶ τὸ τρίτο σακὶ εἶναι σχεδὸν γεμάτο.

Ἐξαφνα ὅμως ἡ ἐργασία δὲν πάει τόσο καλά. Ὁ Παῦλος βρίσκει στὸ περιβόλι μιὰ ποντικότρυπα καὶ ἡ Ἰσμήνη ἔχει τὴν περιέργεια νὰ ἰδῇ ἂν ἐκεῖ μέσα εἶναι καμιὰ φωλιά μὲ ποντικάκια.

Σκάβουν, μὰ δὲ βρίσκουν τίποτε. Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφτανε ἡ κούραση ἔρχονται κι ἄλλα κακά. Ὁ Παῦλος διψᾷ καὶ ἡ Ἰσμήνη ζαλίζεται ἀπὸ τὸν ἥλιο.

Ἡ μητέρα τὰ βλέπει ὅλα αὐτά, μὰ δὲ λέει τίποτε. Ὅταν ὅμως εἶδε τὸν Παῦλο νὰ αἰσθάνεται τόσο πολὺ τὸ βάρος τοῦ καλάθι, συλλογίστηκε:

«Ἀλήθεια, τὰ παλιόπαιδα δὲν ἔχουν πιά ὀρεξὴ γιὰ ἐργασία!»

Κι αὐτὸ ἦταν σωστό.

Σὲ λίγο ἤρθε στὸν ἀέρα ἓνα κουβαράκι κλωστὲς

καὶ κάθισαν στὴ μύτη τῆς Ἰσμήνης μπροστὰ στὰ μάτια της.

Τὸ κορίτσι εἶπε τότε στενόχωρα.

«Οὐφ! κάτι παλιοκλωστές!»

Μὰ στὴ στιγμή παραξενεύτηκε, γιατί οἱ κλωστές αὐτές ἦταν τόσο λεπτές, ποὺ ἀνέμιζαν δεξιά κι ἀριστερά.

«Αὐτὸ εἶναι ἀράχνη!» λέει ὁ Παῦλος. «Ἔτσι πετᾷ πάντα τὸ φθινόπωρο κι εὐκόλα παίρνει κανέναν στὸ πρόσωπο».

«Καὶ τί πρᾶμα εἶναι ἡ ἀράχνη;» ρωτᾷ ἡ Ἰσμήνη.

Ὁ Παῦλος ἀφορμῇ ἤθελε νὰ σταματήσῃ ἡ ἐργασία. Δὲν εἶχε πιά ὄρεξη νὰ διαλέγῃ πατάτες.

«Νά, μπορούμε νὰ ἰδοῦμε τίς κλωστές!» λέει. Καὶ τώρα τὰ παιδιὰ τρέχουν κοντὰ στὶς λεπτές κλωστές.

«Νάτες!» φωνάζει ἡ Ἰσμήνη («νάτες!») Κι ὁ Παῦλος πηδᾷ ἐπάνω καὶ πιάνει ἓνα ἀληθινὸ κουβάρι ἀπὸ ἄσπρες λεπτές κλωστές. Οἱ κλωστές κρέμονται τώρα στὸ χέρι τοῦ Παύλου. Τὰ παιδιὰ τίς κοιτάζουν περίεργα ἀπ' ὅλες τίς μεριές.

«Βλέπεις, Ἰσμήνη; Δὲ σοῦ φαίνονται σὰν τὸ κουβάρι ποὺ τύλιγες, ὅταν ὕφαινε ἡ μητέρα; Νά, στὴ μέση εἶναι πολλὲς κλωστές καὶ γύρω εἶναι κρεμασμένες ἄλλες».

«Ἀλήθεια!» Ἔτσι μοιάζει!» ἀποκρίθηκε ἡ Ἰσμήνη.

—
Αλλὰ τώρα τὰ παιδιὰ φωνάζουν ἑξαφνα μὲ χαρά.

«Μιὰ ἀράχνη, μιὰ ἀράχνη κουνιέται μέσα στὸ κουβάρι».

«Παῦλο, πῶς μπαίνει ἡ ἀράχνη μέσα στὶς κλωστές;» λέει ἡ Ἰσμήνη.

Ὁ Παῦλος σὰν κάτι νὰ θυμῆθηκε. Κάποτε τοὺς μίλησε ὁ δάσκαλος γιὰ τίς κλωστές αὐτές, ποὺ πε-

τοῦν τὸ φθινόπωρο. Τοῦ φαίνεται πῶς ὁ δάσκαλος τοὺς εἶπε ὅτι, οἱ ἀράχνες φτιάνουν μόνες τους τὶς κλωστές, ὅταν θέλουν νὰ πετάξουν στὸν αἶθρα. Μὰ δὲν τὸ θυμᾶται καὶ καλὰ.

Γι' αὐτὸ τὰ παιδιὰ τρέχουν εὐθὺς στὴ μητέρα. Αὐτὴ θὰ τοὺς ἐξηγήσῃ τί γίνεται μὲ τὶς ἀράχνες καὶ μὲ τὶς κλωστές.

Ἡ μητέρα, ὅταν τὴ ρώτησαν, τοὺς εἶπε:

«Ὅ,τι εἶπε ὁ δάσκαλος εἶναι ἀλήθεια. Οἱ ἀράχνες φτιάνουν μόνες τους τὶς κλωστές. Ἐγὼ ὅμως ξέρω μιὰ ἀκόμῃ μικρὴ ἱστορία γι' αὐτὲς τὶς κλωστές.

«Πές τὴν μας, μητέρα, πές τὴν μας;» φώναξαν τὰ παιδιὰ παρακλητικά.

Ἡ μητέρα ὅμως κούνησε τὸ κεφάλι καὶ εἶπε:

«Τώρα ὄχι, δὲν ἔχω καιρό. Τὸ βράδυ στὸ σπίτι. Μὰ καὶ τότε δὲ θὰ σᾶς τὴν εἰπῶ, ἂν δὲ διαλέξετε πατάτες νὰ γεμίση τὸ τρίτο σακί. Ἄμα γίνῃ αὐτό, τότε παίξετε ὅσο θέλετε καὶ τὸ βράδυ ἀκοῦτε καὶ τὴν ἱστορίαν. Ἔτσι;»

Τώρα οὔτε ὁ Παῦλος διψᾷ οὔτε ἡ Ἰσμήνη κίετα ἀπὸ τὸν ἥλιο. Ἐφυγε καὶ ἡ δίψα, ἔφυγε καὶ ἡ κάψα. Τὸ διάλεγμα τῶν πατατῶν πάει ρολοί. Τὸ τρίτο σακί γέμισε στὴ στιγμὴ.

Τὰ παιδιὰ σὲ λίγο παίζουν ἔξω ἀπὸ τὸ περιβόλι. Ἡ μητέρα διαλέει μόνη τῆς καὶ γεμίζει καὶ τὸ τέταρτο σακί.

Τὸ βράδυ βράδυ ὁ Παῦλος τραβᾷ ἐμπρὸς τὸ καροτσάκι καὶ ἡ Ἰσμήνη τὸ σπρώχνει. Ἡ μητέρα χαίρεται γιὰ τὰ προκομμένα παιδιὰ τῆς. Φτιάνουν στὸ σπίτι καὶ ἡ γιαγιά ἔχει ἕτοιμο τὸ τραπέζι. Τρῶνε ὅλοι μὲ ὄρεξη.

Μετά τὸ φαγὶ ἡ μητέρα παίρνει τὸ πλῆξιμό της καὶ πλέκοντας ἀρχίζει τὴν ἱστορίαν τῶν κλωστῶν. Τὰ παιδιὰ κάθονται γύρω στὸ τραπέζι καὶ ἀκοῦνε τὴν ἱστορίαν μὲ τὰ μάτια τεντωμένα.

«Ἦταν κάποτε καιρὸς ποὺ ὁ κόσμος μόνο ἀνοιζοῦ καὶ καλοκαίρι ἤξερε. Φθινόπωρο καὶ χειμῶνας δὲν ὑπῆρχε. Ἔτσι κανεὶς δὲν ἤξερε καὶ τί θὰ πῇ κρῦο. Κι ὅπως ἦταν στὴ γῆ, τὸ ἴδιο ἦταν καὶ στὸν οὐρανό.

Τότε οὔτε οἱ ἄνθρωποι χρειάζονταν φορέματα χοντρά οὔτε καὶ οἱ ἄγγελοι.

Μὰ ὅταν ἦρθε ὁ χειμῶνας στὴ γῆ, πῆγε καὶ στὸν οὐρανό. Κι ἔτσι τὰ πράγματα ἀλλάξαν. Κρύωναν στὴ γῆ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ καὶ κρύωναν καὶ στὸν οὐρανὸ οἱ ἄγγελοι ποιὸς ξέρει πόσο.

Ποιὸς μπορούσε τότε νὰ γλυτώσῃ τὸν κόσμο ἀπὸ τὸ κρῦο; Μόνο ὁ καλὸς Θεός. Ὁ Θεὸς λοιπὸν ἔδωσε στὰ χόρτα καὶ στὰ λουλούδια ἓνα ζεστὸ χιονοσκεπάσμα καὶ στὰ ζῶα τίς πυκνὲς τρίχες ἢ τὰ μαλακὰ φτερά. Τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔμαθε πῶς νὰ φτιάχνουν τὰ φορέματα καὶ στοὺς ἄγγέλους ἔδωσε τὸ ἀραχνόπανο.

«Πηγαίνετε, τοὺς εἶπε, κάτω στὴ γῆ καὶ μαζεύετε τ' ἀραχνόπανα γιὰ νὰ φτιάσετε φορέματα ζεστά καὶ ἐλαφρά».

Βαριὰ φορέματα δὲν ἔκνε νὰ φορέσουν, βέβαια, οἱ ἄγγελοι, γιατί δὲ θὰ μπορούσαν νὰ πετοῦν.

Ἔτσι λοιπὸν οἱ ἄγγελοι κατεβαίνουν συχνὰ στὴ γῆ καὶ μαζεύουν τ' ἀραχνόπανα καὶ φτιάχνουν τὰ φορέματά τους.

Μόνο ποὺ συχνὰ οἱ κλωστὲς αὐτὲς μπερδεύονται καὶ τότε οἱ ἄγγελοι σὰ δὲν μπορέσουν νὰ τίς ξεμπερδέψουν,

τις πετοῦν κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ οὐρανοῦ.

Μερικὲς πάλι φορές οἱ ἄγγελοι μαζεύουν νύχτα τὶς κλωστὲς τῶν ἀράχων καὶ τυχαίνει νὰ μὴ βλέπουν ὅτι σὲ μερικὰ κουβάρια εἶναι ἀκόμη μέσα οἱ ἀράχνες. "Ὅταν λοιπὸν οἱ ἄγγελοι στὸν οὐρανὸ ξετυλίγοντας τὰ κουβάρια βρίσκουν καμιὰ ἀράχνη μέσα, τότε τὴν τυλίγουν μέσα σὲ λίγες κλωστὲς καὶ τὴν ἀφήνουν νὰ πέσῃ κάτω.

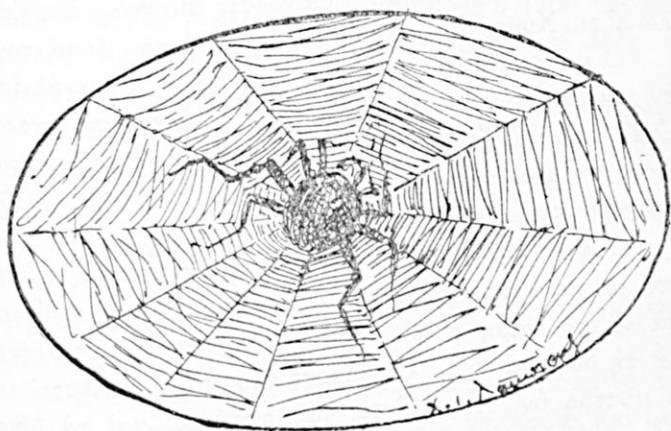
Οἱ ἄνθρωποι ἔτσι μὴν ξέροντας ἀπὸ ποῦ ἔρχονται οἱ κλωστὲς λένε:

«Αὐτὲς εἶναι οὐράνιες κλωστὲς».

Τὸ ἴδιο εἶδατε κι ἐσεῖς σήμερα.

"Ὅταν τελείωσῃ ἡ ἱστορία, ἡ μητέρα εἶπε:

«Καληνύχτα! Καλὸν ὕπνο!» Καὶ τὰ παιδιὰ πῆγαν στὰ κρεβάτια τους. Τὴ νύχτα εἶδαν στ' ὄνειρό τους τὶς οὐράνιες κλωστὲς.





49. Οί ἐργάτες τοῦ ψωμιοῦ.

«Ἀχ, κι αὐτὸ τὸ ψωμί! Καὶ πόσοι, δὲν ἐργάζονται γιὰ τὸ ψωμί!» ἔλεγε ὁ πατέρας τῆς Φανῆς, ὁ χτίστης, ὅταν εἶχε σταματήσει ἡ δουλειά του καὶ καθόταν στὸ σπίτι.

«Ὁ γεωργὸς ὁ καημένος ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ βρίσκεται στὸ χωράφι. Ὁργάνει, σπέρνει, θερίζει, ἀλωνίζει. Χύνει ποτάμι τὸν ἰδρώτα γιὰ τὸ ψωμί του.

Ὁ μυλωνὰς ραντισμένος πάντα μὲ τ' ἄσπρο ἀλεύρι δὲν κοιμᾶται νύχτες ὁλόκληρες γιὰ ν' ἄλῃ τὸ σιτάρι. Ἐκεῖ πού γυρίζει ὁ μύλος τὴ βαρεῖα στρογγυλὴ πέτρα, αὐτὸς παίρνει κάποτε λίγον ὕπνο, μὰ εὐθὺς ξυπνᾷ, ἀν τύχη νὰ σταματήσει ὁ μύλος.

Ὁ φούρναρης μὲ τὸν ἄσπρο σκουῖφο του ζυμώνει ἀπὸ τὰ χαράματα καὶ φουρνίζει κι ἔχει ἔτοιμο τὸ ψωμί γιὰ νὰ τὸ πάρη πρωὶ πρωὶ ἡ ἐργατιά, πού ξεκινάει γιὰ τὴ δουλειά της. Ὁ σιδεράς ἐτοιμάζει τ' ἄλῃ τρι μὲ τὸ μυτερὸ ὀνί, τίς ἀξίνες, τὰ δρεπάνια, καὶ τὰ δίνει στὸ γεωργὸ καὶ τὸν εὐκολύνει στὴ δουλειά του. Καὶ ποιὸς δὲν ἐργάζεται γιὰ τὸ ψωμί; «Ὅλος ὁ κόσμος μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς γιὰ τὸ ψωμί ἐργάζεται».

«Πῶς, πατέρα; Δὲν καταλαβαίνω πῶς ὅλος ὁ κόσμος ἐργάζεται γιὰ τὸ ψωμί» λέει ἡ Φανή, ποὺ ἄκουε προσεχτικὰ τὰ λόγια τοῦ πατέρα της.

«Ναί, παιδί μου, ὅλος ὁ κόσμος γιὰ τὸ ψωμί ἐργάζεται. Μὰ ἄλλοι ἐργάζονται γιὰ νὰ φτιάσουν τὸ ψωμί κι ἄλλοι γιὰ νὰ τὸ κερδίσουν. Καταλαβαίνεις, Φανή;»

«Ναί, πατέρα μου, ναί. Τώρα τὸ κατάλαβα. Ὁ γεωργός, ὁ μυλωνάς, ὁ φούρναρης, ὁ σιδεράς ἐργάζονται γιὰ νὰ γίνη τὸ ψωμί. Κι οἱ ἄλλοι ὅλοι ἐργάζονται νὰ τὸ κερδίσουν. Γι' αὐτὸ πατέρα, τώρα, ποὺ δὲν ἔχεις ἐργασία, δὲν ἔχομε καὶ τὸ ψωμί μας. Ἄ, τί καλὰ, πατέρα μου, νὰ ἦσουν γεωργός. Ποτὲ δὲ θὰ μᾶς ἔλειπε τὸ ψωμί!»

«Ναί, παιδί μου! Ὁ γεωργός εἶναι ὁ πατέρας τοῦ ψωμοῦ. Μὰ κι αὐτὸς δὲ θὰ μπορούσε τίποτε νὰ κάμῃ δίχως τὴ βοήθεια τῶν ἄλλων ἐργατῶν. Μποροῦσε τὸ πολὺ νὰ βγάξῃ τὸ δικό του τὸ ψωμί, μὰ ὄχι καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους. Κι τότε, παιδί μου, κι αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι θὰ ὑπόφεραν, ὁ καθένας ἀπὸ κάτι».

«Πῶς, πατέρα, πῶς; Γιατί θὰ ὑπόφεραν κι αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι;»

50. Ἡ σύντομη ἱστορία ἐνὸς θαλασσινοῦ.

Ὁ πατέρας τῆς Φανῆς εἶπε τότε τὴν ἱστορία ἐνὸς θαλασσινοῦ.

«Ἕνας θαλασσινὸς ταξιδεύοντας σὲ μακρινὸ ταξίδι, νυχάγησε στ' ἄγρια κύματα τῆς θάλασσας καὶ ὀλομόναχος ρίχτηκε σ' ἓνα ἐρημονήσι. Ἐζήσε κεῖ πολλὰ χρόνια. Κατοίκησε σὲ σπηλιές, ἔτρωγε στὴν ἀρχὴ ἄγρια

χορτάρια καὶ ὕστερα ψάρευε καὶ κυνηγοῦσε. Καλλιέργησε δέντρα καὶ ἔτρωγε τοὺς καρποὺς των. Σιγὰ σιγὰ ἔφτιασε μιὰ καλύβα, καὶ ὕστερα ἔχτισε σπίτι ὁλόκληρο. Βρῆκε ἐδῶ καὶ ἐκεῖ στὸ νησί σπειριά ἀπὸ σιτάρι καὶ τὰ μάζεψε, ἔσκαψε μὲ μιὰ μυτερὴ πέτρα καὶ τὰ φύτεψε. Ἄναψε ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια φωτιά καὶ ἐργάστηκε τὸ σίδερο καὶ ἔφτιασε ἐργαλεῖα.

Ἀπὸ τότε ἡ ζωὴ του καλυτέρευε. Ἐνῶ πρωτύτερα ἔτρωγε ὦμὸ τὸ σιτάρι, τώρα τὸ ἄλεθε καὶ ζύμωνε. Ἐνῶ πρωτύτερα ἔσκαβε τὴ γῆ, τώρα τὴν ὠργωνε, γιατί ἔφτιασε ἀλέτρι καὶ ἡμέρευε καὶ ἓνα γαῖδαρο καὶ τὸν ἔζεψε. Ἐνῶ πρωτύτερα ντυνόταν τὰ δέρματα τῶν ζώων ποὺ κυνηγοῦσε, τώρα πλέκει ροῦχα ἀπὸ τὶς κλωστές, ποὺ τὶς γνέθει μόνος του.

Ὅλα τὰ ἔχει ἐκεῖ ὁ ἐρημίτης, μὰ ἡ ζωὴ του εἶναι πάντα ἔρημη. Δὲν τὸν εὐχαριστεῖ. Στὸ τέλος κατορθώνει νὰ φτιάσῃ καὶ πλοῖο καὶ γυρίζει στὴν Πατρίδα του καὶ γίνεται γεωργός).

51. Τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἡ κοινωνία.

Ὅταν ὁ θαλασσινὸς γύρισε στὴν πατρίδα του, ἔγραψε τὴν ἱστορίαν του ὅλη. Καὶ στὸ τέλος ἔγραψε γιὰ τὸ ἐπάγγελμά του στὴν κοινωνίαν μ' αὐτὰ τὰ λόγια:

«Ἄ, πόσο ἀλλιώτικη εἶναι ἡ κοινωνία ἀπὸ τὴν ἐρημιάν!

Ἐκεῖ, στὴν ἐρημιάν, ἔπρεπε μόνος νὰ φροντίσω γιὰ κάθε πρᾶμα, ποὺ θὰ μοῦ χρειαζόταν γιὰ νὰ ζήσω. Ἐδῶ ὅμως, μὲς τὴν κοινωνίαν, ὁ καθένας ἐργάζεται καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους. Γιατὶ καὶ οἱ ἄλλοι ἐργάζονται γι' αὐτόν. Ὁ καθένας ἐργάζεται γιὰ ἓνα πρᾶμα καὶ ἀπὸ αὐτὸ δίνει σὲ ὅσους ἐργάζονται γιὰ ἄλλο.

Ἐδῶ ὁ γεωργὸς δίνει ἀπὸ τοῦς καρποῦς τοῦ σ' ὅλους τοῦς ἄλλους, ποὺ δὲν εἶναι γεωργοί. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλοι δίνουν σ' αὐτὸν ἀπὸ τὰ ἔργα τους. Ὁ γεωργὸς ὀργώνει καὶ σπέρνει καὶ θερίζει καὶ ἀλωνίζει. Μὰ τὸ ἀλέτρι τοῦ τὸ φτιάνει ὁ σιδεράς, τὰ ροῦχα τοῦ ὁ ράφτης, τὰ παπούτσια τοῦ ὁ τσαγκάρης, τὸ σπίτι τοῦ ὁ χτίστης. Ἔτσι ὁ καθένας στὴν κοινωνία δὲν ἐργάζεται μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ δὲ ζῇ μόνο γιὰ τὸ ἄτομό του. Ἐργάζεται καὶ ζῇ καὶ γιὰ τοῦς ἄλλους ὅλους διαλέγοντας τὸ ἐπάγγελμα, ποὺ θέλει καὶ ποὺ μπορεῖ νὰ τὸ προκόψῃ.

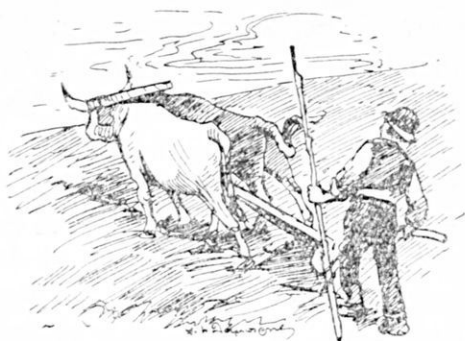
Ἐγώ, πιστεύοντας πῶς τὸ πρῶτο ἐπάγγελμα στὴν κοινωνία εἶναι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ γεωργοῦ, γεωργὸς ἔγινα, γιατί τ' ἀγάπησα κιόλας.

Μὰ καὶ πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ μὴν ἀγαπήσῃ τὴ γεωργία; Δίχως τὴ γεωργία ἡ ζωὴ θὰ ἦταν ἄγρια. Δίχως αὐτὴ οἱ ἄνθρωποι δὲ θὰ ζοῦσαν σὰν ἀδέρφια μὲς τὴν κοινωνία. Ποιὸς ξέρεῖ τί πόλεμο θὰ ἔκαναν ποιὸς νὰ πρωταρπάξῃ κἀνα λάχανο, ποὺ μόνο του θὰ φύτρωνε στὴ γῆ!»

52. Ὁ ζευγολάτης.

Ζευγαρωμένα ταιριαστὰ τὰ βόδια στὸ ζυγὸ
μὲς τὰ βαθιὰ τὰ μάτια τους τὴ συλλογὴ τους κρύβουν
καὶ στὸ χωράφι τ' ἄσπαρτο σέρνουν μὲ βῆμ' ἀργό,
σέρνουν τὸ ἀλέτρι πίσω τους καὶ κάπου κάπου σκύβουν.

Τὸ ὄνι χαράζει ἀκούραστα τ' αὐλάκι τὸ βαθύ
ξεσκάζοντας, τινάζοντας τὴν πέτρα, τὸ κοτρώνι,
καὶ ὁ ζευγολάτης ἄφωνος τὸ ἀλέτρι ἀκολουθεῖ
καὶ μὲ βουκέντρα σουβλερὴ τὰ βόδια του κεντρώνει.



Κι ὀργώνει, ὀργώνει ὅλημερίς τὸ ἀλέτρι τὸ βαρὺ
καὶ πάει ἔμπρὸς καὶ πάει ἔμπρὸς καὶ πίσω πάλι στρέφει,
γιὰ νάρθῃ ὁ σπόρος ὕστερα νὰ πέσῃ καὶ νὰ βρῇ
βαθιὰ σκαμμένο κι ἀπαλὸ τὸ χῶμα ποὺ μᾶς τρέφει.

Καὶ θὰ φυτρώσῃ καὶ θὰ βγῇ τὸ φύτρο τὸ χλωρό,
καὶ πράσινο τὸ στάχυ του τὸν ἥλιο θ' ἀντικρύσῃ,
καὶ θὰ μεστώσῃ; θὰ ψηθῇ μὲ τὸν καλὸ καιρὸ,
καὶ θὲ νὰ πάῃ στὸ μύλωνά κι ἀλεύρι θὰ γυρίσῃ.

Εὐλογημένο τρεῖς φορές τ' ἀλέτρι τὸ βαρὺ,
εὐλογημένα τρεῖς φορές τὰ βόδια, ὁ ζευγολάτης,
κι εὐλογημένη τρεῖς φορές ἡ γῆ, ποὺ καρπερὴ
μὲ δίχως βαρυγκόμηση μᾶς δίνει τὰ καλὰ της.

53. Ὁ ψαράς.

Μὲς τοῦ λιμανιοῦ ἀραγμένη
τὰ γαλήνια τὰ νερά
μιὰ ψαρόβαρκα προσμένει
τὴν αὐγούλα τὸν ψαρά.



Κι ὁ ψαράς ἀπ' τὸ καλύβι,
ποῦ προβάλλει πέρα μακριὰ
καὶ στοὺς κλάδους τῆς τὸ κρύβει
μιὰ πυκνόφυλλη μουριά,

ὅπου νάναι θὰ κινήσῃ
πρὶν ὁ ἥλιος νὰ φανῇ,
τῇ βαρκούλα του θὰ λύσῃ
καὶ θ' ἀπλώσῃ τὸ πανί.

Ἀρμενίζει ὅλη μέρα
μὲ τὴ βάρκα στ' ἀνοιχτὰ
κι ὅλο ὁ νοῦς του ἐκεῖ πέρα,
στὸ καλύβι, θὰ πετᾷ.

Βράδῳ βράδῳ θὰ γυρίσῃ,
ὡ χαρούμενη στιγμὴ,
καὶ τὰ ψάρια θὰ πουλήσῃ,
τῶν παιδιῶν του τὸ ψωμί.

54. Τὸ ναυτόπουλο.

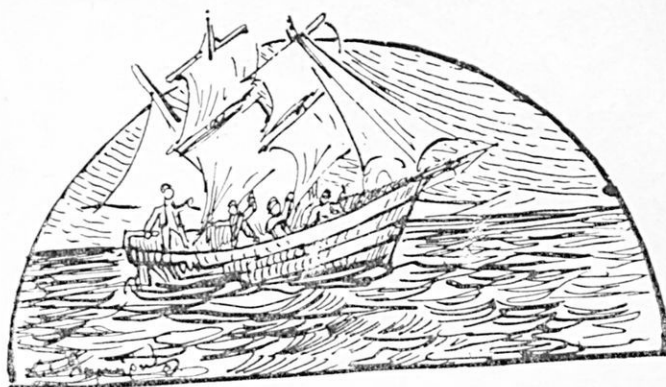
Μὲ καράβι στὰ ταξίδια
τὸ ναυτόπουλο γυρνᾷ
καὶ στῆς θάλασσας τὰ φίδια
τὰ μικράτα του περνᾷ.

Ὁ βοριάς δὲν τὸ τρομάζει,
οὔτ' ἡ ἄπιστη νοτιά,
οὔτε χιόνι οὔτε χαλάζι
οὔτε κύματα πλατιά.

Στὴ δουλειὰ πρωὶ καὶ βράδυ
μὲ τὸ στρόμπο στὸ πλευρὸ
ξερὸ τρώει παξιμάδι,
πίνει ἀκάθαρτο νερό.

Πεταχτὸ σὰν τὸ ξεφτέρι
ἀνεβαίνει στὰ πανιά
καὶ μὲ ρόζους μὲς τὸ χέρι
λύνει, δένει τὰ πανιά.

Στοῦ κινδύνου τὴν τρομάρα
τὸ φυλάει μοναχή,
τῆς μανούλας τοῦ ἡ λαχτάρα,
τῆς μανούλας τοῦ ἡ εὐχή.



55. Τὸ καράβι.

Καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά
τὴν ἄγκυρα σηκώνει,
καταβοκύρῃς στέκεται
κρατώντας τὸ τιμόνι.

Καράβι στὸ ταξίδι σου
θὰ βρῇς λιμάνια χίλια,
θ' ἀκούσῃς «Καλῶς ὤρισες»
ἀπὸ χιλιάδες χεῖλια.

Μὴν τὸ πιστέψῃς!
"Απιαστες εὐχές, π' ἀγέρας παίρνει,
καὶ τίς σκορπᾷ στὸ δρόμο
καὶ πίσω του τίς φέρνει.

Τὸ μόνο «Καλῶς ὤρισες»,
τὴ μόνη εὐχὴ ποὺ πιάνει,
θὰ τὴν ἀκούσῃς στὸ φτωχὸ
τοῦ τόπου σου λιμάνι.



56. Ὁ Ἡρακλῆς καὶ ὁ δρόμος τῆς Ἀρετῆς.

Ὅταν ὁ Ἡρακλῆς ἔγινε νέος ὡς δεκαοχτὼ χρονῶν, βρέθηκε μιὰ μέρα καθισμένος σὲ μιὰ πέτρα ἔξω ἀπὸ τὴ Θήβα, τὴν πατρίδα του. Εἶχε τὸ κεφάλι του ἀκουμπισμένο στὴ δεξιὰ παλάμη καὶ φαινόταν συλλογισμένος. Τότε εἶδε στὸ δρόμο πέρα δυὸ γυναῖκες, ποὺ ἔρχονταν πρὸς τὸ μέρος του.

Σὲ λίγη ὥρα ποὺ οἱ δυὸ γυναῖκες ζύγωσαν, ὁ Ἡρακλῆς ἔρριξε μιὰ προσεχτικὴ ματιά. Ἦταν καὶ οἱ δυὸ στὸ ἴδιο ἀνάστημα. Μὰ ἡ μία ἦταν πιὸ παχειά, βαμμένη στὸ πρόσωπο καὶ στολισμένη μὲ χρυσαφικά καὶ περπατοῦσε περήφανα καὶ συχνὰ κοίταζε δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Ἡ ἄλλη ἦταν λεπτή, μ' ἀληθινὴ ὀμορφιά, μὲ μάτια ντροπαλά, μὲ φῶρεμα ἀπλὸ καὶ καθαρὸ καὶ περπατοῦσε σεμνά.

Ἡ πρώτη, μόλις ἀντίκρουσε τὸν Ἡρακλῆ, ἔτρεξε βιαστικὰ κοντά του καὶ τοῦ εἶπε:

«Ἡρακλῆ, σὲ βλέπω πολὺ συλλογισμένον. Βέβαια, θὰ σκέπτεσαι ποῖο δρόμο ν' ἀκολουθήσης στὴ ζωὴ σου. Ἡ δὲ πρόθυμα θὰ σὲ βγάλω ἀπὸ τὴ δυσκολία αὐτή. Λοιπὸν ἓνας εἶναι ὁ δρόμος τῆς εὐτυχίας. Νὰ κάθεσαι, νὰ τρῶς, νὰ πίνης καὶ νὰ διασκεδάζης. Κι ὅσο γιὰ τὰ

λεπτά, αὐτὸ εἶναι τὸ πιὸ εὐκόλο. Εἶσαι δυνατός, νὰ παίρνῃς ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τὰ ἔχουν».

Ὁ Ἡρακλῆς τὴν κοίταξε αὐστηρὰ καὶ τὴ ρώτησε: «Καὶ ποιά εἶσαι σύ, κυρά μου, ποὺ βρίσκεις τόσο εὐκόλα τὰ πράγματα;»

«Εγὼ εἶμαι ἡ Εὐτυχία, ἀλλὰ οἱ ἐχθροί μου μέ λένε Κακία» ἀποκρίθηκε ἐκείνη κι ἔφυγε.

Ζύγωσε τότε καὶ ἡ δεύτερη γυναῖκα. Αὐτὴ ὅσο ἦταν γλυκειὰ στὴ μορφή, τόσο ἦταν αὐστηρὴ στὰ λόγια. Στάθηκε λοιπὸν μπρὸς στὸν Ἡρακλῆ καὶ τοῦ εἶπε:

«Ἡρακλῆ, εἶσαι παιδὶ ἀκόμῃ καὶ δὲν ξέρεις τὸν κόσμο. Γι' αὐτὸ τὸ θεωρῶ χρέος μου νὰ σοῦ πῶ ὅλη τὴν ἀλήθεια. Ἡ ζωὴ στὸν κόσμο δὲν εἶναι τόσο εὐκόλη. Τὸ κάθε καλὸ, ἡ κάθε εὐχαρίστηση, ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία ἀποχτιέται μόνο μὲ τὴν ἐργασία. Κι ἀληθινὴ εὐτυχία δὲν εἶναι νὰ τρώῃ καὶ νὰ πίνῃ ὁ ἄνθρωπος σὰν τὸ ζῶο, οὔτε καὶ νὰ ντύνεται καὶ νὰ στολιζέται. Ἡ ἀληθινὴ εὐτυχία εἶναι ἡ ἐργασία γιὰ νὰ ἔχῃς τὰ μέσα τῆς ζωῆς, ἡ βοήθεια ποὺ θὰ κάνῃς στοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ σ' ἀγαποῦν καὶ στὴν πατρίδα ὅλη γιὰ νὰ σὲ δοξάζῃ».

Καὶ πῶς ὀνομάζεσαι σύ, κυρία;» ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς.

«Ἀρετὴ» ἀποκρίθηκε ἐκείνη ντροπαλῶ.

«Σ' εὐχαριστῶ, κυρία μου», εἶπε πάλι ὁ Ἡρακλῆς κι ἡ Ἀρετὴ τὸν χαιρέτησε κι ἔφυγε.

Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ὁ Ἡρακλῆς ὅλη τὴ δύναμή του, ὅλη τὴν ἐξυπνάδα του, ὅλη τὴν καλοσύνη του τὴν παράδωσε στοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, στὴν πατρίδα του, στὴν Ἑλλάδα. Κι ὅταν εὐεργέτησε τὴν Ἑλλάδα

καὶ τὴ δόξασε καὶ δοξάστηκε καὶ ὁ ἴδιος, προχώρησε πρὸ πέρα, εὐεργέτησε καὶ ἄλλον κόσμον, κι ἔφερε τὴν καλοσύνη του σ' ἀνατολὴ καὶ δύση.

Ἐπιασε τὸ λιοντάρι τῆς Νεμέας καὶ τόπνιξε γιὰ νὰ ἐλευθερώσῃ ἐκεῖ τόσοις ἀνθρώπους, ποὺ δὲν τοῖς μοῦσαν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ σπίτια τους, καὶ νὰ γλυτώσῃ τὰ χρήσιμα ζῶα, ποὺ καθημερινὰ ἄρπαζε καὶ ἔτρωγε τὸ φοβερὸ θηρίο.

Σκότωσε τὴ Λερναία Ὑδρα μὲ τὰ ἐννιά κεφάλια καὶ ἔφερε στὸν τόπο ἐκεῖνο τὴν ὑγεία καὶ τὴν εὐφορία. Ξεπάστρεψε τὸν Ἑρμάνθιο κιάπρο γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὰ σπαρτά τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὴν καταστροφή.

Ἐδιώξε τίς Στυμφαλίδες ὄρνιθες γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀνθρώπους καὶ σπαρτά.

Καθάρισε τὴν κοπριά τοῦ Αὐγείου, ποὺ ἦταν ἴσαμε ἓνα βουνό, γιὰ νὰ φέρῃ τὴν ὑγεία στὴν πλούσια χώρα Ἡλίδας.

Καὶ στὴ δύση πῆγε ὁ Ἡρακλῆς νὰ δώσῃ τὸ φῶς του καὶ ἔφερε ἀπὸ κεῖ τὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

Καὶ στὸν Ἄδη ἀκόμη κατέβηκε τελευταῖα γιὰ νὰ φωτίσῃ καὶ κεῖ λιγάκι καὶ ἔφερε τὸ φοβερὸ Κέρβερο, τὸ φύλακα τοῦ Ἄδη.

Κι ὅλα αὐτὰ τὰ κατῴρθωσε ὁ Ἡρακλῆς καὶ δοξάστηκε καὶ λατρεύτηκε σὰ θεός, γιὰτὶ ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῆς Ἀρετῆς.

57. Ὁ Ἡρακλῆς ἀνασταίνει τὴν Ἀλκίησθη.

Μέσα στὰ τόσα καλὰ ποὺ ἔκαμε ὁ Ἡρακλῆς στὴν πατρίδα του ἦταν καὶ τοῦτο, ποὺ ἔκαμε στὸ βασιλιά τῶν Φερῶν Ἀδμητο.

Περνώντας μιὰ φορά στὶς ὁμορφες Φερέες, ἐκεῖ πού εἶναι σήμερα τὸ Βελεστῖνο, ὁ Ἡρακλῆς μπῆκε στὸ παλάτι τοῦ Ἀδμητου. Μὰ τί νὰ ἰδῇ!

Ὁ Ἀδμητος ἔκλαιε ἀπαρηγόρητα καὶ τραβοῦσε τὰ μαλλιά του. Ἐδῶ καὶ λίγες ἡμέρες εἶχε χάσει τὴ γυναῖκα του, τὴν Ἀλκιστη, μιὰ γυναῖκα σπάνια, πού πέθανε γι' νὰ γλυτώσῃ ἀπ' τὸ θάνατο τὸν ἄντρα της.

Μιὰ προφητεία τοῦ θεοῦ Ἀπόλλωνα εἶπε πὼς ὁ Ἀδμητος θ' ἀρρώστησῃ μιὰ μέρα καὶ θὰ πεθάνῃ. Τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὸν γλυτώσῃ, παρὰ ἂν δεχτῇ κανεὶς ἀπ' τοὺς δικούς του νὰ πεθάνῃ γι' αὐτόν.

Κι ἀληθινὰ ὁ Ἀδμητος ἀρρώστησε καὶ βογκοῦσε καὶ χαροπάλευε. Ὁ πατέρας του κι ἡ μητέρα του ἐπρότιμῃσαν τὴ δική τους ζωὴ παρὰ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ τους. Καὶ μόνο ἡ Ἀλκιστη, ἡ ἀφωσιωμένη γυναῖκα του, δέχτηκε πρόθυμα νὰ πεθάνῃ γιὰ τὸν ἄντρα της.

«Τί τὴ θέλω ἐγὼ τὴ ζωὴ σὰν πεθάνῃ ὁ ἄντρας μου; Προτιμῶ τὸ δικό μου θάνατο παρὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀνδρός μου!»

Ὁ Ἀδμητος δὲν ἤθελε μὲ κανέναν τρόπο νὰ χάσῃ ἡ γυναῖκα του τὴ ζωὴ της γιὰ νὰ γλυτώσῃ αὐτός. Μὰ ἡ Ἀλκιστη ἐπίμενε. Καὶ στὴν ἐπιμονή της ἐπάνω τὸ πῆρε ἀπόφαση νὰ πεθάνῃ. Κλείστηκε στὴν κάμαρά της καὶ σὲ λίγες ἡμέρες ἦρθε ὁ μαῦρος Χάρος καβάλα στ' ἄλογό του καὶ τὴν πῆρε.

Ὁ Ἡρακλῆς σὰν τόμαθε αὐτό, συμπόνεσε τὸν Ἀδμητο καὶ τραβάει ἴσια στὸ νεκροταφεῖο. Πάει στὸ μνήμα τῆς βασιλίσσας, κάνει τὴν προσευχή του, ἀδράζει τὴ μαρμαρένια πλάκα πού σκέπαζε τὴν πεθαμένη, μπαίνει μέσα στὸν τάφο κι ἀρπάζει τὴν Ἀλ-

κηστή να τή σηκώσει. Μὰ μόλις τήν ἄγγιξε, ἓνα βαρὺ



χέρι αἰσθάνεται στὸν ὄμο του. Ἦταν τὸ χέρι τοῦ Χάρου. «Καὶ πῶς τολμᾷς νὰ πάρῃς τὴ γυναῖ-

κα αὐτή, ἀφοῦ βλέπεις πῶς εἶναι πεθαμένη;»

Ὁ Ἡρακλῆς δὲ μίλησε. Ἄφησε γιὰ μιὰ στιγμή τὴν πεθαμένη καὶ σηκώθηκε ἄγριος ἀπ' τὴν ὀργή. Τρομερὸ πάλεμα ἄρχισε τότε πάνω στὸν τάφο τῆς βασιλίσσας. Τὰ μάρμαρα ἀνασηκώνονταν καὶ χτυποῦσαν βαριά ἐπάνω στοὺς τάφους. Τὰ κυπαρίσσια ἔτρεμαν ἀπὸ τὸ ποδοβολητὸ τοῦ Χάρου καὶ τοῦ Ἡρακλῆ καὶ ἔγερναν τὶς κορφές τους. Τὰ κόκαλα τῶν πεθαμένων ἔτριζαν. Τέτοιος ἀγῶνας δὲν ξανάγινε στὸ νεκροταφεῖο. Σὲ λίγη ὥρα ὁ Χάρος ἦταν ἀνάσκελα στὴ γῆ καὶ ὁ Ἡρακλῆς κρατώντας τὸν ἀπὸ τὰ δυὸ χέρια τοῦ εἶχε βάλει τὸ γόνατο στὸ στῆθος. Ὁ Χάρος νικήθηκε.

Ἡ Ἀλκxστη εὐθὺς τότε ξαναπῆρε τὴ ζωή, ἀνοιξε τὰ μάτια της καὶ εὐχαρίστησε τὸν ἥρωα.

58. Ὁ Θησέας καὶ ἡ πατρίδα.

Ὁ Ἡρακλῆς τῆς Ἀθήνας, λένε πολλοί, ὅταν θέλουν νὰ μιλήσουν γιὰ τὸ Θησεά.

Κι ἀλήθεια δεύτερος Ἡρακλῆς ἦταν ὁ Θησέας. Ὅταν παλικάρι ξεκίνησε ἀπὸ τὴν Τροιζῆνα νὰ ἔρθη στὴν Ἀθήνα, στὸν πατέρα του τὸν Αἰγέα, καθάρισε τὸ δρόμο ἀπ' ὅλα τὰ κακὰ στοιχεῖα, πού βασάνιζαν τὸν κόσμο.

Τὸ γίγαντα Περιφῆτη, τὸ φοβερὸ κακοῦργο, πού σκότωνε μὲ τὸ ρόπαλό του τοὺς διαβάτες, τὸν ἔστειλε στὸν Ἀδὴ δίνοντάς του μιὰ μὲ τὸ ἴδιο του τὸ ρόπαλο.

Τὸ ληστὴ τὸ Σίνη τὸν Πιτυοκάμπτη τὸν ἔσκιζε στὰ δύο ὅπως ἔσκιζε καὶ αὐτὸς τοὺς διαβάτες.

Τὸ Σκίρωνα, πού τίναζε μὲ μιὰ κλωτσιὰ τοὺς διαβάτες στὴ θάλασσα, τὸν ἔστειλε καὶ αὐτὸν στὸ βυθό της γιὰ νὰ μετρήσῃ πόσους ὡς τὰ τότε εἶχε πνίξει.

Τὸν Προκρούστη, τὸ φοβερὸ κακοῦργο μὲ τὸ θανα-
τικὸ κρεβάτι, τὸν θανάτωσε μὲ τὸν ἴδιον τρόπο πού θανα-
τώωνε.

Σὰν ἔφτασε τελευταῖα στὴν Ἀθήνα, ἔμαθε πὼς
ἦταν κι ἓνα στοιχειὸ ἀκόμη στὸ Μαραθῶνα, πού ἔκανε
μεγάλες ζημιές στὰ σπαρτά. Ἦταν ἓνας ταῦρος ἄγριος.
Ἔπρεξε καὶ, τὸν ἔπιασε καὶ τὸν πρόσφερε θυσία στὸ
θεὸ Ἀπόλλωνα.

Ἔτσι ὁ Θησέας νόμιζε πὼς γλύτωσε πιά ἡ πατρίδα
τοῦ ἀπὸ τὰ κακὰ στοιχεῖα. Μὰ ἔξαφνα μιὰ μέρα μα-
θαίνει πὼς οἱ Ἀθηναῖοι μὲ καρδιά σκισμένη ἀπὸ τὸν
πόνο ἐτοιμάζουν τοὺς ἑφτά νέους καὶ τίς ἑφτά νέες,
πού θάστελναν γιὰ τρίτη φορά τώρα στὴν Κρήτη νὰ
τοὺς φάη τὸ φοβερὸ θηρίο, ὁ Μινώταυρος. Τρέχει εὐθὺς
τότε στὸν πατέρα του καὶ τοῦ λέει:

«Πατέρα μου, πές μου τί τρέχει; Τί δυστύχημα
βρῆκε τὴν πατρίδα μας καὶ χύνει κάθε χρόνο τὸ ἁθῶο
αἷμα της;»

Κι ὁ γέρο-Αἰγέας διηγήθηκε στὸ παιδί του ὅλη τὴ
θλιβερὴ ἱστορία τοῦ Μινώταυρου. Τοῦ εἶπε πὼς κά-
ποιος Ἀθηναῖος σκότωσε στὴ φιλονικία πάνω τὸ γιὸ
τοῦ Μίνωα, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Κρήτης. Κι ἐκεῖνος κή-
ρυξε τὸν πόλεμο στοὺς Ἀθηναίους, τοὺς νίκησε καὶ
τοὺς ὑποχρέωσε στὴ φοβερὴ αὐτὴ θυσία.

Στὸ ἄκουσμα αὐτὸ ὁ Θησέας ταραχτήκε. Τὸ αἷμα
τοῦ ἀνέβηκε στὸ κεφάλι κι ἡ καρδιά του χτυποῦσε δυ-
νατά. Ἐσφίξε τὴ γροθιά του κι εἶπε:

«Πατρίδα μου, ἢ σὲ γλυτώνω ἢ χάνομαι κι ἐγὼ
μαζί σου!»

Καὶ γυρίζοντας στὸν πατέρα του εἶπε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή:

«Πατέρα μου, τὴν εὐχή σου».

Κι ὁ πατέρας μὲ συγκίνηση δέχτηκε τὴν ἀπόφαση τοῦ παιδιοῦ του.

«Ἡ εὐχή μου καὶ ἡ εὐχή ὅλης τῆς πατρίδας εἶναι μαζί σου, παιδί μου!» εἶπε ὁ γέρο-Αἰγέας.

—

Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Θησέας μὲ τοὺς ἄλλους νέους καὶ τὶς νέες μπαίνουν στὸ πλοῖο, σηκώνουν τὰ μαῦρα πανιά του καὶ φτάνουν στὴν Κρήτη. Τραβοῦν ἴσια στὸ παλάτι τοῦ Μίνωα. Ὁ Θησέας μὲ τὸ θάρρος, ποῦ τοῦ ἔδινε ἡ ἀγάπη στὴν πατρίδα, λέει στὸ Μίνωα:

«Μεγαλειότατε, ἔχω τὴν ἄδεια σου νὰ σκοτώσω τὸ Μινώταυρο;»

«Καὶ ξέρεις τί εἶναι ὁ Μινώταυρος καὶ ποῦ εἶναι ἀκόμη. ποῦ μὲ τόσο θάρρος ζητᾷς τὴν ἄδεια νὰ τὸν σκοτώσης;»

«Τὰ ξέρω ὅλα!» λέει ὁ Θησέας. «Ξέρω πὼς εἶναι τέρας ἀνθρωπόμορφο, ἄνθρωπος μὲ κεφάλι ταύρου, καὶ πὼς εἶναι ἀδύνατο νὰ βγῇ κανεὶς πίσω ἀπὸ τὸ Λαβύρινθο, κι ἂν τὸν σκοτώσῃ ἀκόμη. Μὰ αὐτὸ εἶναι δική μου δουλειά».

Ὁ Μίνωας βέβαιος, πὼς τὸ βασιλόπουλο δὲ θὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸ Μινώταυρο, ἀποκρίθηκε:

«Ἄν, παλικάρι μου, μπορέσης καὶ σκοτώσῃς τὸ Μινώταυρο, ἡ πατρίδα σου γλυτώνει γιὰ πάντα. Ἀφοῦ δὲ θὰ ὑπάρχῃ Μινώταυρος, δὲ θάχῃ τὴν ἀξίωση νὰ ἔρχονται κι οἱ νέες μὲ τοὺς νέους. Ἐμπρὸς λοιπόν».

—

Πήγαινε τώρα και να θυμάσαι τὰ λόγια μου. 'Εγὼ ἔρχομαι πίσω σου».

Γρήγορος κι εὐκίνητος πέταξε ὁ Ἴκαρος κι ἀνέβηκε ψηλὰ στὸν οὐρανό.

«Γινῆκαμε πουλιά!» φώναζε τοῦ πατέρα του, ποὺ ἀκολουθοῦσε πιὸ ἀργὰ «ὦ, τι θέλομε κάνομε!»

«'Ησυχία καὶ ταχτικά», συμβούλευε ὁ γέρος. Μὰ ὁ Ἴκαρος μόνο ποὺ γελοῦσε. Παίζοντας ἀνεβοκατέβαινε στὸν ἀέρα καὶ φώναζε:

«Γιὰ δὲς τὴ θάλασσα, πῶς ἀγριεύει καὶ ἀφρίζει! Ζηλεύει τὰ φτερά μας!»

Κατέβαινε χαμηλὰ χαμηλὰ ὡς τὰ κύματα κι ἔπειτα σὰν ἀστραπὴ πετιόταν πάλι πάνω γελώντας.

«Ὁ κόσμος εἶναι δικός μας!» φώναζε τοῦ πατέρα του. Μὰ ὁ Δαίδαλος ἀνήσυχος τὸν παρακολουθοῦσε ἀδιάκοπα μὲ τὸ βλέμμα.

Ἐξαφνα ἔβγαλε μιὰ φωνή:

«Ἴκαρε, γύρνα πίσω!»

Τὸν εἶδε ποὺ ἀνέβαινε σὰν ἀετὸς ψηλὰ καὶ τρόμος τὸν ἔπιασε. Μὲ καρδιοχτύπι, ἀλλὰ καὶ μὲ κρυφὴ περηφάνεια κοίταζε τὸ γιό του ποὺ ὅλο ἀνέβαινε ψηλότερα. Μὰ κάτι τοῦ ἔσφιγγε τὴν καρδιά καὶ τοῦ προμνηοῦσε κακό.

«Τί τρέλλα!» σκεπτόταν.

Ὁ Ἴκαρος ὅλο καὶ μίκραινε· μόλις φαινόταν τώρα σὰν τελεία στὸ κοκκινόχρυσο φῶς τοῦ ἡλίου. Ἐξαφνα ὁμως ἄρχισε νὰ χαμηλώνῃ καὶ νὰ μεγαλώνῃ στὰ μάτια τοῦ πατέρα.

Μεγάλωνε, μεγάλωνε. Τώρα ἔμοιαζε πουλί, τώρα

ἐπαιρνε ἀνθρώπινη μορφή. Καὶ φρικιασμένος ἔβγαλε ὁ Δαίδαλος μιὰ φωνή.

Τὰ φτερά ξεκολλημένα ἀπὸ τοὺς ὤμους κρέμονταν ἄχρηστα στὰ χέρια τοῦ Ἴκαρου, κι ἐκεῖνος ὁ ἴδιος γκρεμιζόταν βαρὺς σὰν πέτρα. Ὡρμησε ὁ Δαίδαλος νὰ τὸν πιάσῃ, μὰ δὲν πρόφτασε, καὶ ὁ Ἴκαρος ἔπεσε στὰ κύματα ποὺ τὸν σκέπασαν.

Ὡρες πολλὲς πετοῦσε ὁ Δαίδαλος γύρω γύρω ἐπάνω ἀπὸ τὰ νερά, ζητώντας τὸ σῶμα τοῦ γιοῦ του. Ἐπιτέλους τὸν λυπήθηκαν οἱ Νεραίδες τῆς θάλασσας, ἔφεραν τὸ σῶμα ἀπὸ τὰ βάθη καὶ τὸ σήκωσαν σ' ἓνα κύμα.

Τὸ μάζεψε ὁ Δαίδαλος στὴν ἀγκαλιά του καὶ μὲ κόπο ἔφτασε στὴ στεριά γερασμένος. Ἔθαψε τὸν Ἴκαρο κοντὰ στὴ θάλασσα γιὰ νὰ τὸν νανουρίζῃ τὸ κύμα καὶ τὰ φτερά, τὸ τελευταῖο του ἔργο, τὰ πέταξε στὴ θάλασσα. Ἐπειτα ἔφυγε καὶ κανεὶς δὲν ξέρεי ποῦ πῆγε, τί γίνηκε, οὔτε σὲ ποιὰ γῆ εἶναι ὁ τάφος του.

60. Ἡ θυσία τῆς Ἰφιγένειας.

Ὁ Πάρις, ὁ γιὸς τοῦ Τρωαδίτη βασιλιᾷ Πριάμου, ἄρπαξε τὴν ὡραία Ἑλένη, τὴ βασίλισσα τῆς Σπάρτης, καὶ τὴν πῆγε στὴν Τροία. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὸ θεώρησαν αὐτὸ προσβολὴ γιὰ τὴν Πατρίδα τους κι ἀποφάσισαν νὰ πολεμήσουν τοὺς Τρωαδίτες. Ὅλοι ἔτρεξαν πρόθυμα γιὰ τὴν τιμὴ τῆς πατρίδας καὶ μαζεύτηκαν στὴν Αὐλίδα. Ἀπὸ κεῖ θὰ ξεκινοῦσαν γιὰ τὴν Τροία. Ἐκαμαν λοιπὸν ἀρχηγὸ τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου τὸν Ἀγαμέμνονα, τὸν ἀδερφὸ τοῦ Μενελάου, τοῦ ἀντρὸς τῆς Ἑλένης, καὶ περίμεναν τὸν κατάλληλο καιρὸ γιὰ νὰ ξεκινήσουν.

Ποάματα Σπουδάματα

Τρικυμία ὅμως φοβερή δὲν ἀφήνει τὰ πλοῖα τους νὰ βγοῦν ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τῆς Αὐλίδας.

Περνοῦν ἡμέρες πολλές καὶ ἡ φοβερὴ τρικυμία δὲν παύει. Οἱ στρατιῶτες στενοχωριοῦνται. Θέλουν νὰ φτάσουν γρήγορα στὴν Τροία καὶ νὰ πολεμήσουν τοὺς ἐχθρούς. Οἱ στρατηγοὶ πάλι δὲν ξέρουν τί νὰ κάμουν καὶ ἀποφασίζουν νὰ ρωτήσουν τὸ μάντη Κάλχα γιὰ τὴν αἰτία τοῦ κακοῦ.

«Ἡ θεὰ Ἀρτέμιδα εἶναι ὠργισμένη μαζί μας, γιατί ὁ Ἀγαμέμνωνας σκότωσε στὸ κυνήγι τὸ ἱερό της ἐλάφι. Τότε μόνο ἡ θεὰ θὰ μᾶς συχωρέση καὶ θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ νὰ φύγωμε γιὰ τὴν Τροία, ὅταν ὁ Ἀγαμέμνωνας θυσιάσῃ στὸ βωμό της τὴν πρώτη θυγατέρα του, τὴν Ἰφιγένεια», εἶπε ὁ Κάλχας.

Λύπη μεγάλη ἔπεσε στὸ στρατόπεδο τῶν Ἑλλήνων. «Μπορεῖ νὰ θυσιάσῃ ὁ Ἀγαμέμνωνας τὴν ἀγαπημένη του κόρη γιὰ τὴν ἐκστρατεία;» ρωτοῦσε ὁ ἓνας τὸν ἄλλον.

«Ναί!» συλλογίζεται ὁ Ἀγαμέμνωνας. «Γιὰ τὴν πατρίδα ἀποφασίζω τὴ θυσία τῆς θυγατέρας μου. Μὰ πῶς θὰ κατορθώσω νὰ τὴν πάρω ἀπὸ τὴν ἀγκαλιὰ τῆς μάνας της;»

Αὐτὸ μόνο βρίσκει δύσκολο ὁ Ἀγαμέμνωνας καὶ στέλνει γράμμα στὴν Κλυταιμνήστρα, στίς Μυκῆνες, νὰ στείλῃ ἐκεῖ τὴν Ἰφιγένεια γιὰ ὑπόθεσι καλή.

Ἡ Κλυταιμνήστρα ὑποψιάζεται πῶς ὁ Ἀγαμέμνωνας θέλει ἴσως νὰ παντρέψῃ τὴν ἀγαπημένη τους θυγατέρα καὶ τὴ φέρνει ἡ ἴδια στὸ στρατόπεδο.

Καὶ τώρα πῶς νὰ φανερώσῃ ὁ Ἀγαμέμνωνας στὴ γυναῖκα του τὴν τρομερὴ ἀλήθεια; Πῶς νὰ τῆς πῇ νὰ

Θυσιάσουν τὴν Ἰφιγένειά τους; Μὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ ἀλλιῶς καὶ λέει καὶ στὶς δυὸ τὴν ἀλήθεια.

«Ἡ Πατρίδα ζητεῖ νὰ θυσιαστῇ ἡ ἀγαπημένη μου κόρη, καὶ ἡ γυναῖκα μου νὰ πνίξῃ τὴν πόνο της!» λέει ὁ Ἀγαμέμνωνας στὶς δυὸ γυναῖκες.

Κλαίει ἡ Κλυταιμνήστρα καὶ γονατισμένη παρακαλεῖ τὸν Ἀγαμέμνονα νὰ λυπηθῇ τὴν θυγατέρα τους.

«Τὴ λυποῦμαι κι ἐγὼ ὅπως κι ἐσύ!» ἀποκρίνεται ἐκεῖνος. «Μὰ τί μπορῶ νὰ κάμω, ἀφοῦ τὸ θέλουν οἱ θεοὶ καὶ τὸ ζητεῖ ἡ Πατρίδα;»

Ἡ Ἰφιγένεια τότε σὰ σωστὴ Ἑλληνοπούλα παρακαλεῖ τὴ μητέρα της νὰ μὴ λυπᾶται καὶ νὰ μὴν κλαίῃ, ἀφοῦ ἡ θυσία της θὰ κάμῃ καλὸ στὴν Πατρίδα, καὶ στολισμένη ὅπως ἦταν, προχωρεῖ μὲ θάρρος στὸ βωμὸ καὶ λέει στὸ μάντη:

«Κάμε, Κάλχα, γρήγορα ἐκεῖνο ποὺ ζητεῖ τὸ συμφέρον τῆς Πατρίδας».

Ὁ μάντης δακρυσμένος σηκώνει τὸ μαχαίρι γιὰ νὰ θυσιάσῃ τὴν ὠραία κόρη. Μά, ὅταν χτύπησε μὲ τὸ μαχαίρι κι ὅταν ἔφυγε τὸ πυκνὸ σύννεφο, ποὺ σκέπασε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ βωμό, εἶδε σφαγμένο ἓνα ἐλάφι κι αὐτὸ θυσίασε στὴ θεά.

Ἡ Ἰφιγένεια βρέθηκε ἀργότερα ἱέρεια σ' ἓνα μακρινὸ ναὸ τῆς Ἀρτέμιδας.

61. Ὁ Πρίαμος καὶ ὁ Ἀχιλλέας.

Ἡ τρικυμία ἔπαψε τότε εὐθύς. Σὲ λίγες ἡμέρες οἱ Ἕλληνες ἔφτασαν στὴν Τροία καὶ ρίχτηκαν μ' ὄρμη στὰ φρούρια. Μὰ ποῦ νὰ μποῦν στὴν πόλη!

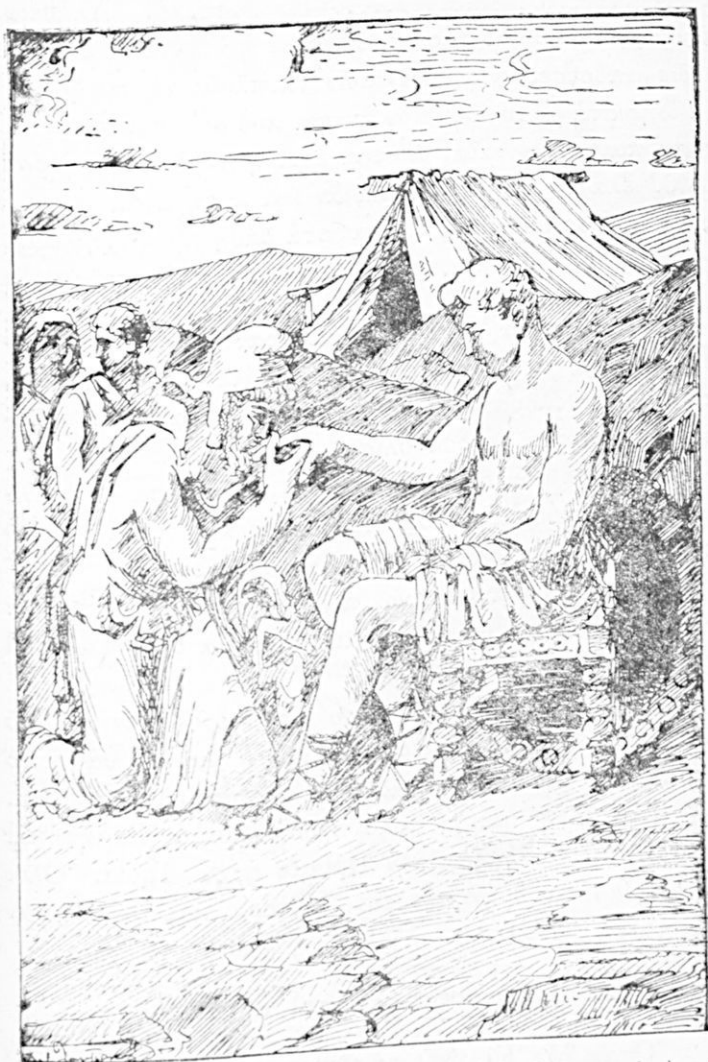
Δέκα χρόνια πολεμοῦν καὶ τίποτε δὲν κάν! Ο Τρωαδῖτες ὅχι μόνο ἀντιστέκονται γενναῖα, ἀλλὰ καὶ βγαίνουν κάποια μέρα καὶ ρίχνονται στοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἐξαναγκάζουν νὰ τραβηχτοῦν πίσω.

Μὴ τότε τρέχει ὁ Ἀχιλλέας μὲ τὰ παλικάρια του καὶ τοὺς νικᾷ καὶ τοὺς κυνηγᾷ ὥς τὰ φρούρια καὶ γυρίζει στὸ στρατόπεδο φέρνοντας τὸν ἀρχηγό τους τὸν Ἕκτορα νεκρόν.

Ὁ γέρο-Πριάμος, ὁ πατέρας τοῦ Ἕκτορα, ἔρχεται μὲ τὸ ἄρμα του κρυφὰ στὴ σκηνή τοῦ Ἀχιλλέα —εἶχε ὁδηγὸ του τὸν Ἑρμῆ— καὶ πέφτει στὰ πόδια του καὶ τοῦ φιλεῖ τὸ χέρι καὶ τὸν παρακαλεῖ μὲ δάκρυα:

«Θυμήσου τὸν πατέρα σου, ἰσόθεε Ἀχιλλέα,
ποὺ κι αὐτὸν ὅπως καὶ μένα τὸν ἡῦραν τὰ γεράματα.
Ἐκεῖνος τώρα χαίρεται κι ἀπὸ μακριὰ ν' ἀκούη
πὼς τοῦ ζῆς, κι ὀλοένα ἐλπίζει νάρθῃ μέρα
νὰ ἰδῇ τὸ γιό του, ποὺ ποθεῖ νὰ φτάσῃ ἀπὸ τὰ ξένα.
Ὅμως ὁ δύστυχος ἐγώ, ποὺ δὲ μοῦ ἔμεινε κανένα
ἀπ' τὰ παιδιά, ποὺ γέννησα καὶ δόξασαν τὸν Τροία;
Ἐφαγ' ἡ μάχη τὰ πολλὰ καὶ τὸν Ἕκτορα, ποὺ μόνος
τὴν πόλιν φύλαγε κι ἐμᾶς, τὸν σκότωσες ἐσύ.
Γι' αὐτὸ τώρα κατέβηκα στῶν Ἀχαιῶν τὰ πλοῖα
.....νὰ μοῦ τὸν ἀποδώσῃς.
Σεβάσου, γενναῖε, τοὺς Θεούς, λυπήσου με, θυμήσου
τὸν πατέρα σου. Κι εἴμ' ἐγὼ ἐλεεινότερός του,
ποὺ ἔπαθα αὐτό, ποὺ ἄνθρωπος δὲν τόπαθε ἀκόμα:
Τοῦ ἀντρός, ποὺ μὲ ὠρφάνεψε τὸ χέρι νὰ φιλήσω!»

Ὁ γενναῖος Ἀχιλλέας δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα, ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ Πριάμου. Σηκώθηκε



ἀπὸ τῆ θέσης του καὶ κρατῶντας τὸ γέροντα ἀπὸ τὸ
χέρι εἶπε:

«....."Ε, δύστυχε! 'Αλήθεια πίκρες πολλές καὶ βάσανα ὑπόφερε ἡ καρδιά σου. Πῶς μπόρεσες στῶν 'Αχαιῶν τὰ πλοῖα νάρθης μόνος νὰ ἰδῇς στὰ μάτια σου τὸν ἄντρα, ποῦ σοῦ σκότωσε τόσα παιδιὰ γενναῖα; Σίδερα ἔχει ἡ καρδιά σου, γέρο! 'Αλλ' ἔλα τώρα κάθισε καί, ἂν καὶ λυπημένοι, τοὺς πόνους μας ἄς κλείσωμε στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μας, γιατί τίποτα δὲν ὠφελοῦν τὰ μαῦρα κλάματά μας!»

Αὐτὰ εἶπε ὁ 'Αχιλλέας καὶ κράτησε μαζί του τὸν Πρίαμο ὡς τὴν ὥρα, ποῦ οἱ ὑπηρέτριες κρυφὰ ἀπὸ τὸ γέροντα ἔλουσαν τὸ νεκρὸ τοῦ "Εκτορα καὶ τὸν μύρωσαν καὶ τὸν νεκροστόλισαν.

"Επειτα τὸν ἔβαλε μόνος του στὴν κάσα ὁ 'Αχιλλέας καὶ πρόσταξε τοὺς στρατιῶτες καὶ τὸν ἀνέβασαν στὸ ἄρμα τοῦ Πριάμου λέγοντας στὸ γέρο:

«Γέροντα ἔγινε κεῖνο, ποῦ ποθοῦσε ἡ ψυχὴ σου. 'Ο νεκρὸς τοῦ γιοῦ σου εἶναι στὸ ἄρμα σου. Τὸ πρῶτ' εἶσαι ἐλεύθερος νὰ φύγης».

"Επειτα παράθεσε δεῖπνο στὸ γέρο-Πρίαμο, τοῦ ὑποσχέθηκε δώδεκα μέρες ἀνακωχὴ γιὰ νὰ θάψῃ τὸ γιό του καὶ τὸν ἔβαλε νὰ κοιμηθῇ σ' ἀναπαυτικὸ κρεβάτι.

Τὴν ἄλλη μέρα, πολὺ πρῶί, ἦρθε ὁ 'Ερμῆς καὶ κρυφὰ πάλι ὠδήγησε τὸν Πρίαμο στὴν Τροία. "Ολοι οἱ Τρωαδῖτες θρήνησαν τὸν "Εκτορα καὶ τὸν ἔθαψαν μὲ τιμὲς μεγάλες.

62. 'Ο 'Οδυσσεύς στὸ νησί τῆς Καλυψῶς.

"Οταν οἱ "Ελληνες κυρίεψαν τὴν Τροία, ἔφυγαν γιὰ τὴν πατρίδα τους, ὁ κάθε ἀρχηγὸς μὲ τὰ πλοῖα του καὶ μὲ τοὺς συντρόφους του.



Ὁ Ὀδυσσεύς, πὺν πέρασε τὰ πλεονά βράσανα
ἔσπου νὰ γυρίση στὴν Ἰθάκη, φτάνει μόνος του καὶ
διχῶς πλοῖο στὸ νησί τῆς Καλυψῶς.

Ἡ νύμφη Καλυψὼ κατοικεῖ ὀλομόναχῃ στὸ νησί τῆς Ὠγυγίας μέσα σ' ὁμορφες σπηλιές. Ποτὲ ὡς τώρα, ποὺ βγαίνει ἐκεῖ ὁ Ὀδυσσεύς, δὲν ἔχει πατήσει ἄνθρωπος στὸ νησί τῆς ὠραίας νύμφης.

Μολαταῦτα ἡ Καλυψὼ φιλοξενεῖ τὸν Ὀδυσσεά καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ μείνῃ ἐκεῖ, μέσα σ' ὅλα τ' ἀγαθά, καὶ τοῦ ὑπόσχεται νὰ τὸν κάμῃ ἀγέραστον κι ἀθάνατον.

Μὰ ὁ Ὀδυσσεύς μὲ κανέναν τρόπο δὲ θέλει νὰ μείνῃ ἐκεῖ.

Ἡ θεὰ τὸν ντύνει μὲ λαμπρὰ φορέματα καὶ τὸν τρέφει μὲ θεϊκὰ φαγιά καὶ τοῦ κάνει χίλια дуὸ γιὰ νὰ ξεχάσῃ τὴν πατρίδα του.

Ὁ Ὀδυσσεύς ὅμως κατεβαίνει καθημερινὰ στὴν ἀκρογιαλιά καὶ βλέπει τὴ θάλασσα καὶ κοιτάζει μακριὰ στὸν ὀρίζοντα κι ἀναστενάζει καὶ λέει:

«Ἀχ! τίποτα γλυκότερο δὲν ἔχει ἀπ' τὴν πατρίδα κι ἀπ' τοὺς γονεῖς ὁ ἄνθρωπος, καὶ σπίτι εὐτυχισμένο σὲ ξένη γῆ ἂν κατοικῇ, μακριὰ ἀπ' τοὺς δικούς του».

Ἐφτὰ ὀλόκληρα χρόνια λιώνει ἐκεῖ ἡ καρδιά τοῦ Ὀδυσσεά καὶ στὸ τέλος μὲ τὴν ἀπόφασιν ὅλων τῶν θεῶν ἡ θεὰ Καλυψὼ τὸν ἀφήνει νὰ φύγῃ γιὰ τὴν ἀγαπημένη του πατρίδα.

63. Ὁ γυρισμός.

Μὲ δάκρυα σὲ χαιρετῶ, πατρίδα μου μικρή,
ποὺ σὲ γαλαζία θάλασσα κοιμᾷσαι δροσερή,
ποὺ κῦμα ταξιδιάρικο αἰῶνια σὲ χτυπᾷ
καὶ στὰ ψηλὰ περγιάλια σου ἀσημωμένο σπᾷ.

Ἐδῶ τὸ φῶς ἀντίκρυστα τοῦ ἡλίου μιὰ φορά,
ἔδῶ τὴν πρώτη ἐνίωσα τῆς γῆς αὐτῆς χαρά,
ἔδῶ πρωτοαγνάντεψα τ' ἀτέλειωτο νερὸ
καὶ πήδησα ἐδῶ κι ἔτρεξα παιδάκι ζωηρό.

—

Μὲ δάκρυα σὲ χαιρετῶ, πατρίδα μου μικρή,
νεράιδα τς ἄσπρης θάλασσας, νυφούλα δροσερή.
ὦ! δέξου με στὶς ἡσυχες νὰ τρέξω λαγκαδιές,
νὰ βλέπω τὸ γλυκό σου φῶς, νὰ νιώθω μυρουδιές.





64. Ὁ θάνατος τῆς Παπαρούνας.

Ἦταν ἀνοιξη. Παντοῦ καλοσύνη. Ὁ οὐρανὸς ἐπάνω καταγάλανος καὶ τὰ χωράφια κάτω καταπράσινα.

Στὴν ἄκρη ἐνὸς χωραφιοῦ, ἐκεῖ ποὺ τελείωνε τὸ σπαρμένο σιτάρι, ἦταν φυτρωμένη μιὰ Ἀγριοβιολέττα. Ἡ Ἀγριοβιολέττα ἦταν ἀνθισμένη· εἶχε ἄνθη σὰ δυὸ γαλανὰ ματάκια, καὶ κοίταζε γύρω τί γινόταν στὴ γειτονιά καὶ μισόκλεινε τ' ἄνθη της, γιατί τὴν πείραζε πολὺ τὸ φῶς.

Λίγο παρέκει, μέσα στὸ πράσινο σιτάρι, καμάρωνε μιὰ Παπαρούνα ψηλὴ ψηλὴ. Ἐπειδὴ ἦταν Κυριακή, φοροῦσε τὸ πράσινο φόρεμα καὶ τὸ κόκκινο φέσι της καὶ νόμιζε πιά πὼς αὐτὴ εἶναι κι ἄλλη δὲν εἶναι.

Ἡ Ἀγριοβιολέττα τὴν ἔβλεπε κι ἔλεγε μὲ τὸ νοῦ της.

«Τί ὁμορφὴ, ἀλλὰ καὶ τί φαντασμένη!»

Καὶ ἡ Παπαρούνα μόλις καταδέχτηκε νὰ κοιτάξῃ μὲ τὴν ἄκρη τοῦ ματιοῦ τὴν Ἀγριοβιολέττα κι εἶπε:

«Τί καλὴ, μὰ καὶ τί πρόστυχη!»

Δέν τὸ φανέρωσε ὅμως ἡ μιὰ στήν ἄλλη τί συλλογιζόταν καὶ πρώτη ἡ Παπαρούνα εἶπε μὲ λίγο περιπαιχτικὸ τρόπο:

«Καλημέρα, γειτόνισσα!»

«Καλὴ σου ἡμέρα!» ἀποκρίθηκε ξερὰ ἡ Ἀγριοβιολέττα.

«Κάτι βλέπω μὲ τὸ καθημερινό σου φόρεμα σήμερα; Δὲ σοῦ τελείωσε ἡ μοδίστρα τὸ καινούργιο;» λέει ἡ Παπαρούνα γιὰ νὰ τὴν πειράξῃ.

«Οὔτε παράγγειλα φόρεμα, οὔτε φροντίζω πῶς νὰ εἶμαι ντυμένη· δὲ μὲ ξιππάζουν τὰ φανταχτερὰ χρώματα. "Ο,τι μ' ἀρέσει τὸ ἔχω. "Ἐχω τὴ μυρουδιά μου!» Ἀποκρίνεται ἡ Ἀγριοβιολέττα.

«Ἄς εἶναι. Καθένας ἔχει τὴν ιδέα του. Ἐμένα μοῦ ἀρέσει νὰ εἶμαι καλοντυμένη. Πῶς σοῦ φαίνεται τὸ φόρεμά μου καὶ τὸ φέσι μου;».

«Πολὺ ὠραῖα. Νὰ τὰ χαρῆς!»

«Ἀπὸ μακριὰ δὲ βλέπεις τίποτε. Πῶς δὲν ἔρχεσαι κοντύτερα; Δὲν καταλαβαίνω τὴ μανία ποὺ ἔχεις νὰ κάθεσαι ὀλοένα ἔξω ἀπὸ τὸ χωράφι, χωριστὰ ἀπὸ μᾶς. Τάχα πῶς δὲν ἔχεις καλὰ φορέματα; Αὐτὸ δὲν πειράζει· ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀκατάδεχτη».

Ἦλεγε αὐτὰ ἡ Παπαρούνα καὶ καμάρωνε καὶ κουνοῦσε δεξιὰ κι ἀριστερὰ τὸ κεφάλι καὶ τὸ κόκκινον φέσι της.

Καὶ ἡ Ἀγριοβιολέττα πειραγμένη τῆς ἀποκρίνεται:

«Εἶναι περιττὸ νὰ κάνης προσκλήσεις, ἀφοῦ δὲν εἶσαι στὸ σπίτι σου. Αὐτοῦ ποὺ κάθεσαι θρονιασμένη καὶ καμαρώνεις, δὲν εἶναι γιὰ τὰ μοῦτρα σου θέση, εἶναι γιὰ τὰ σιτάρια. Ἐγὼ εἶμαι δῶ παράμερα καὶ

μόνη, μὰ ὁ τόπος εἶναι δικός μου καὶ εἶμαι ἡσυχῇ».

Αὐτὰ εἶπε καὶ γύρισε τὰ γαλανὰ ματάκια τῆς ἀπὸ τὴν ἄλλῃ μεριά καὶ κοίταζε μιὰ λευκὴ πεταλούδα, ποὺ πετοῦσε καὶ στέγνωνε τὰ φτερά τῆς στὸν ἥλιο.

Ἡ Παπαρούνα δάγκασε τὰ χεῖλη τῆς καὶ δὲν ἀποκρίθηκε. Ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα γύρισε καὶ εἶπε σὲ μιὰ ἀρρωστημένη Ἀνεμώνη, ποὺ ἔμενε κεῖ κοντὰ γιὰ ν' ἀλλάξῃ τὸν ἀέρα τῆς:

Μερικοὶ μερικοὶ, ἂν καὶ αὐθάδεις, καταλαβαίνουν τουλάχιστο τὴ θέση τους καὶ δὲν ἔρχονται ν' ἀνακατωθοῦν μὲ τοὺς καλύτεροὺς των».



Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα κι ἦρθε στὸ χωράφι ὁ χωρικός, ποὺ τὸ εἶχε σπείρει, νὰ ἰδῇ πῶς πηγαίνει τὸ σιτάρι. Τὴ χλωμὴ Ἀνεμώνη δὲν τὴν πρόσεξε κἀν, τὴν πάτησε μὲ τὸ βαρὺ τσαρούχι του καὶ τὴν ἔσκασε. Τὴν Παπαρούνα ὅμως τὴν εἶδε ἀπὸ μακριὰ μὲ τὸ κόκκινο φέσι τῆς.

«Παλιοβότανο! **Μοῦ** χαλᾶς τὸ σιτάρι!» εἶπε καὶ

ἄπλωσε τὰ χοντρά του δάχτυλα, τὴν ἔπιασε, τὴν ῥίζωσε καὶ τὴν πέταξε παρέκει, κοντὰ στὴν Ἀγριοβιολέττα. Ἐπειτα κοντοστάθηκε καὶ κοίταξε γύρω του εὐχαριστημένος.

«Κάτι μοσχοβολάει ἐδῶ!» εἶπε. «Καμιὰ Ἀγριοβιολέττα θ' ἀνθίζει! Νά την!»

Καὶ πέρασε κοντὰ της χωρὶς νὰ τὴν πειράξῃ, πρόσεξε μάλιστα μήπως τὴν πατήσῃ, καὶ ἔφυγε.

Ἡ Παπαρούνα ἔμεινε πεσμένη ἐκεῖ κάτω. Τὸ πράσινό της φόρεμα εἶχε ζαρῳσεῖ, τὸ κόκκινό της φέσι εἶχε σκονιστῇ καὶ σκιστῇ. Ὡς τὸ βράδυ ξεψύχησε.

Ἐνα ἀγκάθι γυρίζει καὶ λέει τῆς Ἀγριοβιολέττας:
«Καλὰ νὰ πάθῃ! Γιατί πῆγε καὶ φύτρωσε κεῖ ποὺ δὲν τὴν ἔσπειραν;»

«Τώρα εἶναι ἁμαρτία νὰ τὴν κακολογᾷς!» ἀποκρίνεται συμπονετικὰ ἡ Ἀγριοβιολέττα.

Κι ἔσκυψε λυπημένη καὶ δυὸ δάκρυα σὰ δυὸ σταλαματιᾶς δροσιᾶς ἔπεσαν ἀπὸ τὰ γαλανὰ ματάκια της.

65. Ἡ ξαδέρφη τῆς τριανταφυλλιᾶς.

Τὰ ἀγριολούλουδα τοῦ κάμπου εἶχαν μεγάλη φιλονικία μεταξύ τους ποῖο τάχα ἀπ' ὅλα εἶναι τὸ πιὸ εὐγενικό. Τὸ καθένα ἔλεγε τὸν ἑαυτό του καὶ ἔφερνε γιὰ ὑποστήριξη τὰ καλοχρωματισμένα ἄνθη του ἢ τὰ δροσερὰ φύλλα του ἢ τὴ γλυκειὰ μυρουδιά του.

Ἐξαφνα νὰ καὶ ἡ τσουκνίδα στῇ μέσῃ! «Ὅλοι ἀπόρησαν, ἅμα τὴν εἶδαν. Τί εἶχε τάχα νὰ τοὺς εἰπῇ; Νὰ παινευτῇ γιὰ τὴν εὐγένειά της; Ἀλλὰ δὲ σκύβει λίγο νὰ ἰδῇ τὸ πρόσωπό της στὸ νερὸ καὶ νὰ ἡσυχάσῃ;

Μολαταῦτα ἡ Τσουκνίδα, χωρὶς νὰ δώσῃ προσοχὴ στὰ μουρμουρίσματα τῶν ἄλλων, ἀρχίζει νὰ φωνάζῃ

βραχνά βραχνά κουνώντας τ' άγκισθωτά της φύλλα:

«Καλέ, ποιός μιλεῖ ἐδῶ γιά εὐγένεια; Μήπως τὸ Θυμάρι ποὺ καπνίζει τοὺς φούρνους τοῦ χωριοῦ ἢ μήπως ἡ κυρά Ρίγανη ποὺ νοστιμίζει τὰ ψητὰ τοῦ μαγειρειοῦ ἢ μήπως ἡ κυρά Μολόχα, ἡ μαλαχτική, ποὺ στολίζει τὰ φαρμακεῖα ἢ μήπως τὸ Χαμομήλι μὲ τὰ κίτρινα μοῦτρα του; Κανένας ἄλλος ἀπὸ μένα δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καυχήθῃ γιά εὐγένεια!»

—
"Ὅλα τ' άγριολούλουδα, ἅμα ἄκουσαν τὰ λόγια αὐτά, ξαφνίστηκαν. Δὲν περίμεναν τόση αὐθάδεια ἀπὸ τὴν Τσουκνίδα. Μερικὰ κράτησαν τὰ γέλια, μὰ θύμωσαν στὰ σωστά. Μονάχα τὰ πιὸ μικρά δὲν ἔδειχναν τὰ αἰσθήματά τους, γιὰτὶ φοβοῦνταν τ' άγκίσθια της.

᾽Ὡστόσο ἡ Τσουκνίδα δὲν πρόσεξε σὲ τίποτε πάλι καὶ εἶπε δυνατώτερα:

«Μοῦ φαίνεται παράξενο ν' άπορῆτε γιά τὴν εὐγένειά μου, ἐκτὸς ἂν κάνετε ἐπίτηδες τὸν κουτό. Νὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω λοιπόν. Ποιό εἶναι τὸ πιὸ εὐγενικὸ φυτὸ τοῦ κόσμου; "Ὅλοι θ' άποκριθῆτε: ᾽Η Τριανταφυλλιά. Λοιπόν ἐγὼ εἶμαι ξαδέρφη τῆς Τριανταφυλλιάς!»

Μὲ τὰ λόγια αὐτά τῆς Τσουκνίδας ὅλα πιά τὰ άγριολούλουδα ἄρχισαν νὰ φωνάζουν. Κάθε ἄλλο περίμεναν ἀπὸ τὴν Τσουκνίδα, μὰ ὄχι αὐτό. Τότε τὸ Θυμάρι, ποὺ εἶχε προσβληθῇ γιά ὅσα τοῦ εἶπε, τῆς φωνάζει μὲ θυμό:

«Ξαδέρφη τῆς Τριανταφυλλιάς ἐσύ, ἀπὸ ποῦ καὶ ὡς ποῦ;»

«Θὰ σοῦ τὸ άποδείξω άμέσως».

«Βέβαια, νά τὸ ἀποδείξεις!» φωνάζει καὶ ἡ Ρίγανη μὲ θάρρος.

«Ἀφοῦ εἶσαι ξαδέρφη τῆς τριανταφυλλιᾶς, θὰ τῆς μοιάζης» εἶπε καὶ τὸ Χαμομήλι, ποὺ εἶχε γίνει λευκὸ σὰν τὸ πανὶ ἀπὸ τὴν προσβολὴ τῆς Τσουκνίδας.

«Βέβαια, τῆς μοιάζω!» λέει ἡ Τσουκνίδα.

—
«Ὅλα τ' ἀγριολούλουδα ἀνασηκώθηκαν στὶς ρίζες τοὺς γιὰ νὰ ἰδοῦν σὲ τί τῆς μοιάζει. Ἀλλὰ κανένα δὲν μποροῦσε νὰ βρῇ καμιὰ ὁμοιότητα.

«Ποῦ εἶναι τὰ ὠραῖα σου τριαντάφυλλα;» ρωτᾷ τὸ Θυμάρι.

«Τριαντάφυλλα δὲν ἔχω», ἀποκρίνεται λίγο ταπεινωμένη ἡ Τσουκνίδα.

«Τότε τί ἔχεις; Σὲ τί μοιάζεις τῆς ξαδέρφης σου;» φωνάζουν πεντέξι ἀγριολούλουδα, ποὺ πνίγονταν ἀπὸ ἀνυπομονησίᾳ!

«Ἐχω κι ἐγὼ ἀγκάθια! Σ' αὐτὸ μοιάζω τῆς ξαδέρφης μου, τῆς Τριανταφυλλιᾶς».

Τότε ἔγινε πιά σωστὴ ὀχλοβοή. Σφυρίγματα, φωνές, γέλια.

«Εἶδες ἐκεῖ;» φώναζαν ἀναμεταξύ τοὺς τ' ἀγριολούλουδα, «ὠραῖα ὁμοιότητα. Δὲ βρῆκε νὰ πάρη κανένα προτέρημα τῆς τριανταφυλλιᾶς καὶ τῆς ἔμοιασε μονάχα σ' ἓνα ἐλάττωμά της καὶ καμαρώνει γι' αὐτὸ καὶ θέλει νὰ μᾶς κάμη τὴν ξευγενισμένη».

Ἡ Τσουκνίδα καταντροπιασμένη πῆγε καὶ κρύφτηκε σ' ἓνα χαντάκι. Τ' ἀγκάθια της ἀπὸ τὸ θυμὸ ἔγιναν πιδὲ μεγάλα. Αὐτὴ ὅμως ὅσο τὰ βλέπει, τόσο καμαρώνει καὶ θαρρεῖ πὼς μοιάζει πιδὲ πολὺ τῆς Τριανταφυλλιᾶς.



66. Τὰ λουτρά τοῦ κόρακα.

· Ὁ μαῦρος κόρακας ψηλά
πετώντας στὸν ἀέρα
εἶδε τρεῖς γῆνες κάτ'απ' ὅπου
ποὺ λούζονταν μιὰ μέρα
καὶ εἶπε: 'Απ' τὸ λούσιμο
θ' ἀσπρίσανε κι ἐκεῖνες.
Κι ἐγὼ θὰ πάω νὰ λουστῶ
ν' ἀσπρίσω σὰν τίς γῆνες.

Πάει καὶ πέφτει στὸ νερὸ
εὐθύς, τὴν ἴδια ὥρα,
κι ἀρχίζει τὰ λουσίματα
καὶ λούζεται ὡς τώρα....
Μὰ πᾶνε τοῦ κακόμοιρου
οἱ κόποι του χαμένοι!
Μαῦρον τὸν ἐπλάσε ὁ Θεὸς
καὶ πάντα μαῦρος μένει.



67. Ὁ τραγουδιστής καὶ ἡ χορεύτρα.

Ἐκεῖ στ' ἀλώνια τοῦ χωριοῦ, πού ἀλωνίζουν οἱ χωρικοὶ τὰ γεννήματά τους, τὰ μεγάλα ἐκεῖνα μυρμήγκια, τὰ μαῦρα, πῆγαν κι ἔχτισαν τὴ φωλιά τους. Αὐτὸ τὸ ἔκαμαν ἐξεπίτηδες γιὰ νάχουν κοντά τους πολλή καὶ καλὴ τροφή, τὰ σπειριὰ τοῦ σιταριοῦ, τοῦ κριθαριοῦ καὶ τοῦ ἀραποσιτιοῦ, πού θὰ τοὺς προμήθευαν θέλοντας καὶ μὴ οἱ γεωργοί.

Τὰ μυρμήγκια καλοπερνοῦσαν καὶ μεγάλωναν καὶ πλήθαιναν. Ἐγίναν τόσα πολλὰ, ὥστε ἔκαμαν δικό τους βασίλειο καὶ δικό τους βασιλιά.

Ὁ βασιλιάς τους ἦταν ἓνας γερομύρμηγκας φρόνιμος καὶ γενναῖος, ὅπως πρέπει νάναι κάθε βασιλιάς, καὶ φοροῦσε κι αὐτὸς χρυσὴ κορώνα στὸ κεφάλι καὶ κρατοῦσε σκῆπτρο βασιλικό. Ἡ κορώνα του ἦταν ἓνα μικρὸ κομματάκι χρυσάφι, στρογγυλὸ καὶ σκαλισμένο κατὰ τέτοιον τρόπο, πού στεκόταν πολὺ ὁμορφα στὸ κεφάλι του. Τὸ εἶχαν βρεῖ μέσα στὴν κασέλα μιᾶς χωρικῆς οἱ στρατιῶτες του σὲ κάποια ἐκστρατεία καὶ τὸ πῆραν λάφυρο καὶ τὸ χάρισαν στὸ βασιλιά τους. Τὸ σκῆπτρο τὸ εἶχε βρεῖ ὁ ἴδιος μιὰ μέρα στ' ἀλώνια. Δὲν ἦταν τίποτε ἄλλο παρὰ ἓνα κλειδάκι ρολογιοῦ, πού

ἔπεσε ἀπὸ τὴν ἄλυσίδα τοῦ ἀγροφύλακα τοῦ χωριοῦ· ἀδιάφορο ὅμως, ἅμα ἦρθε σὲ χέρια βασιλικά, πῆρε ἀξία κι αὐτό.

Ὁ βασιλιάς εἶχε καὶ ἅμαξα δική του. Ἦταν μιὰ καρυδόφλουδα καὶ τὴν ἔσερναν δυὸ μαῦροι κύνθαιοι, γρήγοροι καὶ καλοθρεμμένοι, ὅπως εἶναι ὅλα τὰ βασιλικά ἄλογα. Μὲ τὴν ἅμαξα αὐτὴ πῆγαινε συνήθως περίπατο, γιατί ἦταν ἡλικιωμένος πολὺ, μὲ μαλλιά κάτασπρα, ὁ μεγαλειότατος.

Ἔτσι ὁ βασιλιάς εἶχε ὅλα τὰ καλὰ κι ἀκόμα εἶχε καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ του. Ἀλλὰ δὲν ἦταν εὐτυχισμένος· στενοχωριόταν, ἐπληττε, δὲν ἔβρισκε σὲ τίποτε εὐχαρίστηση.

Μιὰ μέρα ἔξαφνα μεγάλη ταραχὴ ἔγινε στὸ βασιλειό του. Ἐνα τάγμα στρατιωτῶν του, ποὺ εἶχε κάμει μακρινὴ ἐκστρατεία, γύριζε ὕστερα ἀπὸ λαμπρὴ νίκη κι ἔφερεν μαζί μὲ πολλὰ λάφυρα καὶ τέσσερες αἰχμαλώτους δεμένους.

Ὁ βασιλιάς ἀπὸ τὸν ἐξώστη τοῦ παλατιοῦ του μὲ τὴν κορώνα στὸ κεφάλι καὶ τὸ σιῆπτρο στὸ δεξιὸ χέρι εὐχαριστοῦσε τὸ στρατό του, ποὺ ἔκανε παρέλαση μὲ μεγάλη τάξη καὶ φώναζε. Ζήτωωω!

Ὑστερα πρόσταξε κι ἔφεραν μπροστά του τοὺς αἰχμαλώτους γιὰ ν' ἀποφασίσῃ τὴν τύχη τους.

Ὁ πρῶτος αἰχμάλωτος ἦταν μιὰ ἀράχνη.

«Πῶς ὀνομάζεσαι ἐσύ;» ρώτησε ὁ βασιλιάς.

«Ἀράχνη» ἀποκρίθηκε ἐκείνη ταπεινὴ καὶ λύγισε τὰ μπροστινὰ τῆς πόδια καὶ τὸν προσκύνησε.

«Ποῦ γεννήθηκες;» ρώτησε πάλι ὁ βασιλιάς.

«Γεννήθηκα μέσα σ' ἓνα σκοτεινὸ ὑπόγειο τοῦ

μύλου» ἀποκρίθηκε ἐκείνη. Ἄφοῦ τὴν ἐξέτασε καὶ γιὰ ἄλλα πολλὰ ὁ βασιλιάς, στὸ τέλος τὴ ρώτησε:

«Τί τέχνη ξέρεις;»

«Ξέρω νὰ ὑφαίνω» εἶπε ἡ ἀράχνη. Στὴν ὑφαντικὴ δὲν μὲ φτάνει κανεὶς. Εἶμαι ἡ πρώτη ὑφάντρα τοῦ κόσμου».

«Καλά» εἶπε ὁ βασιλιάς «θὰ ὑφάνης πανικὰ γιὰ τὸ παλάτι καί, ἂν μ' εὐχαριστήσης, θὰ σὲ ἐλευθερώσω, ἀλλιῶς θὰ προστάξω τοὺς στρατιῶτες μου νὰ σὲ κάμουν κομμάτια. Κλεῖστε τὴν σὲ μιὰ φυλακὴ ν' ἀρχίσῃ ἀμέσως τὴν ἐργασία».

Ἔτσι πρόσταξε ὁ βασιλιάς καὶ χτύπησε κάτω τὸ σκῆπτρο. Εὐθὺς ἓνας λοχίας μὲ δέκα στρατιῶτες ἔσυραν τὴν Ἀράχνη ἀπὸ τὰ πόδια, τὴν ἐκλείσαν στὴ φυλακὴ καὶ ἔφεραν τὸ δεῦτερο αἰχμάλωτο στὸ βασιλιά.

—
Ὁ δεῦτερος αἰχμάλωτος ἦταν μιὰ μέλισσα. Ὁ βασιλιάς ρώτησε καὶ αὐτὴ γιὰ τ' ὄνομά της καὶ αὐτὴ ἀποκρίθηκε πὼς ὀνομάζεται Μέλισσα καὶ τὸν προσκύνησε. Ὑστερα τὴ ρώτησε ποῦ γεννήθηκε καὶ ἀποκρίθηκε πὼς γεννήθηκε μέσα σ' ἓνα κοφίνι, ποὺ κατοικοῦσαν πολλὲς μέλισσες.

Στὸ τέλος τὴ ρώτησε:

«Ξέρεις καμιὰ τέχνη;»

«Βέβαια, Μεγαλειότατε, κάνω περίφημα γλυκά. Δὲ μὲ φτάνει κανεὶς στὴ τέχνη αὐτὴ».

«Καλά!» εἶπε ὁ βασιλιάς «θὰ μοῦ κάμης ὅλα τὰ γλυκά, ποὺ θὰ χρειαστῶ γιὰ τίς γιορτὲς ποὺ ἔχομε, ἅμα στρώσουν τ' ἀλώνια οἱ χωρικοί, καὶ ὕστερα θὰ σὲ ἐλευθερώσω, ἂν μείνω εὐχαριστημένος, ἀλλιῶς θὰ προστάξω τοὺς στρατιῶτες μου νὰ σοῦ κόψουν τὸ κε-

φάλι. Κλειΐστε κι αὐτὴν ν' ἀρχίσῃ τὴν ἐργασία».

Καὶ χτύπησε πάλι τὸ σκῆπτρο κάτω καὶ ὁ λο-
χίας μὲ τοὺς στρατιῶτες φυλάκισαν τὴ μέλισσα καὶ
ἔφεραν τὸν τρίτο αἰχμάλωτο.

—
'Αλλ' ὁ βασιλιάς εἶπε:

«Φέρτε καὶ τὸν τελευταῖο μαζί νὰ τελειώσωμε,
γιατὶ ἔχω καὶ ἄλλες ὑποθέσεις στὸ Κράτος.

Ἐφεραν λοιπὸν καὶ τοὺς δυὸ μαζί. Ἦταν μιὰ ἀ-
κρίδα κι ἓνας τζίτζικας. Ἀφοῦ ρώτησε τὰ συνηθι-
σμένα κι αὐτοὺς καὶ τοῦ εἶπαν ἡ μία πῶς γεννήθηκε
στὴ ρίζα τοῦ θυμαριοῦ καὶ ὁ ἄλλος στὸν κάτω κόσμος,
ρώτησε τελευταῖα.

«Τί τέχνη ξέρετε;»

«Ἐγὼ τραγουδῶ» ἀποκρίθηκε ὁ Τζίτζικας.

«Κι ἐγὼ χορεύω», εἶπε ἡ Ἀκρίδα.

«Ὁραῖα! φώναξε μὲ θυμὸ ὁ βασιλιάς καὶ χτύπησε»
μὲ τόση δύναμη τὸ σκῆπτρο, ὥστε τρόμαξαν καὶ οἱ
αὐλικοὶ καὶ οἱ στρατιῶτες καὶ οἱ αἰχμάλωτοι.

«Δηλαδή δὲν κάνετε τίποτε, εἶστε σωστοὶ ἄεργοι.
καὶ σᾶς πρέπει κόψιμο καὶ τῶν δύο».

«Μεγαλειότατε», εἶπε μὲ θάρρος ὁ Τζίτζικας, ἐνῶ
ἡ Ἀκρίδα ἔτρεμε ἀπὸ φόβο. Πῶς δὲ κάνομε τίποτε;
Πρῶτα πρῶτα δὲν πειράζομε κανέναν. Ὑστερα μολονότι
δὲν ξέρομε κι ἐγὼ καὶ ἡ κυρία ἐδῶ οὔτε νὰ ὑφαίνωμε,
ὅπως ἡ Ἀράχνη, οὔτε νὰ κάνωμε γλυκά, ὅπως ἡ Μέ-
λισσα, μολχαῦτα ὅλοι μᾶς ἀγαποῦν. Ὅλα τὰ ἔντομα
καὶ τὰ φυτὰ τοῦ κάμπου καὶ τοῦ βουνοῦ ἐμεῖς τὰ δια-
σκεδάζομε, ἐμεῖς τὰ κάνομε νὰ μὴ στενοχωριοῦνται
τὸ καλοκαίρι πού οἱ ἡμέρες εἶναι μεγάλες καὶ ὁ ἥλιος
καίει πολὺ. Ἐγὼ τραγουδῶ, αὐτὴ χορεύει καὶ διασκε-

δάζουν την ώρα τους ὅσοι μᾶς βλέπουν καὶ ὅσοι μᾶς ἀκοῦνε. "Ας μᾶς ἀφήσουν λίγο ἐλεύθερους ἐδῶ, ἐμπρὸς στὴ Μεγαλειότητά σου, καὶ θὰ ἰδῇς, ἂν μᾶς ἀξί-
ζη νὰ ἐλευθερωθοῦμε ἢ νὰ πεθάνωμε».

—
Ὁ βασιλιάς δὲν ἦταν σκληρός. Ἀφοῦ λοιπὸν ἀκου-
σε τοὺς λόγους τοῦ Τζίτζικα, εἶπε:

«Παραδέχομαι ὅ,τι μοῦ εἶπες. Ἐχω πολὺν καιρὸ
νὰ εὐχαριστηθῶ καὶ νὰ διασκεδάσω. Ἄν κατορθώσετε
σεῖς νὰ μὲ κάνετε νὰ περάσω μιὰ ὥρα εὐχάριστη, τότε
δὲ θὰ σᾶς ἐλευθερώσω μονάχα, ἀλλὰ καὶ ὅποια χάρη
μοῦ ζητήση ὁ καθένας σας θὰ τὴν κάμω».

Πρόσταξε λοιπὸν καὶ τοὺς ἔλυσαν. Τότε ἄρχισε
ὁ Τζίτζικας νὰ τραγουδῇ μὲ ὅση τέχνη μποροῦσε καὶ
ἡ Ἀκρίδα νὰ χορεύῃ ἀμίμητα. Ὁ βασιλιάς, καθὼς καὶ
οἱ αὐλικοὶ καὶ οἱ στρατιῶτες, ποτὲ δὲν εἶχαν ἰδεῖ
τόσο τεχνικὸ χορό. Κατευχαριστήθηκε λοιπὸν ὁ μεγα-
λειότατος, ἡ γεροντικὴ του ὄψη γέλασε, χτύπησε μὲ
χαρὰ τὸ σκῆπτρο του καὶ φώναξε:

«Μπράβο σας, μπράβο σας! Εἶστε ἐλεύθεροι. Θὰ
σᾶς παρακαλέσω μονάχα, ὅταν ἔχετε καιρὸ καὶ εὐ-
χαρίστηση, νὰ ἔρχεστε νὰ διασκεδάσετε κι ἐμένα καὶ
τοὺς ὑπηκόους μου λίγο. Καλὴ καὶ εὐλογημένη ἡ ἐρ-
γασία, ἀλλὰ ἡ ζωὴ θέλει καὶ λίγη διασκέδαση. Σᾶς
εἶπα πὼς θὰ σᾶς κάμω καὶ ὅποια χάρη μοῦ ζητήσετε.
Ἐμπρὸς! Ζητήστε μου ὅ,τι θέλετε».

Τότε ὁ Τζίτζικας εἶπε μὲ παρακλητικὴ φωνή:

«Μεγαλειότατε, θέλω νὰ ἐλευθερώσης καὶ τὴν
καημένη τὴν Ἀράχνη».

Κι ὁ βασιλιάς ἀποκρίθηκε:

«Ἐχεις καλὴ καρδιά, ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου».

«Κι ἐγώ, Μεγαλειότατε, θέλω νὰ ἐλευθερώσης τὴν καημένη τὴ Μέλισσα», εἶπε ἡ Ἀκρίδα.

«Κι ἐσὺ ἔχεις καλὴ καρδιά, ἄς γίνη τὸ θέλημά σου», ἀποκρίθηκε ὁ βασιλιάς.

Ὑστερα ἀπὸ λίγο ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν μυρμηγκό-
τρυπα καὶ οἱ τέσσερες αἰχμάλωτοι. Τὰ μυρμήγκια
ἔλα τοὺς συνώδεψαν ὡς ἔξω καὶ ἄκουσαν τὸ Τζίτζικα
νὰ τραγουδῇ μὲ χαρά:

Τζί, τζί, τζί, τζί, τζί, τζί, τζί,
ὁ κύρ βασιλιάς νὰ ζῇ
καὶ τὸ Ἔθνος του μαζί.

68. Τὰ τρία μυρμήγκια.

Μικρὸ μυρμήγκι, τόσο δὰ μικρούτσικο,
ρεβίθι μεγαλούτσικο
νὰ σύρη δὲν μποροῦσε μὲ τὸ στόμα του,
μὲ πόδια καὶ μὲ σῶμα του.

Δὲν τὸ μποροῦσε, μὰ δὲν ἀπελπίστηκε.
Σὲ πέτρα συλλογίστηκε
ψηλὴ ν' ἀνέβη· κι ἔτσι τὰ ματάκια του
δυὸ βλέπουν ἀδερφάκια του.

Τρεχάτο κατεβαίνει σὰν πετούμενο,
κι αὐτὰ τοὺς λέει χαρούμενο:
— Ἐλᾶτε! χέρι χέρι νὰ μοῦ δώσετε,
κάτι βαρὺ μαζί μου νὰ σηκώσετε.

Κι οἱ τρεῖς τοὺς τώρα πᾶνε στὴ φωλίτσα τοὺς
τὸ σπόρο, κι ἡ καρδίτσα τοὺς
παντοτινὰ νὰ ζοῦνε μ' ἀγάπη ὠρκίστηκε
καὶ πιά ποτὲ κανεῖς τοὺς δὲ χωρίστηκε.



69. Ὁ φοβιτσαίρης ποντικός.

Μιά φορά ἦταν ἓνας ποντικός πολὺ φοβιτσαίρης.
Εἶχε δεῖ κάποτε ἀπὸ μακριὰ τὴ γάτα κι ἀπὸ τότε φο-
βόταν νὰ ξεμυτῆσῃ ἀπὸ τὴν τρύπα του.

Οἱ ἄλλοι ποντικοί, μεγάλοι καὶ μικροί, παραφύ-
λαξαν τὴν ὥρα κι ἔτρεχαν ἐδῶ καὶ κεῖ στὸ σπίτι καὶ
στὸ κελλάρι. "Αρπαζαν ὅ,τι μποροῦσαν καὶ χώνονταν
στὴν τρύπα τοὺς πάλι.

Τὸ φοβιτσαίρη, ὅσο ἦταν μικρός, τὸν τάιζε ἡ μάνα
του. Μὰ κι ὅταν μεγάλωσε περίμενε νὰ τοῦ τὸ φέρνουν
τὸ φαγὶ στὴν τρύπα. Δὲν ἔκανε ὅπως τ' ἄλλα τὰ πον-
τίκια. Δὲ φρόντιζε μόνος του γιὰ τὸ φαγὶ του.

—Δὲ ντρέπεσαι; τοῦ ἔλεγαν οἱ ἄλλοι. Κοτζᾶμ
ποντίκι τώρα, νὰ τὰ περιμένῃς ὅλα ἀπὸ τὴ μάνα σου;
"Εβγα μόνος σου!

—Μὰ φοβοῦμαι! ἔλεγε ἐκεῖνος.

—Τί φοβάσαι; τοῦ ἔλεγαν πάλι οἱ ἄλλοι ποντικοί.

—Φοβοῦμαι τὴ γάτα.

—Ἐ, μήπως κι ἐμεῖς δὲν τὴ φοβούμαστε! Κι ὅμως βγαίνομε, γιατί ἄλλιῶς θὰ ψοφήσωμε ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Κι ἓνας γεροποντικός κούνησε τὸ κεφάλι του κι εἶπε:

—Οἱ γάτες, παιδιὰ μου, δὲ λείπουν ποτὲ ἀπὸ τὴ ζωὴ κανενός. Τί νὰ γίνῃ. Μιά φορά θὰ μᾶς πιάσουν. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ κάνωμε σὰ νὰ μὴν ἦταν γάτες.

—Μὰ ἐγὼ φοβοῦμαι! ἔλεγε πάλι ὁ φοβιτσιάρης.

—Καὶ γιὰ τὴν καημένη τὴ μάνα σου δὲ φοβάσαι; Κι αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ τὴν πιάσῃ ἡ γάτα; τὸν ρώτησε μιὰ κυρὰ ποντικίνα.

—Αὐτὴ ἔχει μάθει πολλὰ τώρα, ξέρεи καλύτερα νὰ φυλάγεται, ἀποκρίθηκε ὁ φοβιτσιάρης.



Μολαταῦτα μιὰ μέρα ὁ φοβιτσιάρης ποντικός ξημερώθηκε ὀρφανός. Μιά μέρα ἡ μάνα του εἶχε ἀρπάξει ἓνα μεγάλο κομμάτι τυρὶ καὶ δὲν μπορούσε νὰ τρέξῃ ἐλεύθερα. Γι' αὐτὸ τὴν ἔπιασε ἡ γάτα καὶ τὴν ἔφαγε. Τώρα ὁ φοβιτσιάρης ποντικός δὲν εἶχε κανέναν νὰ τὸν φροντίζῃ. Οἱ ἄλλοι ποντικοὶ τὸν κοροΐδευαν.

—Γιὰ ἰδέστε τὸ φοβιτσιάρη. Ἰδέστε πῶς κρύβεται!

Μὲ τὰ πολλὰ τὸν στρίμωξε ἡ πεῖνα κι ἀποφάσισε νὰ βγῇ. Μὰ ὅχι νὰ ψάξῃ γιὰ φαγί.

Πῆγε σὲ μιὰ γριὰ νυφίτσα, γειτόνισσά τους, πού ἤξερε μάγια.

—Καημένη νυφίτσα, τῆς εἶπε. Ἐσύ πού ξέρεις πολλὰ μάγια, κάμε μου αὐτὴν τῇ χάρη, ἔτσι νὰ συχωρεθοῦν τὰ πεθαμένα σου. Ἀλλαξέ με νὰ γίνω γάτα γιὰ νὰ μὴ φοβοῦμαι πιά τίποτα. Καὶ ἡ νυφίτσα, πού εἶχε καλὴ καρδιά, εἶπε κάτι λόγια μαγικά κι ὁ φοβιτσιάρης ποντικὸς τέντωσε καὶ φούσκωσε κι ἔγινε γάτα.

Ὁ ποντικόγατος λοιπὸν αὐτὸς ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος. Καθόταν πρῶτα στὸν ἥλιο, ἔγλειφε τὸ ἓνα πόδι κι ἔπειτα τ' ἄλλο καὶ μὲ τὰ δυὸ μαζί ἔπλενε τὸ πρόσωπό του. Γύριζε ὕστερα ἐλεύθερα σ' ὅλο τὸ σπίτι καὶ κυνηγοῦσε κι αὐτὸς τοὺς ἄλλους ποντικούς.



Μιὰ μέρα ὅμως πού γύριζε στὸ περιβόλι, τὸν γαύγισε ἑξαφνα ἓνας σκύλος κι ἄρχισε νὰ τὸν κυνηγᾷ.

Κατατρόμαξε τότε ὁ ποντικόγατος καὶ σκαρφάλωσε σ' ἓνα δέντρο ἐπάνω κι ἔμεινε ἐκεῖ τρέμοντας ὡς τὸ βράδυ.

Τῇ νύχτα, ὅταν εἶδε πὼς κοιμόταν ὁ σκύλος, κατέβηκε σιγὰ σιγὰ καὶ ξαναπῆγε στὴ νυφίτσα.

—Καημένη νυφίτσα, τῆς εἶπε, λυπήσου με! Νόμιζα πὼς οἱ γάτες δὲ φοβοῦνται τίποτα. Μὰ εἶδα τὸ σκύλο καὶ κατατρόμαξα. Ἐσύ πού ξέρεις τόσα μάγια.

ἄλλαζέ με νὰ γίνω σκύλος καὶ τότε πιά δὲ θὰ φοβοῦμαι τίποτα.

Ἡ νυφίτσα γέλασε, μὰ εἶπε πάλι κάτι λόγια μαγικά κι ἄλλαξε ὁ ποντικογάτος κι ἔγινε σκύλος.

Ὁ ποντικογατόσκυλος ἦταν τώρα πολὺ εὐχαριστημένος. Γαύγιζε δυνατά, γύριζε ἐλεύθερα στὸ περιβόλι καὶ στὸ δρόμο καὶ κυνηγοῦσε μὲ μανία ὅλες τὶς γάτες.



Μὰ μιὰ μέρα ἄκουσε φωνές καὶ τούμπανα κι ὅταν χώθηκε μέσα στὸν κόσμο, εἶδε μια κοτζᾶμ ἀρκούδα ποὺ τὴ χόρευε ὁ ἀρκουδιάρης.

Ἡ ἀρκούδα ἦταν δεμένη καὶ τὴν κρατοῦσε ὁ ἀρκουδιάρης ἀπὸ τὸ σκοινί. Χόρευε ὀρθία κι οὔτε κἀν κοίταξε τὸν ποντικογατόσκυλο. Μὰ ἐκεῖνος ἄρχισε νὰ τρέμη κι ὅπου φύγη φύγη. Μιὰ καὶ δυὸ καὶ στὴν τρύπα τῆς νυφίτσας.

— Ἀχ, καημένη νυφίτσα! Ἐσὺ ποὺ εἶσαι τόσο καλή, δὲν κάνεις τίποτα ἄλλα μάγια νὰ γίνω ἀρκούδα; Εἶδα μιὰ στὸ δρόμο καὶ κόπηκε τὸ αἷμα μου. Ὅπου φύγη φύγη.

— Μὰ γιατί; ρώτησε ἡ νυφίτσα. Ἡ ἀρκούδα δὲ θὰ σὲ πείραζε.

— Ναί. Μὰ ἦταν τόσο μεγάλη καὶ φοβήθηκα. Κάμε με νὰ χαρῆς ἀρκούδα, νὰ μὴ φοβοῦμαι πιά.

Ξαναγέλασε ή νυφίτσα, ψιθύρισε κάτι λόγια μα-
γικά κι εϋθύς ό ποντικογατόσκυλος τέντωσε και φού-
σκωσε και ψήλωσε κι έγινε μιὰ πελώρια βαρειά αρ-
κούδα. "Αλλαξε και χρώμα κι από σκοῦρος ποντικο-
γατόσκυλος έγινε ξανθιά ποντικογατοσκυλοαρκούδα.

Τώρα πιά ήταν ευχαριστημένη ή ποντικογατοσκυ-
λοαρκούδα. "Εβγαξε χοντρές φωνές και γυριζοντας στο
δρόμο τρώμαξε πολλά παιδιά και πολλούς άντρες ακόμη.
Κι εκείνοι έτρεξαν νά τήν πιάσουν για νά τή δέσουν.

— Πάω νά φύγω! είπε ή ποντικογατοσκυλοαρ-
κούδα. "Αχ, τί θα γίνω! Θα με πιάσουν.

"Ετρεξε λοιπόν καταφοβισμένη και χώθηκε σ' ένα
δάσος και κρύφτηκε στα πυκνά χαμόκλαδα.

"Όταν βράδιασε, άρχισε νά πεινά.

— Τί νά τρώνε τάχα οί άρκοῦδες; συλλογίστηκε. "Ηταν
ή ίδια μέρα πού έγινε άρκούδα και δέν ήξερε ακόμα.

— Σά νά μοῦ έρχεται όρεξη για μέλι, έλεγε κι
έγλειφε τά χείλια της.

Ξεκίνησε λοιπόν νά βρῇ ένα κούφιο δέντρο, πού
είχε δεϊ κάτι μέλισσες και τὸ τριγύριζαν. Μά κείνη τῇ
στιγμῇ άκουσε βαθιά στο δάσος ένα μούγκρισμα φο-
βερό: Μμμμχ!

"Ηταν ένα λιοντάρι πού ξεκινούσε για κυνήγι. "Α,
τί τρομάρα! "Επεσε τὰ μπρούμυτα κι έτρεμε και τουρ-
τούριζε και χτυπούσε ή καρδιά της. "Ηταν ή ποντικο-
γατοσκυλοαρκουδάρα ή ό τοσοσδά φοβιτσιάρης ποντι-
κούλης;

"Όλη τῇ νύχτα έμεινε εκεί και δέν τόλμησε νά
κουνηθῇ.

"Όταν ἔδωσε ὁ Θεὸς τὴ μέρα, πῆγε ἴσια πάλι στὴ νυφίτσα. Μὰ τώρα δὲ χωροῦσε πιά στὴν τρύπα καὶ φώναζε ἀπέξω:

Ν.....ν.....νυφίτσα! Καλὴ ν....νυφίτσα! Κυ-
ρὰ νυφίτσα μου! "Ελα δῶ νὰ σοῦ πῶ δυὸ λ.....λ.....
λόγια:

Ἡ νυφίτσα κατάλαβε ποιὸς ἦταν καὶ φώναξε:

—Γιατί δὲν ἔρχεσαι μέσα;

—Δ.....δ.....δὲ χωρῶ.

Βγῆκε ἡ νυφίτσα τότε κι ἔσκασε στὰ γέλια.

—Μπᾶ! Ξέχασα πὼς εἶχες γίνει ἀρκουῦδα! Τί θέλεις
πάλι! Ποιὸς τὸ φόβισε τὸ καημένο μου αὐτὴ τὴ φορά;

—Τὸ λιοντάρι, νυφίτσα μου, τὸ λιοντάρι! "Αχ,
νὰ δῆς καλὸ στὸν κόσμο! Λιοντάρι θέλω νὰ μὲ κάμης,
λιοντάρι γιὰ νὰ μὴ φοβοῦμαι κανέναν πιά.



—Γίνε καὶ λιοντάρι, εἶπε ἡ νυφίτσα. Μὰ νομίζω
πὼς κάτι θὰ βρεθῇ νὰ σὲ φοβίση πάλι.

"Ετσι ἡ ποντικογατοσκυλοαρκούδα ἔγινε πον-
κογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο. "Αρχισε νὰ φωνάζη δυ-
νατὰ καὶ νὰ κουνᾷ τὴ φούντα τῆς οὐρᾶς του μὲ θυμό.
Μπῆκε στὸ δάσος καὶ κεῖ ἔζησε κάμποσες ἡμέρες εὐ-
τυχισμένο. "Ετρωγε ζαρκάδια καὶ λαγούς καὶ τὸ βράδυ
κοιμόταν ἡσυχῶ.

■ Μὰ μιὰ μέρα γυρίζοντας χορτάτο μέσα στὰ χαμό-

κλαδα άκουσε μπάμ-μπούμ! κι είδε από μακριά δυό κυνηγούς. Έβαλε τή φουντωτή ούρά του στα σκέλια κι έπου φύγη φύγη. Σάν άστραπή πήγε και κρύφτηκε σε μιá σπηλιά. Δυό ολόκληρες ήμέρες δέν ξεμύτησε από κεϊ.

Τήν τρίτη μέρα άργά τó βράδυ μιá και δυό και στήν πόρτα τής νυφίτσας.

—Νυφίτσα! ής είπε με πολú περήφανο τρόπο, έτσι φαντασμένα. Νά πής άμέσως τά λόγια τά μαγικά και νά με κάμης άνθρωπο. Έτσι πιά τίποτε δέ θά μπορῇ νά με φοβίση. Άκούς; Γιατί άν δέν τó κάμης αυτό που λέω, θά σ' άρπάξω και θά σε φάω.

Μά ή νυφίτσα θύμωσε.

—Κι άνθρωπο νά σε κάμω, θά βρεθῇ καμιά μύγα νά σε φοβίση. Γι' αυτό ούτε άνθρωπο θά σε κάμω ούτε και θά σ' αφήσω νά με φάς. Άφοῦ πάντα έμεινες μέσα σου φοβιτσιάρης, νά ξαναγίνης ποντικός και νά ξεκουμπιστῇς από δώ πρὶν σε φάω εγώ.

Και τó ποντικογατοσκυλοαρκουδολιόνταρο έβγαλε μιá τρομαγμένη φωνή και ζάααρωσε και ζάααρωσε και ζάρωσε κι έγινε πάλι ποντικός.

Έφυγε τότε σάν άστραπή φrrrrít! και πήγε και χώθηκε στήν πρώτη του τήν τρύπα και κάθισε κεϊ κι έμεινε πάντα ó φοβιτσιάρης ποντικός.

70. Ο βάτραχος που βαριέται.

Μέσα σ' ένα δάσος ήταν μιá μικρή λίμνη με καλάμια και δέντρα γύρω γύρω, κι άπάνω στο νερό έπλεαν άσπρα νούφαρα.

Ήταν Μάης και πολλές μυγίτσες, μαζεμένες όλες μαζί, πετοῦσαν και τριγύριζαν από πάνω.

Κάθε λίγο και λιγάκι πηδοῦσε ἀπὸ μέσα ἓνα ψάρι κι ἄρπαζε μερικὲς μὲ τὸ στόμα του.

Ἐκεῖ κοντὰ στὴν ἀκρολιμνιά εἶδε τὸ ψάρι ἓνα μεγάλο βάτραχο, ποὺ καθόταν σὲ μιὰ πέτρα πάνω καὶ ἔχασκε. Κολύμπησε ὡς ἐκεῖ καὶ τοῦ εἶπε:

«Καλησπέρα, κὺρ βάτραχε! Γιατί δὲν πηδᾷς μέσα στὴ λίμνη; Ξέρεις τί ὥραῖα ποὺ εἶναι! Οἱ μυγίτσες εἶναι νόστιμες καὶ τρυφερές. Ἔλα νὰ κολυμπήσης!»

«Ὁχι, εὐχαριστῶ» εἶπε ὁ βάτραχος. «Βαριοῦμαι».

«Μήπως δὲν ξέρεις κολύμπι;» ρώτησε τὸ ψάρι.

«Κολύμπι νὰ μὴν ξέρω ἐγώ!» εἶπε ὁ βάτραχος μὲ περιφρόνηση. «Ξέρω καὶ παραξέρω. ! Ὅταν οἱ ἄνθρωποι θέλουν νὰ μάθουν νὰ κολυμποῦν, ἐμένα παίρνουν γιὰ παράδειγμα κι ὄχι ἐσένα!»

«Πῶς νὰ κάμουν σὰν κι ἐμένα οἱ κακομοίρηδες», εἶπε τὸ ψάρι, «φορτωμένοι ὅπως εἶναι μὲ χέρια καὶ μὲ πόδια; Ἔλα λοιπόν, κὺρ βάτραχε! Ἀφοῦ ξέρεις τόσο καλὸ κολύμπι, ἔλα νὰ μοῦ δείξης τὴν τέχνη σου!»

«Ὁχι, εὐχαριστῶ» εἶπε πάλι ὁ βάτραχος. «Ἀρκετὰ κολύμπησα ὅταν ἤμουν μωρουδάκι, ὅλο κεφάλι καὶ οὐρίτσα. Τώρα βαριοῦμαι!»

Τὸ ψάρι ἔκαμε ἓναν πῆδο κι ἄρπαξε μιὰ παχειὰ μύγα. Ὑστερα ἔκαμε μιὰ βουτιά στὸ βάθος τῆς λίμνης, ξαναβγῆκε καὶ πῆγε κοντὰ στὸ βάτραχο.

«Δὲν πεινᾷς διόλου, κὺρ βάτραχε;»

«Πεινῶ καὶ πολὺ μάλιστα!»

«Δὲ σ' ἄρέσουν οἱ μύγες;»

«Μ' ἄρέσουν πάρα πολὺ».

«Ἔ, λοιπόν δὲν πιάνεις μερικὲς;»

«Βαριοῦμαι! Μὰ βαστῶ τὸ στόμα μου ἀνοιχτό, μήπως καὶ πετάξῃ καμιὰ μέσα».

«Πφφ, φφ, φφ!» ἔκαμε τὸ ψάρι. «Πολλὴ ὥρα θὰ περιμένῃς, φίλε μου, ὅσο μεγάλο κι ἂν εἶναι τὸ στόμα σου!»

Καὶ ξαναβούτηξε στὸ βάθος.

Τὴν ἄλλη μέρα πρῶτὶ πρῶτὶ, ἐνῶ ἦταν ἀκόμῃ ἡ δροσοῦλα στὸ χορτάρι, ἓνας σπουργίτης, ποὺ γύρευε σκουλήκια ἐδῶ κι ἐκεῖ, εἶδε τὸ βάτραχο καθισμένον στὴν πέτρα του...

«Καλημέρα, κύρ βάτραχε! Δὲν πηδᾷς κι ἐσὺ ἀπ' τὴν πέτρα σου, νὰ μαζέψωμε κάτι νὰ φᾶμε;»

«Βαριοῦμαι!» εἶπε ὁ βάτραχος.

«Μήπως δὲν ξέρεις νὰ πηδᾷς;» ρώτησε ὁ σπουργίτης.

«Ἐγὼ νὰ μὴν ξέρω;» εἶπε θυμωμένα ὁ βάτραχος.

«Πιὸ μακριὰ ἀπὸ σένα πηδῶ».

«Λοιπὸν, δὲν πηδᾷς ὡς τ' ἀγκάθι ἐκεῖ πέρα, ποὺ κάθεται αὐτὴ ἡ μεγάλη μύγα;»

«Βαριοῦμαι!» εἶπε ὁ βάτραχος. «Μὰ θ' ἀνοίξω πολὺ τὸ στόμα μου, μήπως τῆς ἔρθῃ στὸ νοῦ νὰ πετάξῃ μέσα!»

Ἡ μύγα ὅμως πέταξε ἀπὸ τ' ἀγκάθι καὶ χάθηκε.

«Μπά!» εἶπε ὁ βάτραχος «ἄλλοῦ πέταξε. Τί ἄτυχος ποὺ εἶμαι πάντᾳ ἐγὼ!»

«Ἀτυχία τὴ λὲς αὐτή;» εἶπε ὁ σπουργίτης. «Κι ἐμένα τὰ σπουργιτάκια μου ὅλο ἀνοίγουν τὸ μεγάλο τους στόμα, μὰ ἂν δὲν τοὺς βάλω ἐγὼ μέσα τὸ φαγί, δὲν τρῶνε τίποτε. Τὸ φαγί δὲν πέφτει, βέβαια, μονάχου».

Τὸ βράδυ, ὅταν ξαναφάνηκε τὸ ψάρι, πάλι στὴν ἴδια πέτρα βρισκόταν ὁ βάτραχος.

«Καλησπέρα, κύρ βάτραχε!» τοῦ εἶπε. «Σὰν -9π
σες μύγες ἔπεςαν μέσα στὸ στόμα σου ἀπὸ χτέες;...
"Ὁχι πολλές, ἔ;..... Βλέπω πὼς ἄρχισες ν' ἀδυνα-
τίζης. Δὲν κουνιέσαι λιγάκι;»

«Βαριοῦμαι!» εἶπε ὁ βάτραχος.

Τὸ ψάρι ἔκαμε πάλι βουτιά κι ἔφυγε.

Τὴν ἄλλη μέρα ξαναπέρασε ὁ σπουργίτης.

«Ἀκόμα ἐδῶ κάθεσαι, κύρ βάτραχε;..... Τί
περιμένεις;»

«Περιμένω τὴν τύχη νὰ μοῦ στείλῃ καμιὰ μύγα»,
εἶπε ὁ βάτραχος. Μὰ ἡ φωνή του ἦταν λίγο τρεμου-
λιαστή, γιατί εἶχε ἀρχίσει νὰ πεινᾷ καὶ ν' ἀδυνατίζῃ.

«Ἡ τύχη δὲ βοηθᾷ παρὰ αὐτοὺς ποὺ τὴ βογι-
θοῦν» εἶπε ὁ σπουργίτης. «Νὰ ἰδῆς ποὺ δὲ θὰ σοῦ τύχῃ
καμιὰ μύγα!»

«Ἀλήθεια, εἶμαι πολὺ ἄτυχος» εἶπε ὁ βάτραχος.
«Τόσες καὶ τόσες μύγες περνοῦν ἀπὸ δῶ καὶ καμιὰ
δὲν μπαίνει μέσα στὸ στόμα μου, ἂν καὶ τ' ἀνοίγω
τόσο πολὺ, ποὺ μὲ πονοῦν τὰ σαγόνια!»

«Κατέβα νὰ τίς κυνηγήσης λοιπόν!» εἶπε ὁ σπουρ-
γίτης.

«Βαριοῦμαι!» εἶπε ὁ βάτραχος.

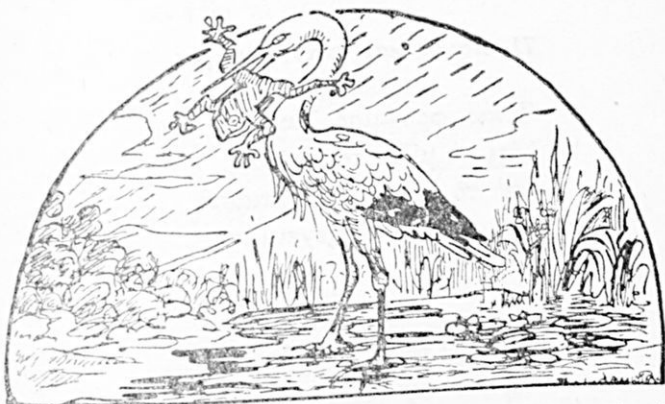
Μὰ ὁ σπουργίτης δὲν εἶχε καιρὸ γιὰ πολλές κου-
βέντες. Πρόφτασε κι ἄρπαξε ἓνα παχὺ σκουλήκι, τὴν
ῥωρα ποὺ κρυβόταν στὴ λάσπη, καὶ πέταξε σ' ἓνα δέν-
τρο ἐκεῖ κοντὰ νὰ τὸ δώσῃ στὰ σπουργιτάκια του.

«Ὅταν ἔμεινε μόνος τοῦ ὁ βάτραχος, εἶδε μιὰ πε-
ταλούδα καθισμένη σ' ἓνα ἀγριολούλουδο κι ἐπειδὴ εἶχε
παραπεινάσει πιά, τέντωσε τὸ λαιμό του νὰ τὴν πιάσῃ.

Μὰ μὲ τόση τεμπελιά πού δὲν τὸ κατώρθωσε, γιατί ἡ πεταλούδα πρόφτασε καὶ πέταξε.

«Έτσι κακότυχος εἶμαι πάντα ἐγώ!» συλλογίστηκε ὁ βάτραχος. «Τί ὠφελεῖ νὰ κοπιᾶζω; Δὲν κερδίζω τίποτε. Κουράστηκα νὰ τεντώνω ἔτσι ἄδικα τὸ στόμα μου. Ἄς κοιμηθῶ λίγο».

Μὰ μόλις ἔκλεισε τὰ μάτια του, ἓνα σούσουρο στὰ καλάμια τὸν ἔκαμε νὰ τὰ ξανανοῖξη.



Ἐκεῖ κοντά του, τόσο κοντά πού τοῦ σκοτεῖνιαζε τὸν ἥλιο, στεκόταν ἓνα μεγάλο λελέκι μὲ γουρλωμένα μάτια. «Ένα λελέκι πού ἀπὸ καιρὸ τώρα τὸν ἔβλεπε καθισμένον πάντα στὴν πέτρα του καὶ τὸν παραμόνευε πίσω ἀπὸ τὰ καλάμια.

Καὶ πρὶν προφτάσῃ νὰ συλλογιστῇ ὁ κακομοῖρης ὁ βάτραχος τί ἄτυχος πού ἦταν, τὸν ἄρπαξε τὸ μεγάλο λελέκι, τὸν σήκωσε ψηλά ἀπὸ τὸ ἓνα ποδάρι καὶ τὸν ἔχαψε.

«Καλησπέρα, κύρ βάτραχε!» εἶπε τὸ ψάρι βγάζοντας τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴ λίμνη, ἅμα βράδιασε.

Μὰ ἡ πέτρα ἦταν ἄδεια!

Πράματα Σπουδάματα

«Μπά! ποῦ νὰ εἶναι;» εἶπε. «Μήπως βαρέθηκε νὰ βαριέται καὶ πῆγε κυνήγι;»

«Ὁχι! Ἄλλος κυνηγὸς τὸν κυνήγησε! Τὸν ἔχαψε ἓνα λελέκι σήμερα τὸ πρωῒ» εἶπε ὁ σπουργίτης ποῦ τὰ εἶχε δεῖ ὅλα ἀπὸ τῆ φωλιά του.

«Ὁ κακομοίρης!» εἶπε τὸ ψάρι. «Σὰ νὰ τὸ φοβόμουν πὼς ἔτσι θὰ τελειώσει. Ὅλο βαριόταν, ὥσπου καὶ ἡ ζωὴ τὸν βαρέθηκε».

71. Λαγὸς καὶ σκαντζόχοιρος.

Ἕνας φρόνιμος λαγός,
λέει σὲ μῦθο του ὁ λαός,
ἀπ' τὸ θέρος εἶχε φτιάσει
μιὰ φωλιά νὰ ξεχειμάση.

Μὲ τὴν πρώτη τῇ βροχῇ
ἄφησε τὴν ἐξοχή,
στὴ φωλιά του μέσα τρέχει
καὶ κοιτάει ποῦ πέρα βρέχει.

Νὰ καὶ φτάνει μπρὸς σ' αὐτὴ
ὁ σκαντζόχοιρος βρεμένος
ὥς τὸ κόκαλο ὁ καημένος!
Καὶ λέει ἀμέσως στὸ λαγό:
«Ἄσε με νὰ μπῶ κι ἐγὼ
μέσα στὴ φωλιά σου λίγο.
Σὰ σταθῇ ἡ βροχή, θὰ φύγω!

«Ἡ φωλιά μου εἶναι μικρὴ
κι ἄλλον μέσα δὲ χωρεῖ.
Θέλω νὰ σ' εὐχαριστήσω,
μὰ πῶς νὰ σὲ οἰκονομήσω;»

«Βλέπω πρᾶμα λές σωστό.
Μὰ λίγον τόπο σοῦ ζητῶ,
τὸ κεφάλι ν' ἀσφαλίσω
κι ἔξω τὸ κορμὶ ν' ἀφήσω!

Ὁ λαγὸς ὑποχωρεῖ,
κάνει τόπο ὅσο μπορεῖ,
κι ὁ σκαντζόχοιρος προβάλλει
λίγο λίγο τὸ κεφάλι.

Ἀξαφνα σὲ μιὰ στιγμή
σφαῖρα κάνει τὸ κορμὶ,
μέσα στὴ φωλιά τρυπώνει
καὶ φαρδὺς πλατὺς ξαπλώνει.

Τὸ λαγὸ σὲ μιὰ γωνιά
τὸν στριμώχνει μ' ἀπονιά,
μὲ τ' ἀγκάθια τὸν τρυπάει
κι ἂν πονῇ, δὲ τὸν ρωτάει.

Δίνει τόπο στὴν ὀργή
ὁ λαγὸς μὲ τὴ φυγὴ
κι ἔτσι μένει ὁ μουσαφίρης
στὴ φωλιά του νοικοκύρης.

"Όσοι δίχως προσοχή
μασκαρά για δυστυχή
μές τὸ σπίτι τους δεχτοῦνε
γρήγορα μετανουῶνε.

72. Λόγια ἀλεπούς.

"Ένας κυνηγὸς ἔπιασε μιὰ φορὰ μιὰ ἀλεπού. Τῆς ἔφτιασε ἓνα ὁμορφο μεγάλο κλουβί, τῆς ἔβαλε μέσα ἓνα στρώμα ἀχυρένιο καὶ τῆς ἔδινε νὰ τρώῃ ὅ,τι ἤθελε. Ὡς καὶ γάλα ἀκόμη τῆς ἔδινε κάθε πρωί.



Μὰ ἡ ἀλεπού ἦταν ἀνήσυχη. "Έτρεχε δεξιά κι ἀριστερά νὰ προσπαθοῦσε νὰ βρῇ τρόπο νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ κλουβί. Δὲν ἔμεινε εὐχαριστημένη ἐκεῖ μέσα. Ὁ κυνηγὸς βλέποντας ἔτσι στενοχωρεμένη τὴν ἀλεπού τῆς εἶπε μιὰ μέρα:

"Άκουσε δῶ, κυρά Μαριώ, μοῦ φαίνεται πὼς ἐσὺ εἶσαι ἓνα πολὺ ἀχάριστο ζῶο. Τί σοῦ ἔλειψε ἀπὸ τὸ κλουβί σου καὶ δὲν εἶσαι εὐχαριστημένη; Μήπως εἶναι τίποτε πὺ δὲν σοῦ τόφερα; Γιατί λοιπὸν τρέχεις ἀνήσυχη καὶ γκρινιάζεις καὶ προσπαθεῖς νὰ φύγης;"

«'Αγαπητέ μου», ἀποκρίθηκε ἡ ἄλεπού, «πῶς θὰ σοῦ φαινόταν ἂν ἦσουν ἐσὺ στὴ θέση μου; Θὰ ἦσουν εὐχαριστημένος νὰ σ' εἶχα μέσα σ' ἓνα ὁμορφο κλουβὶ καὶ νὰ σοῦ ἔδιναν ὅλα τὰ καλὰ τοῦ κόσμου; Δὲ θὰ ἔκανες κι ἐσὺ τὰ ἴδια ποὺ κάνω ἐγὼ τώρα;»

«Ναί! Μὰ ἐγὼ εἶμαι ἄνθρωπος», ἀποκρίθηκε ὁ κυνηγός.

«Κι ἐγὼ εἶμαι ἄλεπού», εἶπε τότε τὸ φυλακισμένο ζῶο. «'Αν θέλῃς νὰ μάθῃς τί αἰσθάνομαι ἐγὼ ἐδῶ μέσα, σκέψου τὴ θέση μου καὶ θὰ τὸ βρῇς. Δὲν εἶναι δὰ καὶ δύσκολο νὰ τὸ καταλάβῃς γιατί δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη. Νά! 'Εσεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲ συλλογίζεστε τὴ θέση τοῦ ἄλλου καὶ γι' αὐτὸ δὲν ξέρετε καὶ τὴ στενοχώρια του. 'Αν νιώθατε τίς στενοχώριες τῶν ἄλλων, πιστεύω πῶς ἡ θέση σας θὰ ἦταν πολὺ διαφορετικὴ ἀπ' ὅτι εἶναι σήμερα. Γι' αὐτὸ λοιπὸν μιὰ χάρη σοῦ ζητῶ. 'Η ἀπόλυσέ με ἢ ἄφησέ με ἡσυχῇ καὶ μὴ ζητᾶς νὰ κάνω ὅ,τι θὰ ἔκανε ἓνας ἄνθρωπος. 'Εγὼ σιχαίνομαι τίς ὑποκρισίες, μ' ἀρέσει νὰ λέω τὰ σωστά».

Τότε ὁ κυνηγὸς γέλασε καὶ εἶπε:

«Πολὺ σωστά εἶναι, κυρὰ Μαριώ, τὰ λόγια σου. Μὰ τὰ ἔργα σου; Θὰ εἶναι κι αὐτὰ σὰν τὰ λόγια σου; 'Η ἄλλα λὲς τώρα κι ἄλλα θὰ κάμῃς ἅμα σ' ἀπολύσω; Θὰ σκεφτῇς κι ἐσὺ τίς κότες ἢ θὰ σοῦ ἔρθῃ ἡ ὀρεξὴ νὰ τίς φᾶς;»

«Χμ!.....» ἔκαμε τότε ἡ ἄλεπού κι ἔπεσε πάλι σὲ στενοχώρια.

«Βλέπεις λοιπόν;» εἶπε στὸ τέλος ὁ κυνηγός. «Εἶναι πολὺ εὐκολώτερο νὰ λέῃ κανεὶς τὰ σωστά στοὺς ἄλλους παρὰ νὰ τὰ κάνῃ ὁ ἴδιος».

73. Ὁ ἀέρας καὶ ὁ ἥλιος.

Ὁ ἀέρας θύμωσε,
μὲ τὸν ἥλιο μάλωσε.
Ὁ ἀέρας ἔλεγε:
— Εἶμαι δυνατώτερος!
καὶ ὁ ἥλιος ἔλεγε:
— Σὲ περνῶ στὴ δύναμη.

Ἕνας γέρος γεωργὸς
μὲ τὴ μαύρη κάπα του
στὸ χωράφι πήγαινε.
Ὁ ἀέρας λάλησε:
— Ὅποιος ἔχει δύναμη
παίρνει ἀπὸ τὸ γέροντα
τὴ χοντρὴ τὴ κάπα του.

Φύσηξε, ξεφύσηξε,
ἔσκασε στὸ φύσημα.
Ἄδικος ὁ κόπος του·
κρύωσε ὁ γέροντας
καὶ διπλὰ τυλίχτηκε
στὴ χοντρὴ τὴ κάπα του.

Τότ' ὁ ἥλιος λάλησε:
— Ὅποιος ἔχει δύναμη
παίρνει ἀπὸ τὸ γέροντα
τὴ χοντρὴ τὴ κάπα του.

Ἐφεξε ὁλόλαμπρος,
καλοσύνη σκόρπισε
κι ἔβγαλε ὁ γέροντας
τῇ χοντρή τῇ κάπα του.

Τότε ξαναλάλησε:
— Ἀκουσε καὶ μάθε το:
Σὲ περνῶ στὴ δύναμη,
γιατὶ πᾶς μὲ τὸ κακὸ
κι ἐγὼ πάω μὲ τὸ καλὸ.

74. Ἡ νοικοκυρά κι οἱ ὑπηρέτριες.

Μιά πλούσια κυρία εἶχε τρεῖς ὑπηρέτριες. Ἡ κυρία ἦταν προκομμένη νοικοκυρά. Τὸ νοῦ της τὸν εἶχε πάντα στὸ σπίτι. Κοίταζε νὰ εἶναι καθαρὸ. Κοίταζε τὸ κάθε πρᾶμα νὰ εἶναι στὴ θέση του. Κοίταζε ἡ κάθε δουλειὰ νὰ γίνεται στὴν ὥρα της. Τὸ πρωί, μόλις λαλοῦσε ὁ πετεινός, ξυπνοῦσε τίς ὑπηρέτριες κι ἔλεγε στὴν κάθε μιὰ τί ἐργασία θὰ κάμῃ.

Μὰ οἱ ὑπηρέτριες δὲν ἤθελαν νὰ ξυπνοῦν πρωί, ἀγαποῦσαν τὸν ὕπνο. Συλλογίστηκαν λοιπόν:

«Σφάζουμε τὸν πετεινὸ γιὰ νὰ μὴν ἀκούῃ ἡ κυρία τὸ λάλημά του καὶ μᾶς ξυπνᾷ τόσο πρωί;» Κι αὐτὸ ἔκαμαν μιὰ μέρα, πού ἡ κυρία τοὺς εἶπε νὰ σφάξουν μιὰ πουλακίδα. Ἐσφάξαν τὸν πετεινὸ κι εἶπαν πὼς τάχα παράκουσαν. Εἶχαν λοιπὸν χαρὰ κι ἔλεγαν ἀναμεταξύ τους:

«Ἀχ, τί καλὰ! Ὁ πετεινὸς δὲ θὰ λαλῇ πιά καὶ ἡ κυρία δὲ θὰ μᾶς ξυπνᾷ τόσο πρωί». Μὰ τώρα ἡ κυρία μὴ ἀκούοντας τὸ λάλημα τοῦ πετεινοῦ δὲν ἤξερε τὴν ὥρα, καὶ σηκώνοταν πρὶν πρωί. Οἱ τεμπέλες καὶ πο-

νηρές υπηρέτριες νομίζετε πώς δούλευαν τώρα πιά λίγο;

75. Τὰ φτερά τῆς ψυχῆς.

Ἡ καημένη ἡ μικρὴ ὀρφανή! Τῇ μητέρα της δὲν τῇ γνώρισε διόλου, γιατί πέθανε λίγες ἡμέρες ἀφοῦ τῇ γέννησε, καὶ τὸν πατέρα της τὸν ἔχασε ὅταν ἦταν τριῶν χρόνων. Ἦταν αὐτὸς φτωχὸς ἐργατικὸς καί, ὅταν πέθανε ἀπὸ ἀρρώστια ξαφνική, στὸ συρτάρι του βρέθηκαν μονάχα δυὸ δραχμὲς σὲ δεκάρες. Συγγενῇ δὲν εἶχε κανέναν. Οἱ γείτονες ἔκαμαν συνεισφορά καὶ τὸν ἔθαψαν καὶ μιὰ σπλαχνικὴ κυρία φρόντισε καὶ πῆ-
ραν τῇ μικρῇ ὀρφανῇ στὸ Ὀρφανοτροφεῖο.

Ἡ μικρὴ ὀρφανὴ ἦταν ὀλοένα χλωμὴ καὶ συλλογισμένη. Ποτὲ δὲν γελοῦσαν τὰ χεῖλια της, ποτὲ δὲν εἶχε ὀρεξὴ νὰ παίξῃ μὲ τίς ἄλλες ὀρφανές, ποὺ ἦταν δίχως μητέρα κι ἐκεῖνες, ὅπως ἦταν κι αὐτή. Ἀλλ' ἂν δὲν ἦταν ζωηρή, ἦταν ὅμως καλὴ καὶ ὅλοι τὴν ἀγαποῦσαν στὸ Ὀρφανοτροφεῖο.

Ὅταν ἔγινε ὀχτὼ χρόνων, ἔπαθε πολὺ κακὴ ἀρρώστια. Οἱ γιατροὶ ἔχασαν κάθε ἐλπίδα πὺς θὰ ζήσῃ καὶ ὅλοι τὴν ἐκλαιαν γιὰ πεθαμένη. Μολαταῦτα ἔζησε κι ἔγινε καλὰ. Μαύρη καλὸσύνη! Ἀπὸ τὴν κακὴ ἀρρώστια τῆς ἔμεινε κάτι ποὺ δὲν εἶχε τὴν ἐλπίδα νὰ γιαντρευτῇ. Τὰ δυὸ της πόδια παράλυσαν καὶ δὲν μπορούσε οὔτε νὰ τὰ πατήσῃ πιά, οὔτε νὰ τὰ κινήσῃ.

Ἀπὸ τὸ πρῶτὸ ὥς τὸ βράδυ ἔμεινε καθισμένη ἐκεῖ σὲ μιὰ μεγάλῃ πολυθρόνα, ἐνῶ οἱ ἄλλες ὀρφανές ἔτρε-

χαν ἐλεύθερα ἐπάνω κάτω στὴν αὐλὴ καὶ στὸν κῆπο τοῦ Ὀρφανοτροφείου. Αὐτὴ τίς ἔβλεπε κι ἔγερνε χλωμὴ καὶ συλλογισμένη τὸ κεφάλι της καὶ δυὸ δάκρυα κυλιόνταν ἀπὸ τὰ μάτια της.

Κοίταζε τὰ μικρὰ ὑποδήματα ποὺ τῆς εἶχαν φορέσει, καινούργια, ἀσκόνιστα, ἀπάτητα ὁλοένα. Κοίταζε καὶ τὰ ὑποδήματα τῶν ἄλλων τριμμένα καὶ σκονισμένα ἀπὸ τοὺς δρόμους, ἀπὸ τὰ τρεξίματα. "Αχ! πόσο τὰ ζήλευε ἐκεῖνα! Νόμιζε πὼς ἂν μπορούσε τώρα νὰ κινήσῃ τὰ πόδια της, δὲ θὰ καθόταν ἡσυχῇ, ὅπως ἄλλοτε. Θὰ ἔτρεχε, θὰ πηδοῦσε, θ' ἀνέβαινε στὰ δέντρα κι ὡς τιμωριόταν ἀπὸ τὴ διευθύντρια. Τί θὰ ἦταν μιὰ τιμωρία προσωρινή μπροστὰ στὴν παντοτινὴ αὐτὴ τιμωρία της!

Καθισμένη στὴν πολυθρόνα της τὴν κατέβαζαν στὸν κῆπο, ὅταν ἦταν ἴσκιος, ἢ τὴν ἔφερναν κοντὰ στὸ παράθυρο, ὅταν δὲν ἦταν καλὸς καιρὸς, γιὰ νὰ βλέπῃ μέσα ἀπὸ τὰ τζάμια. Καὶ τὴ συμπονοῦσαν καὶ πήγαιναν καὶ κάθονταν μαζί της καὶ κοίταζαν πὼς νὰ τὴ διασκεδάσουν καὶ νὰ τὴν κάνουν νὰ λησμονῇ τὴν δυστυχία της. Δὲν τὸ κατῴρθωναν ὅμως. Ἡ μικρὴ ὀρφανὴ τίς εὐχαριστοῦσε μ' ἓνα θλιβερὸ χαμόγελο γιὰ τὴν τόση καλοσύνη τους κι ἔγερνε πάλι λυπημένη τὸ κεφάλι.

Μόνη παρηγοριὰ ἔβρισκε τὴ νύχτα, ὅταν τὴν πλάγιαζαν στὸ κρεβάτάκι της.

Τότε ἐνῶ τρεμόσβηνε τὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ, κάρφωνε αὐτὴ τὰ μεγάλα καστανὰ μάτια της στὸν ἀντικρινὸ τοῖχο, ποὺ ἦταν κρεμασμένη μιὰ μεγάλη καὶ λαμπρὴ εἰκόνα. Τὴν εἰκόνα αὐτὴ τὴν εἶχε χαρίσει στὸ

Ὁρφανοτροφεῖο ὁ ἴδιος ὁ ζωγράφος καὶ παράστανε
ἓνα μεγάλο φτερωτὸ ἄγγελο, ποὺ πετοῦσε στὸν οὐ-
ρανὸ καὶ κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι κι ὠδηγοῦσε ἓνα μικρὸ
ἄγγελουδι, ποὺ φαινόταν πῶς δὲν μπορούσε καλὰ καλὰ
νὰ πετάξῃ μὲ τὰ μικρὰ φτερά του.



Ἡ μικρὴ ὀρφανὴ κάρφωνε καὶ τὰ μάτια καὶ τὸ
νοῦ της σ' αὐτὴ τὴν εἰκόνα τόσο ποὺ σὲ λίγη ὥρα τῆς
φαινόταν πῶς τὰ ἄψυχα χρώματα ἔπαιρναν ζωὴ καὶ
πῶς ὁ ἄγγελος κρατοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι αὐτὴν, αὐτὴν
τὴν ἴδια, καὶ τὴν ὠδηγοῦσε...

Ἐνῶ τὸ σῶμα τῆς ἔμενε ξαπλωμένο στὸ κρεβατάκι, ἡ ψυχὴ τῆς πῆγαινε μὲ τὸν ἄγγελο μαζί. Ἄν τὸ σῶμα τῆς δὲν εἶχε πιά πόδια νὰ περπατήσῃ, ἡ ψυχὴ τῆς εἶχε φτερά καὶ πετοῦσε....

Καὶ γύριζε τότε σὲ κήπους γεμάτους ἄνθη, σὲ δάση καταπράσινα, σ' ἀκρογιαλιές δροσερές, σὲ τόσα καὶ τόσα μέρη ὁμορφα, ποὺ ἄλλοτε μικρούλα τὰ εἶχε δεῖ καὶ τάβλεπε καὶ τώρα πάλι πολύ,πολύ ὁμορφότερα ἀπὸ τότε.

Κι ὅταν κουραζόταν πιά καὶ νύσταζε κι ἔκλεινε τὰ μάτια τῆς, τῆς φαινόταν, πὼς γύριζε ἀπὸ τὸ μακρινὸν αὐτὸν περίπατο μὲ τὸν ἄγγελο μαζί, καὶ δυὸ τρεῖς φορές μάλιστα τῆς φάνηκε, πὼς ὁ ἄγγελος τῆς φίλησε τὰ μάτια τῆς τὰ κοιμισμένα, καὶ μιὰ νύχτα ἄκουσε τὴ φωνή του, ποὺ τῆς εἶπε γλυκά, γλυκά στὸν ὕπνο τῆς:

«Τί τὰ θέλεις τὰ πόδια, ἀφοῦ ἔχεις φτερά:»

—

Μιά μέρα τοῦ χειμῶνα ἔκανε πολὺ κρύο καὶ χιονίζε. Τὴ μικρὴ ὀρφανή, ἐπειδὴ εἶχε μεγάλη ἀδυναμία, τὴν πῆρε ἡ διευθύντρια στὸ δωμάτιό τῆς, ποὺ εἶχε φωτιά. Ἐκεῖ ἐνῶ μιλοῦσε μαζί τῆς, τὴ ρωτᾷ ἡ ὀρφανή:

«Ἐγὼ δὲν εἶχα ποτὲ μητέρα;»

«Πῶς δὲν εἶχες, παιδί μου!» ἀποκρίνεται ἡ διευ-

θύντρια.

«Ἀλλὰ τί ἔγινε λοιπόν; Πῶς δὲν τὴν εἶδα ποτέ;»

«Ἦσουν πολὺ μικρή, ὅταν ἔφυγε ἐκείνη».

«Καὶ ποῦ πῆγε;»

«Πῆγε κεῖ ψηλά, σ' ἓναν τόπο μακρινό, μακρινό».

Κι ἔδειξε μὲ τὸ χέρι τῆς τὸν οὐρανό.

«Καὶ πῶς δὲν ἦρθε ποτὲ νὰ μὲ ἰδῇ;» ρώτησε μὲ παράπονο ἡ ὀρφανή.

«Δὲν ἦρθε, γιατί ὅποιος πάει ἐκεῖ μιὰ φορά, δὲν μπορεῖ νὰ γυρίσῃ πίσω».

«Ἀχ! πῶς ἤθελα τότε νὰ πῆγαίνα κι ἐγὼ νὰ τὴν ἰδῶ, νὰ τῆς μιλήσω, νὰ τὴ φιλήσω.

Δὲ μὲ στέλνετε σεῖς, ποὺ εἶστε τόσο καλὴ;»

«Ναί, ἀλλὰ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πάῃ ἐκεῖ ὅποτε θέλει, κόρη μου. Εἶναι πολὺ μακριὰ καὶ πολὺ ψηλά. Πρέπει νὰ ἔχῃ φτερά κι ὄχι πόδια».

Ἡ ὀρφανὴ δὲν εἶπε τίποτε, ὅταν ἄκουσε τὰ τελευταῖα αὐτὰ λόγια, ἀλλ' ἡ λυπημένη ὄψη τῆς χάρηκε καὶ τ' ἀσπρισμένα χεῖλια τῆς γέλασαν.

Τὸ βράδυ ζήτησε νωρὶς νὰ κοιμηθῇ στὸ κρεβάτι τῆς. Ἦταν κουρασμένη, εἶχε ἀδυναμία περισσότερὴ ἀπὸ κάθε ἄλλῃ φορά, δὲν μπορούσε οὔτε τὸ σταυρὸ τῆς νὰ κάμῃ μόνῃ τῆς καὶ τῆς κράτησε μιὰ ἄλλῃ ὀρφανὴ τὰ δάχτυλα. Ὅπως κάθε νύχτα, καὶ τὴ νύχτα ἐκείνη ὁ ἄγγελος ἦρθε νὰ τὴν πάρῃ καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσῃ σὲ μακρινὸν περίπατο. Τότε αὐτὴ πρώτη φορὰ πῆρε θάρρος καὶ τοῦ μίλησε καὶ τοῦ εἶπε:

«Πῶς ἤθελα νὰ πῆγαίνα στὴ μητέρα μου! Πήγαινε με ἐκεῖ ἐσὺ ποὺ εἶσαι τόσο καλὸς!»

«Εἶναι πολὺ μακριὰ, θὰ κουραστῇς».

«Δὲ θὰ κουρασθῶ, ἀφοῦ θὰ πηγαίνω νὰ βρῶ τὴ μητέρα μου».

«Ξέρεις ὅμως, πὼς ἅμα φτάσῃς ἐκεῖ, δὲ θὰ μπορέσῃς νὰ γυρίσῃς πίσω;»

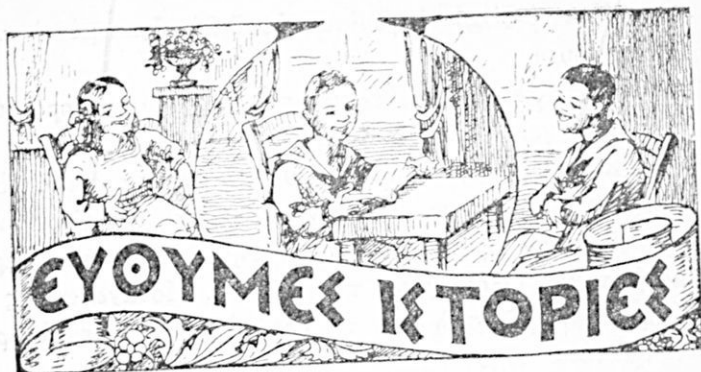
«Καὶ τί θέλω νὰ γυρίσω, ἀφοῦ θὰ εἶμαι μὲ τὴ μητέρα μου;»

«Τότε ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου, καλὸ μου κορίτσι», εἶπε ὁ ἄγγελος μὲ συγκίνηση.

«Ἀς πᾶμε λοιπὸν νὰ βροῦμε τὴ μητέρα σου». Καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι του καὶ τὴν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του.

Τὸ πρῶτὸ βρῆκαν τὸ σῶμα τῆς ἄψυχο στὸ μικρὸ κρεβατάκι. «Ὅλοι γύρω τῆς ἔκλαιαν. Μονάχα αὐτῆς ἡ ὄψη ἦταν γελαστὴ ἀπὸ τὴ χαρὰ ποὺ πῆγαινε νὰ βρῇ τὴ μητέρα της.





76. Πρέπει να γίνεται τὸ κέφι ὅλων;

"Ένας πήγαινε κάποτε καβάλα στὸ γαῖδαρό του
κι ἀπὸ πίσω πήγαινε ὁ γιός του πεζός. Τραβοῦσαν γιὰ
τὸ σπίτι τους κι ἦταν μακριὰ ἀκόμη.



Στὸ δρόμο τοὺς ἀνταμώνει ἓνας διαβάτης καὶ λέει
στὸν πατέρα του:

«Δὲ ντρέπεσαι! Τί πατέρας εἶσαι σὺ ν' ἀφήνης
τὸ γιό σου μὲ τ' ἀδύνατα πόδια νάρχεται ἀποπίσω σου
πεζός καὶ σὺ μὲ τὰ δυνατὰ πόδια νὰ πᾶς καβάλα!»

Ὁ πατέρας εὐθὺς τότε κατέβηκε ἀπὸ τὸ γαῖδαρο
κι ἄφησε τὸ γιό του νὰ καβαλικέψη.



Παραπέρα τοὺς ἀνταμώνει δεύτερος διαβάτης καὶ
λέει στὸ παιδί:

«Μπράβο σου, ἐσύ παιδί πρᾶμα νὰ πᾶς καβάλα
κι ὁ πατέρας σου νὰ πάη πεζός! Ντροπή!»

Τότε ἀνέβηκε κι ὁ πατέρας στὸ γαῖδαρο κι ἔτσι
πήγαιναν καὶ οἱ δύο καβάλα.



Λίγο πὺρ πέρα ὅμως τοὺς ἀνταμώνει τρίτος δια-
βάτης καὶ τοὺς λέει:

«Ἐ, ἄρπαγμα πού θέλετε καὶ οἱ δύο μὲ τὸ ξύλο!
Δὲ ντρέπεστε νὰ κάθεστε δυὸ ἄνθρωποι, ἐπάνω σ' ἓνα
ἀδύνατο ζῶο;»

Καιρὸ δὲ χάνουν καὶ οἱ δύο καὶ κατεβαίνουν ἀπὸ τὸ γαῖδαρο. Πᾶνε τὴν ἑμπρὸς ὁ γαῖδαρος καὶ πίσω ὁ πατέρας κι ὁ γιὸς.



Σὲ λίγο τοὺς ἀνταμώνει τέταρτος διαβάτης καὶ τοὺς λέει:

«Πολὺ περίεργοι σύντροφοι εἰστε οἱ τρεῖς σας; Δὲν κάνει νὰ πᾶνε οἱ δυὸ πεζοὶ κι ὁ ἕνας καβάλα! Γιατί πᾶτε καὶ οἱ τρεῖς πεζοί;»



Εὐθὺς τότε δίνει ὁ πατέρας τὰ μπροστινὰ πόδια τοῦ γαῖδαρου κι ὁ γιὸς τὰ πισινά. περνοῦν ἕνα χοντρὸ ξύλο καὶ παίρνουν τὸ γαῖδαρο στοὺς ὤμους τῶν. Ἰδρωσαν οἱ δύο καλόβουλοι ἄνθρωποι ὥσπου νὰ φέρουν τὸ γαῖδαρό τους στὸ σπίτι.

77. 'Ο βροχερός καιρός.

Στὸ Κατωχώρι, ποὺ κατοικοῦν οἱ ἀγαθοὶ χωρικοί, ἦταν μιὰ φορὰ πολὺ ξερὴ χρονιά. "Ολο τὸ καλοκαίρι δὲν ἔπεσε οὔτε μιὰ σταλαματιά ἀπὸ τὸν οὐρανό. 'Ο ἥλιος ἔκαιε σὰν ἀναμμένος φουῖνος. Σύννεφο δὲ φαίνονταν πουθενά. Δὲν ἦταν ἐλπίδα νὰ βρέξη.

Λοιπὸν τί ἔπρεπε νὰ γίνη; 'Ο πρόεδρος τῆς κοινότητος ἐκάλεσε ὅλους τοὺς χωρικοὺς γιὰ νὰ σκεφτοῦν τί πρέπει νὰ κάμουν. Κατὰ τὸ βράδυ ὅλοι οἱ χωρικοὶ ἦταν μαζεμένοι στὸ κοινοτικὸ κατὰστημα.

«'Ε, χωριανοί!» λέει ὁ πρόεδρος. «'Αν δὲ λάβωμε τὰ μέτρα μας πᾶμε χαμένοι! "Οχι μόνο τὰ σπαρτὰ δὲ θὰ κάμουν σπειρί, ἀλλ' οὔτε καὶ χορτάρι θὰ φυτρώσῃ πιά στὸ λιβάδι. Θὰ πεθάνωμε κι ἐμεῖς ἀπὸ τὴν πεῖνα, θὰ φοφῆσουν καὶ τὰ ζῶα μας!»

«Μάλιστα!» ἀποκρίθηκαν οἱ χωρικοὶ μ' ἓνα στόμα. «Νὰ δώσωμε ὅσα ὅσα, ἂν βρεθῇ τρόπος νὰ βρέξη καὶ μιὰ φορὰ μόνο».

Μαζί μὲ τοὺς ἄλλους χωρικοὺς ἦταν κι ἓνας πραγματευτής, ἄνθρωπος ἔξυπνος κι ἀστείος. 'Ο πραγματευτής ἄκουσε τίς γνῶμες ὅλων τῶν συχωριανῶν του μὲ προσοχὴ καὶ στὸ τέλος εἶπε κι αὐτὸς τὴ δική του:

«Χωριανοί, ἐγὼ νομίζω πὼς δὲ χρειάζεται τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ στείλωμε στὸ Πανωχώρι ν' ἀγοράσωμε λίγο βροχερὸν καιρό! 'Ο φαρμακοποιὸς ἐκεῖ πουλεῖ βροχερὸν καιρό. Τὸ μόνο ποὺ ἔχομε νὰ σκεφτοῦμε εἶναι ποὺ ὁ βροχερὸς καιρὸς δὲν εἶναι διόλου φτηνός. Μπορεῖ νὰ κοστίζῃ καὶ πεντακόσιες δραχμές».

«Ναί, φυσικά!» ἀποκρίθηκαν οἱ χωρικοί. «Φτά

νει μόνο νά εἶναι ἀληθινά βροχερός καιρός κι ἄς στοιχίσῃ καί πεντακόσιες δραχμές, τίς πληρώνομε!» «Τίς πληρώνομε! τίς πληρώνομε!» φώναξαν ὅλοι οἱ χωρικοί. «Ἀκοῦς ἐκεῖ; Καί τί εἶναι πεντακόσιες δραχμές γιά ἓνα χωριό σάν πρόκειται νά κερδίσῃ ἐκεῖνο ποῦ γυρεύει;»

Τήν ἄλλη μέρα οἱ χωρικοί ἔστειλαν ἓναν ἀγροφύλακα στό Πανωχώρι γιά ν' ἀγοράσῃ στό φαρμακεῖο βροχερόν καιρό. Τοῦ ἔδωσαν καί τίς πεντακόσιες δραχμές.

Ὅταν ἔφτασε ὁ ἀγροφύλακας στό Πανωχώρι, πῆγε ἴσια στό φαρμακεῖο κι εἶπε στό φαρμακοποιό πῶς ἦρθε ν' ἀγοράσῃ βροχερόν καιρό καί τοῦ ἔδωσε τίς πεντακόσιες δραχμές. Ὁ φαρμακοποιός κατάλαβε ἀμέσως ὅτι αὐτό ἦταν καραγκιοσλίκι καί ρώτησε τόν ἀγροφύλακα:

«Ἀπό ποῦ εἶσαι, παιδί μου; Πόσον καιρό ἔχει νά βρέξῃ στό χωριό σας;»

«Ἀπό τὸ Κατωχώρι, κύριε φαρμακοποιέ. Ἐχει τρεῖς μῆνες ἐπάνω κάτω νά βρέξῃ στό χωριό μας. Σὲ παρακαλῶ νά κάνῃς καλὸ τὸ γιατρικό. Θέλαμε νά πέσῃ πολλή βροχή!»

«Κιχλά!» λέει ὁ φαρμακοποιός. «Πήγαινε καί νά γυρίσῃς σὲ μιὰ ὥρα. Τότε θά εἶναι ἑτοιμος ὁ βροχερός καιρός!»

Ὅταν βγῆκε ὁ ἀγροφύλακας ἀπὸ τὸ φαρμακεῖο, ὁ φαρμακοποιός ἔτρεξε στὸν κῆπο κι ἔπιασε μιὰ μεγάλη μύγα. Ἦρθε στό φαρμακεῖο, ἔπλωσε σ' ἓνα ράφι, πῆρε ἓνα ὄμορφο κουτάκι κι ἔβαλε τὴ μύγα μέσα.

Σὲ λίγο γύρισε κι ὁ ἀγροφύλακας. Ὁ φαρμακοποιὸς τοῦ ἔδωσε τὸ κουτάκι καὶ τοῦ εἶπε:

«Πρόσεξε, παιδί μου! Νὰ μὴν ἀνοίξεις στὸ δρόμο τὸ κουτάκι, γιατί ἀλλιῶς θὰ πετάξῃ ὁ βροχερὸς καιρὸς καὶ τότε δὲ θὰ μπορέσετε ν' ἀγοράσετε κι ἄλλον, γιατί σώθηκαν τὰ γιατρικά, πού τὸν φτιάνω. Πρόσεξε!»

Ὁ ἀγροφύλακας πῆρε τὸ κουτάκι, χαιρέτησε τὸ φαρμακοποιὸ κι ἔφυγε.

Στὸ δρόμο ὁ ἀγροφύλακας περπατεῖ καὶ προσέχει ὅλο στὸ κουτί. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ τὸ ζυγώνει στὸ αὐτί του κι ἀφουγκράζεται.

«Ἄ, πῶς κάνει!» συλλογίζεται. «Καὶ πῶς νάναι ἄραγε ὁ βροχερὸς καιρὸς στὸ κουτί;» Κι ὅσο προχωροῦσε καὶ συλλογιζόταν, τόσο τοῦ ἐρχόταν ἡ ἐπιθυμία ν' ἀνοίξῃ τὸ κουτί γιὰ νὰ ἰδῇ τὸ βροχερὸν καιρὸ. Ἐπιτέλους δὲν κρατήθηκε. Ἀνοίξε τὸ κουτί. Μὰ στὴ στιγμή ἀκούει:

«Ββββ.....» καὶ βλέπει νὰ πετᾷ μιὰ μύγα. Ὁ ἀγροφύλακας στὴν ἀρχὴ τὰ ἔχασε, φοβήθηκε. Μὰ στὴ στιγμή, βλέποντας πῶς ἡ μύγα πετοῦσε πάλι γιὰ τὸ Πανωχώρι, τρέχει κοντὰ της καὶ φωνάζει: «Γιὰ τὸ Κατωχώρι! Γιὰ τὸ Κατωχώρι! Ὁχι γιὰ τὸ Πανωχώρι. Γιὰ τὸ Κατωχώρι!» Μὰ ἡ μύγα δὲ φαινόταν πιά, χάθηκε.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ ὁ ἀγροφύλακας ἔφτασε στὸ χωριό. Οἱ χωρικοὶ ἦταν μαζεμένοι στὸ κοινοτικὸ κατᾶστημα καὶ περίμεναν τὸ βροχερὸν καιρὸ.

«Τὸν φέρνεις λοιπόν;» ρώτησαν τὸν ἀγροφύλακα, μὲν μὲν πᾶτησε στὸ κατᾶφλι τοῦ κατᾶστήματος.

«Ναί, ναί! Μὰ στὸ δρόμο μοῦ πέταξε κι ἤθελε νὰ γυρίσῃ στὸ Πανωχώρι. Τότε ἐγὼ φώναξα: Γιά τὸ Κατωχώρι! Γιά τὸ Κατωχώρι! καὶ γύρισε γιά δῶ. Νόμιζα πὼς θὰ εἶχε φτάσει πιά!»

«Ὁχι, ὄχι! Δὲν ἦρθε ἀκόμα!» φώναξαν οἱ χωρικοὶ κι ἀνησυχοῦσαν.

Τὸ βράδυ ὅμως ἔτυχε νὰ φανῇ στὸν οὐρανὸ ἓνα μεγάλο μαῦρο σύννεφο. Σὲ λίγο πλάκωσε σ' ὅλη τὴν περιφέρεια τοῦ χωριοῦ ἀληθινὴ θύελλα. Ἐβρεχε στὰ γερά. Ἐβρεχε ὅλη τὴ νύχτα, ἔβρεχε ὅλη τὴν ἡμέρα, ἔβρεχε ὅχτῳ μέρες, ἔβρεχε δέκα πέντε μέρες. Δὲ σταματοῦσε διόλου!

«Γιὰ ιδέες!» ἔλεγαν οἱ χωρικοί. «Πολὺ βροχερὸν καιρὸ ἀγοράσαμε. Ἄν μᾶς ἔρθῃ κι ἄλλη φορὰ ξέρα, δὲν πρέπει ν' ἀγοράσωμε πάνω ἀπὸ πενήντα δραχμὲς βροχερὸν καιρό.

Σὲ λίγες ἡμέρες ὁ πρόεδρος ἐκάλεσε πάλι τοὺς χωρικοὺς καὶ τοὺς εἶπε:

«Χωριανοί, ὁπραματευτὴς μᾶς τὴν ἔφτιασε. Μὰ δὲν πειράζει. Ἐμεῖς τὸ βροχερὸν καιρὸ τὸν ἀγοράσαμε δωρεάν. Σήμερα ἔλαβα ἀπὸ τὸ φαρμακοποιὸ τὶς πεντακόσιες δραχμὲς καὶ τὴν παραγγελία του πὼς τὸ βροχερὸν καιρὸ τὸν δίνει δωρεάν». Οἱ χωρικοὶ γέλασαν ἀπὸ καρδιά.

78. Πῶς ὁ Γιάννης Κικενὰς μεταφέρει
ἓνα ζωντανὸ λαγό.

Ὁ ἀστυνόμος ἐνὸς χωριοῦ, ποῦ ἦταν τρεῖς ὧρες

μακριά από την πόλη, είχε ένα ζωντανό λαγό. Ήταν παχύς παχύς και όμορφος, γιατί ο κύρ-άστυνόμος από την ημέρα που του τον πήγε ο αγροφύλακας του χωριού λαγουδάκι μικρό, τοσοδά, τον τάιζε καλά. Τον είχε μέσα σε μια κασόνα, που την έκαμε πρόχειρο κλουβί, και του έρριχνε τρυφερό γρασίδι, φύλλα μουριάς, μαρουλόφυλλα και κάποτε του έφτιανε και χυλό μ' αλεύρι κι ο λαγός τον ροφούσε ευχάριστα.

Έτσι μεγαλωμένον θέλησε ο κύρ-άστυνόμος να τον στείλη στην πόλη σ' ένα φίλο του. Κάλεσε λοιπόν τον Γιάννη Κικενά, ένα φτωχό παλικάρι που έκανε τέτοια θελήματα, συμφώνησαν να τον πληρώση δέκα δραχμές και του έδωσε το λαγό μέσα σ' ένα καλάθι σκεπασμένο.

«Γιάννη», του λέει, «πάρε το καλάθι με το λαγό, πάρε κι αυτό το γράμμα και πήγαινέ τα».

Το γράμμα ήταν σφραγισμένο κι απέξω έγραφε τή διεύθυνση: «Κύριον τάδε, όδός δεΐνα, αριθμός τόσος και την πόλη».

Ο Γιάννης πήγαινε τώρα στο δρόμο. Ήταν πολύ χαρούμενος και σάν κελαηδοῦσαν τὰ πουλιά δεξιά και αριστερά στο δρόμο σιγοτραγουδοῦσε κι αυτός.

Έτσι πηγαίνοντας έφτασε στα μισά του δρόμου. Τότε του ήρθε στην ιδέα να ιδῇ τί γίνεται ο λαγός. Σήκωσε λοιπόν το σκέπασμα κι είδε τεντωμένα τὰ δυο μεγάλα αυτιά του λαγού. «Α, ο καημένος θέλει ν' ακούση καλύτερα τὰ κελαδήματα τῶν πουλιῶν κι ἴσως θέλει να τὰ ιδῇ κιόλας!» Συλλογίστηκε ο Γιάννης Κικενάς.

"Όπως ἦταν λοιπὸν ἔτσι χαρούμενος, θέλησε ν' ἀφήσει καὶ τὸ λαγὸ νὰ ἰδῇ καὶ ν' ἀκούσῃ καλύτερα τὸν ὁμορφὸ κόσμον ποὺ ἦταν δεξιὰ κι ἀριστερὰ στὸ δρόμον.

«Εἶναι κρῖμα νὰ μὴ ἰδῇ κι ὁ λαγὸς τὰ μεγαλεῖα αὐτὰ τοῦ Θεοῦ», συλλογίστηκε καὶ παραμέρισε λίγο τὸ σκέπασμα τοῦ καλαθιοῦ κι ἄφησε τὸ λαγὸ νὰ βλέπῃ ἔξω.

Μὰ σὲ λίγο ὁ..... ὅπ..... ἓνα πήδημα κι ὁ λαγὸς χάθηκε μέσα στοὺς θάμνους ποὺ ἦταν στὸ πλάι τοῦ δρόμου.

Ὁ Γιάννης ξαφνίστηκε στὴν ἀρχή, τὰ ἔχασε. Μὰ στὴ στιγμὴ συλλογίστηκε πὼς ὁ λαγὸς ἤθελε νὰ πάῃ μόνος του καὶ γρηγορώτερα ἐκεῖ ποὺ θὰ τὸν πήγαινε αὐτός.

Γέλασε τότε δυνατὰ καὶ φώναζε:

«Λαγέ, λαγέ, ποῦ πᾶς δίχως τὸ γράμμα! Ἐσὺ δὲν ξέρεις τὸ σπίτι! Ἄκου λοιπὸν. Νὰ πᾶς ὁδὸς Μακρὰ, ἀριθμὸς ἑκατὸν ἓνα».

79. Κι ἓνα ψάρεμα λαγοῦ.

Σ' ἓναν τόπον στὴν Ἑλλάδα ἔβρεχε κάποτε πολλὰς ἡμέρες κι ἔγινε μεγάλη πλημμύρα, μὰ τόσο μεγάλη ποὺ ὅλα σχεδὸν τὰ ἄγρια ζῶα πνίγηκαν.

Ἕνας λαγὸς ὅμως κολυμπώντας βρέθηκε ἀνάμεσα στὰ χοντρά κλαδιὰ ἐνὸς πλατάνου, ἀκριβῶς ἐκεῖ ποὺ αὐτὰ σταυρώνονται στὸν κορμό, καὶ ζάρωσε κεῖ.

Ὅταν σταμάτησε πιά ἡ βροχὴ καὶ οἱ ἄνθρωποι κοίταζαν ἔξω τὸ μεγάλο καὶ ποὺ ἔγινε, εἶδαν καὶ τὸ λαγόν.

«Αὐτὸς θὰ προφυλαχτῇ καλύτερα στὸν τέντζερη!»

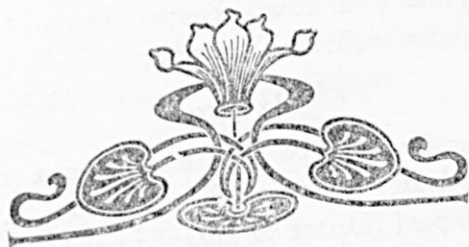
εἶπε ἓνας χωρικός, πού εἶχε τὸ σπιτάκι του κοντὰ στὸν πλάτανο.

Κάρφωσε λοιπὸν δυὸ σανίδες καὶ μπαρκάρισε πάνω σ' αὐτὲς γιὰ τὸν πλάτανο νὰ ψαρέψῃ τὸ λαγό.

Ὅταν ἔφτασε στὸν πλάτανο, κοίταξε νὰ ἰδῇ πῶς θὰ τὰ καταφέρῃ νὰ πιάσῃ τὸ λαγό. Μὰ ὁ λαγὸς παρμόνευε τίς κινήσεις τοῦ χωρικοῦ καὶ σὲ μιὰ κατάλληλη στιγμή πῆδησε στὴ σανιδένια βάρκα.

Ἡ βάρκα μὲ τὸ πῆδημα τοῦ λαγοῦ ξεκίνησε γιὰ πίσω καὶ μόλις ζύγωσε στὴ στεριά, πῆδησε ὁ λαγὸς ἔξω καὶ τρεχάτος κατὰ τὸ βουνὸ ἔλεγε χίλια δυὸ καλὰ λόγια γιὰ τὸν ἀγαθὸ ἄνθρωπο, πού τὸν ἔσωσε.

Ὁ χωρικός τώρα κάθεται κεῖ πού καθόταν πρὶν τότε ὁ λαγὸς καὶ περιμένει κι αὐτὸς κανένα σωτῆρα. Φωνάζει τοὺς γείτονες. Ἐκεῖνοι τὸν ἔβγαλαν ἀπὸ τὴ λίμνη, ἀλλὰ καὶ τὸν κορόιδεψαν κάμποσο γιὰ τὸ ψάρεμα τοῦ λαγοῦ.





80. 'Ο Γιάννης κι ὁ βάτραχος.

Γιάννης

Θέλω στὸ σχολεῖο μου νὰ πάω,
μ' αὐτὸς δὲ μ' ἀφήνει νὰ περάσω
κι ἀδίκως θὰ μὲ κάμῃ νὰ τίς φάω,
γιατὶ στὸ μάθημα δὲ θὰ προφτάσω!
Τί θέλει ἐδῶ; Ποιὰ εἶναι ἡ δουλειά του;
Ντρέπομαι φωνὴ νὰ βγάλω,
μὰ μπορῶ καὶ νὰ διαβῶ;
Ἄχ, θεέ μου, τί νὰ κάνω;
Τί εἶναι τοῦτα, ποὺ τραβῶ;

Βάτραχος

Τί πρᾶμα φοβερὸ εἶναι δῶ μπροστά μου;
Τί νάναι; Ἄ, ἓνα παιδὶ στὸ δρόμο.....
Χάθηκα! Κάμετε τὰ κολλυβά μου!
Ἄχ! Θὰ λιγοθυμήσω ἀπὸ τὸ τρόμο!
Ἀκούστηκε ποτὲ τέτοια θηρία
στοὺς δρόμους νὰ γυρνοῦν; Τί δυστυχία!
Τώρα θάβγῃ ἡ ψυχὴ μου

ἀπ' τὸν τρόμο τὸν πολὺ·
τρέμει, τρέμει τὸ κορμί μου....
Μὰ αὐτὸ τί ὠφελεῖ;

Γιάννης

Τώρα αὐτὸς ἂν μὲ τσιμπήσῃ;

Βάτραχος

Τώρα αὐτὸς ἂν μὲ πατήσῃ;

Γιάννης

Θάχῃ δόντια σουβλερά!!!

Βάτραχος

Θάχῃ πόδια τρομερά!!!

Γιάννης

Μὰ πρέπει νὰ βρεθῶ στὸ μάθημά μου,
τὸ κουδούνι θὰ χτυπήσῃ.
Ὁ γέρο-βάτραχος ἀπὸ μπροστά μου
δὲν κάνει τάχα νὰ παραμερίσῃ!

Βάτραχος

Μὰ πρέπει πιά νὰ πάω στὰ παιδιὰ μου.
Θὰ κλαῖνε νηστικά.....Μὰ θὰ μ' ἀφήσῃ;
Τὸ φοβερὸ θεριὸ ἀπὸ μπροστά μου
δὲν κάνει τάχα νὰ παραμερίσῃ;

Γιάννης (μὲ τόλμη)

Νὰ περάσω ἄφησέ με!

Βάτραχος (μὲ τόλμη)

Λίγο δρόμο ἄνοιξέ με!

Γιάννης (μὲ φόβο)

Τὸ κουδούνι μας σημαίνει!.....

Βάτραχος (μὲ πόνο)

‘Η φαμίλια μου προσμένει!.....

Πηδούνε καὶ οἱ δυὸ μὲ μιὰ λαχτάρα,
τινάζονται κι οἱ δυὸ μὲ τὰ καλά τους,
ἀκόμα λίγος φόβος καὶ τρομάρα
κι ὕστερα πᾶν’ κι οἱ δύο στὴ δουλειά τους.
‘Ο Γιάννης πάει στὸ μάθημά του
κι ὁ βάτραχος γιὰ τὰ παιδιὰ του.



ΓΙΑ ΤΟ ΔΑΣΚΑΛΟ

ΜΕΘΟΔΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Πότε θα διαβαστῇ κάθε ἐνότητα.

Οἱ ἐνότητες δὲ θα διαβαστοῦν μὲ τὴ σειρὰ πού ἔχουν στὸ βιβλίο, ἀλλὰ ἡ κάθε μιὰ θα διαβαστῇ στὴν κατάλληλη εὐκαιρία. Α. Χ. «Ἡ πρώτη μέρα τοῦ σχολείου» θα διαβαστῇ, ἀφοῦ πρῶτα γίνη ἡ τελετὴ γιὰ τὴν ἑναρξὴ τοῦ σχολικοῦ ἔτους. «Ἡ ἀπουσία τοῦ Τάκη καὶ τὰ πουλιά» θα διαβαστῇ τὴν ἀνοιξή, πού εἶναι οἱ φωλιές καὶ τότε στὴν εὐκαιρία πού θα δοθῇ ἀπὸ καλὴ ἢ κακὴ συμπεριφορὰ μαθητοῦ πρὸς τὰ πουλιά. Ἐπίσης «Τὸ χιόνι», «Γιορτάζουμε τὴν ἀποκριά» κ.λ.π. θα διαβαστοῦν στὸν καιρὸ τους.

2. Πῶς θα γίνεταὶ τὸ διάβασμα.

Ὁ δάσκαλος μόνο μιὰ μικρὴ εἰσήγησιν θα κάνῃ στὸ κάθε θέμα, κι αὐτὴ ἂν χρειάζεται. Τὰ παιδιὰ θα διαβάσουν (καὶ πρῶτα ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ικανά), θα βροῦν τὸ νόημα, θα διορθώσουν λάθη, θα προβάλουν ἀπορίες (γιὰ πράγματα, λέξεις ἢ φράσεις), θα λύσουν τίς ἀπορίες συζητώντας μεταξύ τους (μὲ ρυθμιστὴ ὅμως τῆς συζητήσεως τὸ δάσκαλο), θα διαβάσουν ἀναλυτικὰ ἄγνωστες ἢ δυσκολοπρόφερτες λέξεις καὶ θα τίς γράψουν στὸν πίνακα (ὀπτικὴ εἰκόνα), θα ζωγραφίσουν ἢ θα φτιάσουν μὲ πηλὸ ἢ ἄλλο ὑλικὸ κάτι σχετικὸ μὲ καὶνο πού διάβασαν καὶ τέλος θα κάμουν μικρὴ δραματοποίησιν, ἂν τὸ περιεχόμενον ἔχῃ κάτι τὸ δραματικόν.

3. Γενική παρατήρηση.

Ἡ εἰσήγγηση τοῦ δασκάλου εἶναι περιττή, ὅταν τὰ παιδιά μόνα τους μποροῦν νὰ μποῦν στὸ νόημα τοῦ κομματιοῦ ποὺ θὰ διαβάσουν.

Ἐπίσης ἂν τὸ κομμάτι ποὺ θὰ διαβάσουν ἔχῃ εἰκόνα, τότε ὁ δάσκαλος προκαλεῖ τὰ παιδιά νὰ τὴν παρατηρήσουν καὶ νὰ συμπεράνουν ἐπάνω κάτω τὸ περιεχόμενο.

Δ. Π.



ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀριθ.	Ἐπιγραφή	Σελ.
	Ἐπιγραφή	3
✓ 1.	Ἡ πρώτη μέρα τοῦ σχολείου	4
✓ 2.	Ἰσιάζομε τὰ θρανία	6
✓ 3.	Ἀποφασίζομε γιὰ τὴν καθαριότητα	8
✓ 4.	Ἡ ἀπουσία τοῦ Τάκη καὶ τὰ πουλιά	10
✓ 5.	Γιορτάζομε τὴν Ἀποκριά	15
	6. Φιλοξενοῦμε τὴν Τετάρτη	18
	7. Στὴν κορφή στὸ βουνό	21
	8. Ἡ οἰκογένειά μας	22
	9. Ὁ πατέρας (ποίημα)	23
	10. Ὁ φύλακας ἄγγελός μου (ποίημα)	24
	11. Τὸ ἀγγόνι τοῦ τσαγκάρη (ποίημα)	25
	12. Ἡ χελιδονοφωλιά	27
	13. Ἡ χελιδονοφωλιά (ποίημα)	28
✓ 14.	Εἶναι Θεὸς (ποίημα)	29
	15. Ὁ Νίκος καὶ τὸ φεγγάρι	30
	16. Ἡ σελήνη (ποίημα)	31
	17. Ὁ Γιῶργος καὶ τὰ ροδάκινα	33
	18. Οἱ τριανταφυλλιὲς τῆς Ἑλενίτσας	33
	19. Τὸ τελευταῖο κουφέτο	38
✓ 20.	Μαθαίνει ὁ γέρος γράμματα;	40
	21. Οἱ δύο φίλοι (ποίημα)	42
✓ 22.	Τοῦ σκύλου ἡ οὐρά (ποίημα)	42
	23. Δίχως ἐργασία	46
	24. Τί κερδίζει ἡ μητέρα	47
	25. Οἱ ἐπισκέπτες τοῦ κήπου	48
	26. Τὸ χιόνι	58
	27. Χιόνι (ποίημα)	60
	28. Ἀνοιξιάτικη αὐγὴ (ποίημα)	61
✓ 29.	Ἡ ἀνοιξιάτικη αὐγὴ	61
	30. Ἡ ἀνοιξη καὶ ἡ μέλισσα	61

Αριθ.	Ἐπιγραφή	Σελ.
31.	Ἡ μέλισσα (ποίημα)	63
32.	Στὴν κυψέλη	64
33.	Ἡ κυψέλη (ποίημα)	65
34.	Ὁ κατσουλιέρης	65
35.	Ὁ κορυδαλὸς (ποίημα)	6
36.	Τὰ παιδιὰ κι οἱ πεινασμένοι σπίνοι	69
37.	Τὸ μεγάλο τραπέζι.....	72
38.	Ἡ καταιγίδα	73
✓ 39.	Τὸ καλοκαίρι (ποίημα)	75
✓ 40.	Ὁ θέρος	75
41.	Στὸν λιβάδι	77
42.	Οἱ βάτραχοι	78
✓ 43.	Συναυλία (ποίημα)	79
44.	Ἡ γενναία λαγίνα	80
45.	Ἀπὸ ποῦ ἔρχεται τὸ ρυάκι;	82
46.	Ἡ βροχὴ (ποίημα)	84
47.	Τὸ κυνήγι τῶν κουνελιῶν	85
48.	Οὐράνιες κλωστές	88
49.	Οἱ ἐργάτες τοῦ ψωμιοῦ	94
50.	Ἡ σύντομη ἱστορία ἑνὸς θαλασσινοῦ	95
51.	Τὸ ἐπάγγελμα κι ἡ κοινωνία	96
52.	Ὁ ζευγολάτης (ποίημα)	97
53.	Ὁ ψαράς (ποίημα)	98
54.	Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα)	100
55.	Τὸ καράβι (ποίημα)	101
✓ 56.	Ὁ Ἡρακλῆς κι ὁ δρόμος τῆς Ἀρετῆς	102
✓ 57.	Ὁ Ἡρακλῆς ἀνασταίνει τὴν Ἀλκηστική	104
58.	Ὁ Θησέας κι ἡ πατρίδα	107
✓ 59.	Ὁ Δαίδαλος κι ὁ Ἴκαρος	110
✓ 60.	Ἡ θυσία τῆς Ἰριγένειας	113
61.	Ὁ Πρίαμος κι ὁ Ἀχιλλέας	115
62.	Ὁ Ὀδυσσεύς στὸ νησί τῆς Καλυψῶς	118
63.	Ὁ γυρισμὸς (ποίημα)	120
64.	Ὁ θάνατος τῆς παπαρούνας	122
65.	Ἡ ξαδέσφη τῆς τριανταφυλλιάς	125

Ἀριθ.	Ἐπιγραφή	Σελ.
66.	Τὰ λουτρά τοῦ κόρακα (ποίημα)	128
67.	Ὁ τραγουδιστής καὶ ἡ χορεύτρια	129
68.	Τὰ τρία μυρμήγκια (ποίημα)	134
✓ 69.	Ὁ φοβιτσιάρης ποντικός	135
✓ 70.	Ὁ βάτραχος ποὺ βαριέται	141
71.	Λαγὸς καὶ σκαντζόχοιρος (ποίημα)	146
72.	Λόγια ἀλεπούς	148
73.	Ὁ αἶρας καὶ ὁ ἥλιος (ποίημα)	150
74.	Ἡ νοικοκυρὰ καὶ οἱ ὑπηρετίες	151
75.	Τὰ φτερά τῆς ψυχῆς	152
76.	Πρέπει νὰ γίνεται τὸ κέφι ὅλων;	158
77.	Ὁ βροχερὸς καιρὸς	161
78.	Πῶς ὁ Γιάννης Κικενὰς μεταφέρει ἓνα ζωντανὸ λαγό ..	164
79.	Κι ἓνα φάρμα λαγοῦ	166
80.	Ὁ Γιάννης καὶ ὁ βάτραχος (ἑμμετρος διάλογος)	168
✓ 81.	Γιὰ τὸ δάσκαλο (Μεθοδικὲς ὁδηγίες)	171

Εἰκόνες Χρ. Λαμπίρη.



0020561318
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Υπουργείον
Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων

Ἐν Ἀθήναις τῇ 10/9/29

Ἀριθ.] Πρωτ. 44451
] Διεκπ.....



Πρὸς
τὸν κ. Δημ. Παπαϊωάννου

Ἀνακοινοῦμεν ὑμῖν ὅτι δ' ἡμετέρας ταυταριθμοῦ ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης τῇ 7ῃ Σ)βρίου 1929 καὶ αὐθημερὸν καταχωρισθείσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 99 (τεῦχος Β') φύλλῳ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως, ἐνεκρίθη τὸ ὑφ' ὑμῶν συγγραφέν βιβλίον «ΠΡΑΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΑΜΑΤΑ»
ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ'.

τάξ. δημοτ. σχολείου. κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 3438 διὰ μίαν τριετίαν ἀρχομένην ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1929-30 ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως κατὰ τὴν ἐκτύπωσιν ἐκτελεσθῶσιν αἱ ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ὑποδειχθεῖσαι τροποποιήσεις αἱ διατυπωθεῖσαι ἐν τῇ σχετικῇ αἰτιολογικῇ ἐκθέσει αὐτῆς τῇ δημοσιευθείσῃ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 88 τῆς 31ης Ἰουλίου 1929 (Τεῦχος Β') φύλλῳ τῆς Ἐφημ. τῆς Κυβερνήσεως.

Ὁ Ὑπουργὸς

Κ. ΓΟΝΤΙΚΑΣ

ΤΙΜΗ ΑΔΕΤΟΥ ΔΡ. 12.85 (ΔΕΜΕΝΟΝ ΔΡ. 3 ΕΠΙ ΠΛΕΟΝ)

Ἀριθ. διατιμῆσεως καὶ ἀδείας κυκλοφορίας 47652)30-9-29

Τὰ διδακτικά βιβλία, τὰ πωλούμενα μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκδόσεως τῶν ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται ἐπὶ τιμῇ ἀνωτέρα κατὰ εἴκοσι τοῖς ἑκατὸν τῆς κανονισθείσης πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δαπάνης συσκευῆς καὶ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν. (Ἀρθρον 9 Διατάγματος «περὶ τοῦ τρόπου τῆς διατιμῆσεως διδακτικῶν βιβλίων καὶ χορηγίας ἀδείας κυκλοφορίας αὐτῶν», τῆς 26 Ἰουλίου 1929).